

TALOUSARVIO 2025

TALOUSSUUNNITELMA 2026-2027
INVESTOINTISUUNNITELMA 2025-2029

Sisällysluettelo

1 YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	4
1.1 Yleinen taloudellinen tilanne.....	4
1.2 Kuntatalouden kehitysnäkymät.....	5
1.3 Kalajoen kaupungin talous	7
1.4 Kalajoki-konserni ja muutokset konsernirakenteessa.....	12
1.5 Kalajoen kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa.....	13
1.6 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset	14
2 TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS	17
2.1 Talousarvion rakenne	17
2.2 Talousarvion sitovuus	17
2.3 Tilivelvollisuus.....	21
3 KAUPUNKIKONSERNIN STRATEGIA JA OHJAUS	22
3.1 Liikunta- ja hyvinvointisuunnitelma	22
3.2 Strategiset kärjet	23
3.3 Omistajapolitiikka ja ohjaus	28
3.4 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.....	29
3.5 Hankintojen ohjaus.....	31
3.6 Kiinteistövuokrauksen periaatteet	32
3.7 Kalajoen konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	32
4 KÄYTTÖTALOUSOSA	34
4.1 Käyttötalouslyhteenveto	34
4.2. Hallintopalvelut	35
4.2.1 Kaupunginvaltuusto.....	36
4.2.2 Keskusvaalilautakunta	36
4.2.3 Tarkastuslautakunta	37
4.2.4 Konserniohjaus	38
4.2.5 Henkilöstöohjaus	39
4.2.6 Talousohjaus.....	40
4.2.7 Yleishallinto	41

4.2.8 Tietohallinto	42
4.3 Kehittämispalvelut.....	44
4.3.1 Elinkeinopalvelut	47
4.3.2 Maaseutupalvelut.....	48
4.3.3 Työllisyyspalvelut.....	49
4.4 Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut.....	52
4.4.1 Varhaiskasvatuspalvelut	53
4.4.2 Perusopetuspalvelut.....	56
4.5 Kalajoen Kampus, lukio ja Akatemia palvelut.....	58
4.5.1 Toisen asteen koulutus.....	60
4.5.2 Kalajoki Akatemia	61
4.6 Tekniset palvelut	64
4.6.1 Hallinto tekninen lautakunta	65
4.6.2 Maankäyttöpalvelut	66
4.6.3 Tilapalvelut	68
4.6.4 Ruoka -ja siivouspalvelut	70
4.6.5 Kuntatekniikka	72
4.6.6 Ympäristöterveydenhuolto	74
4.6.7 Ympäristöohjaus.....	75
5 TULOSLASKELMAOSA	78
6 RAHOITUSOSA	82
7 INVESTOINTIOSA.....	85
8 VIEMÄRILAITOS.....	93
9 KESKEISET TYTÄRYHTIÖT	96
Kalajoen Lämpö Oy	96
Koy Kalajoen Vuokra-asunnot	96
Kalajoen Hiekkasärkät Oy	97
Kalajoen Satama Oy.....	98
LIITTEET.....	99

1 YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantalouden kehitys on yhä epävarmaa geopoliittisten jännitteiden kiristymisen myötä. Rahoitusmarkkinoiden levottomuus kesällä 2024 jäi lyhytaikaiseksi, mutta protektionismin nousu keskeisten talouksien välillä voi hidastaa kasvua. Toisaalta hidastuva inflaatio ja laskevat korot kasvattavat reaali-tuloja monessa taloudessa. Talouskasvu painottuu yhä Yhdysvaltoihin ja nouseviin talouksiin. Maailmantalous kasvaa vuonna 2024 3,1 prosenttia, ja kasvu jäänee kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

Euroalueen talouskasvu käynnistyi kuluvan vuoden alkupuoliskolla viime vuoden loppupuolen nollakasvun jälkeen. Etenkin Saksan teollisuuden tilanne aiheuttaa huolta. Ranskan näkymiä tukee palveluiden piristyminen. Kuluttajien luottamus on vahvistumassa inflaation hidastuessa ja reaalityulojen kasvaessa. Euroalueen talous kasvaa vuonna 2024 0,7 prosenttia, ja kasvu kiihtyy 1,5 prosenttiin vuonna 2025.

Suomen talouden taantuman pohja näyttäisi olevan ohitettu. Vuositasolla BKT kuitenkin supistuu 0,2 prosenttia vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulu-tusta. Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026, vaikka julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus vähentävätkin kotimaista kysyntää ja nostavat hintoja. Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien kysynnän kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin. Kuluvana vuonna julkisen talouden alijäämä syvenee edelleen yltäen 3,7 prosenttiin BKT:sta. Alijäämät syvenevät, kun heikko suhdannetilanne jatkuu, verotulojen kasvu on vaikeaa ja sosiaaliturvamaksujen tuotot supistuvat. Syyskuun alussa voimaan tullut arvonlisäveron korotus kasvattaa verotuloja, mutta menoja lisäävät kulutusmenojen sekä korko- ja eläkemenojen kasvu. Hallituksen päättämät sopeutustoimet alkavat parantaa julkisen talouden tilannetta, mutta eivät vielä käännä kehityksen suuntaa. Työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen heikentää entisestään julkisen talouden rahoitusasemaa.

Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä pienenee 3,2 prosenttiin BKT:sta. Vaikka menoja kasvattaa muun muassa suuret puolustushankinnat, hallitusohjelmassa ja kevään 2024 kehysriihessä päätetyt sopeutustoimet vähentävät menoja ja lisäävät tuloja merkittävästi. Tulevina vuosina rahoitusasema paranee edelleen ja alijäämä asettuu 2,1 prosenttiin BKT:sta vuonna 2028.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BKT:n arvo, mrd. €	236	251	268	275	290	301	312	323
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,8	7,1	7,2	7,6	7,2	6,6
Työllisyysaste, %	70,7	72,3	73,7	73,6	72,8	73,1	74,1	75,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos %	0,3	2,2	7,1	6,2	1,8	1,4	1,3	1,3
Pitkä korko, 10 v, %	-0,2	-0,1	1,7	3,0	2,9	2,7	2,7	2,6

Taulukko 1 Talouden keskeiset ennusteluvut

1.2 Kuntatalouden kehitysnäkymät

Kuntien tulo-rahoituksen tasapaino oli vuonna 2023 poikkeuksellisen vahva. Taustalla olivat sote-uudistukseen liittyvät kertaluonteiset verorahoituserät (verohännät), joiden taloutta vahvistava vaikutus oli noin 1,3 mrd. euroa.

Kuntatalouden tilanne on heikentynyt vuonna 2024 jyrkästi, kun verohännät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän noin miljardi euroa negatiiviseksi. Vuonna 2024 negatiivisen vuosikatteen kuntia on arvioitu mukaan 16, mikä on hieman enemmän kuin edeltävänä vuonna. Negatiivisen vuosikatteen kunnista suurin osa on alle 10 000 asukkaan kuntia.

Kunnat ja erityisesti isot kaupungit ovat sote- ja TE-palvelu-uudistusten keskellä nyt äärimmäisen vaikean talousnäkökuvan edessä. Jos kunnat eivät sopeuttaisi talouttaan lainkaan, kuntien ja kuntayhtymien vuosikate ei riitä kattamaan kuluvana tai tulevina vuosina poistoja, nettoinvestoinneista puhumattakaan. Valtiovarainministeriön laatima kuntien kehitysarvio ennakoii kuntiin tulevina vuosina 1–2 miljardin euron suuruista epätasapainoa ja kuntien velkaantumisen kasvua peräti 8 miljardilla eurolla vuoteen 2028 mennessä.

Kuntien talouden heikentynyt tilanne näkyy myös Kuntaliiton syksyn 2024 Talousbarometrissä, jossa kysyttiin kuntien talousjohtajilta tunnelmia kuntien talousnäkökymistä ja veronkorotuspaineista. Yli puolet kuntien talousjohtajista odottaa, että kunnan talouden tilanne heikkenee tulevan vuoden aikana edelleen. Noin 90 prosentissa kuntakenttää on tarvetta kohtalaisille tai huomattavilla sopeutustoimille ja joka toisessa kunnassa painetta kohdistuu myös veroprosenttien nostoon. Sopeutuspaineita on kaikenkokoisissa kunnissa ja eripuolilla Suomea.

Talouksnäkökymien romahduksen taustalla vaikuttavat erityisesti kuntien voimakkaasti nousseet kustannukset, tuen tarpeen kasvaminen ja huomattavat investointitarpeet. Yksittäisten kuntien taloudellisia lähtökohtia vaikeuttavat mittavat sote-uudistuksen tasauserät sekä käsiin mahdollisesti jäävät sote-kiinteistöt. Kuntien eriytymistä kiihdyttävät myös väestökehitys ja taloudellisen kasvun erilainen jakautuminen maan sisällä. Vuonna 2023 kuntatalouden lainakanta oli noin 19,9 mrd. euroa, ja painelaskelmassa se uhkaa nousta tarkastelujakson lopulla 28,0 mrd. euroon.

Positiivista on, että vuonna 2025 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 4,2 prosenttia vuodesta 2024. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys.

Kuntakonsernien talouden kehitys

Kuntakonsernien tulokset vahvistuivat ja sote-uudistus supisti talouden volyymejä merkittävästi sote-uudistuksessa kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen siirtyi kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Tämä näkyi sekä tuottojen että kulujen huomattavana vähentymisenä kuntien vuoden 2023 tilinpäätöksissä. Lisäksi sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayh-

tymien lakkaaminen ja niiden toiminnan siirtyminen hyvinvointialuille supisti kuntakonsernien talouden volyymejä merkittävästi erityisesti toimintatuloissa ja -kuluissa, investoinneissa, lainakannassa ja rahavaroissa.

Kuntakonsernien yhteenlaskettu tulos vahvistui vuonna 2023 vajaalla 0,5 mrd. eurolla 2,1 mrd. euroon. Sellaisten kuntakonsernien määrä, joilla oli alijäämäinen tilikauden tulos, lähes puoliintui edellisvuoden 99:stä 53:een, Sellaisten kuntakonsernien määrä, joilla on taseessa kertynyttä alijäämää, laski kolmella 24:stä 21:een. Alijäämäiset kuntakonsernit olivat aiempien vuosien tapaan pääosin pienten alle 10 000 asukkaan kuntien konserneja.

Kuntakokoryhmittäin tarkasteltuna suurimmat lainamäärät ovat aiempien vuosien tapaan suurilla yli 100 000 asukkaan kuntakonserneilla. Suurempien kuntien konserneihin kuuluu esimerkiksi energiayhtiöitä, infrastruktuuriin ja ympäristöhuoltoon sekä joukkoliikenteeseen liittyviä suuria toimijoita, joita ei pienemmillä kunnilla ole.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Valtio osoittaa laskennallisiin valtionosuuksiin n. 4,7 mrd. euroa, kuntien verotulomenetysten korvauksiin n. 0,5 mrd. euroa ja muihin valtionapuihin n. 0,4 mrd. euroa. Valtionapujen rakenne muuttuu, sillä laskennalliset valtionosuudet kasvavat pääasiassa TE-uudistuksen seurauksena noin 970 milj. eurolla ja valtionavustukset kunnille alenevat muun muassa valtiontalouden säästöjen seurauksena noin 230 milj. eurolla. Valtion talousarvioesitys sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on lähellä neutraalia. Sosiaaliturvaetuksien indeksijäädetyksillä ja säästöillä on erisuuntaisia vaikutuksia kuntatalouteen. Ne vähentävät suoraan kuntien menoja, mutta lisäävät toisaalta toimeentulotuen tarvetta ja pienentävät verokertymää. Pidemmällä aikavälillä toimien arvioidaan lisäävän työllisyyttä, mikä puolestaan lisääisi kuntien verotuloja.

Keskeisiä poimintoja valtion toimenpiteiden vaikutuksesta kuntiin

Työvoimapaalveluiden järjestämisvastuu sekä työttömyysturvan laajentuva rahoitusvastuu siirtyvät kunnille 1.1.2025. Samalla uudistuu myös palkkatukea koskeva lainsäädäntö ja palkkatukea kohdennettaisiin jatkossa erityisesti yksityiselle ja kolmannelle sektorille. TE-palveluihin kohdennettiin valtionosuutta 1,3 M€ Kalajoen kaupungille. On kuitenkin arvioitu, että valtiolta saatava rahoitus, ei tule riittämään TE-vastuiden hoitamiseen.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistetaan 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain mukaisesti. Osa kotoutumislain mukaisista kuntien kotoutumisen edistämisen kustannuksista korvataan vuoden 2025 alusta lukien osana peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmän kautta. Kunnille myönnettävä valtionosuus on noin 12,6 milj. euroa. Lisäksi valtio korvaa kunnalle pakolaisten vastaanotosta aiheutuvat kustannukset. Vuonna 2025 korvauksia arvioidaan maksettavan kunnille yhteensä noin 97,6 milj. euroa. Kotoutumisen laskennallisiin korvauksiin tehdään 58 milj. euron vähennys vuonna 2025.

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman kautta ohjataan valtion rahoitusta kuntien vaikuttaviin kävely- ja pyöräilyhankkeisiin. Hankkeilla parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita ja houkuttelevuutta ja

siten lisätään kävely- ja pyöräilymatkojen määrää ja kulkutapaosuutta. Valtio voi myöntää kunnille myös avustuksia sellaisiin infrahankkeisiin, joilla parannetaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja edistetään sen kulkutapaosuuden lisäämistä. Tällainen hanke voi olla esimerkiksi liityntäpysäköintialueen rakentaminen. Hallitusohjelman mukaisesti yksityistieavustusten sekä kävelyn ja pyöräilyn avustusten tasoa alennetaan yhteensä 3 milj. euroa vuodessa vuodesta 2025 alkaen. Vuonna 2025 kävelyn ja pyöräilyn avustusten taso on säästö huomioiden 1,8 milj. euroa.

Hallitusohjelman mukaisesti perusopetusta vahvistetaan. Osana perusopetuksen vahvistamista perusopetuksen tuntijakoon lisätään kolme vuosiviikkotuntia 1.8.2025 alkaen siten, että äidinkieleen osoitetaan kaksi vuosiviikkotuntia ja matematiikkaan yksi vuosiviikkotunti.

Korjattu rakentamislaki tulee voimaan 1. tammikuuta 2025. Rakentamisluvan käsittelyaikatakuu, rakennuksen hiilijalanjälkilaskenta sekä tietomallimuotoinen rakentamislupa tulevat voimaan 1. tammikuuta 2026 alkaen. Rakentamislakiin tällä hallituskaudella tehtävät muutokset keventävät hallinnollista taakkaa ja byrokratiaa sekä selkeyttävät valitusoikeutta. Lailla torjutaan ilmastonmuutosta, edistetään kiertotaloutta, sujuvoitetaan rakentamista ja tuetaan rakennetun ympäristön digitalisaatiokehitystä. Rakentamislain voimaantuloon saakka rakentamista säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL). Maankäyttö- ja rakennuslaki on ollut voimassa vuosituhannen vaihteesta lähtien. Sinä aikana rakentamisen toimintaympäristö on muuttunut voimakkaasti.

1.3 Kalajoen kaupungin talous

1.3.1 Kalajoki 500 v

Vuosi on Kalajoen 500 v juhluvuosi. Vuodelta 1525 löytyvät ensimmäiset merkinnät Kalajoen emäseurakunnasta, johon kuuluivat kaikki nykyiset Kalajokilaakson kunnat lukuun ottamatta Pyhäjärveä.

Juhlavuosi alkaa joulunavauksella ja valoviikkojen tapahtumilla jo loppuvuonna.

Juhlavuoden toimenpiteinä ja investointeina toteutetaan mm. erilaisia messuja, juhlatapahtumia sekä konsertteja. Näiden lisäksi kaupunki osallistuu muiden järjestämiin tapahtumiin tapahtumatuelle.

Juhlavuoden toteutuksia ovat mm. Kalajoen varhaiskasvatuskeskuksen monimuotoinen ja laaja leikki-pihatoteutus, Santaholman mäntähöyrykoneen kunnostaminen, puistototeutukset mm. kirkkopuiston istutus- ja veistoskokonaisuus, panostus kiertoliittymien ilmeeseen sekä juhlavuoden taidehankinnat.

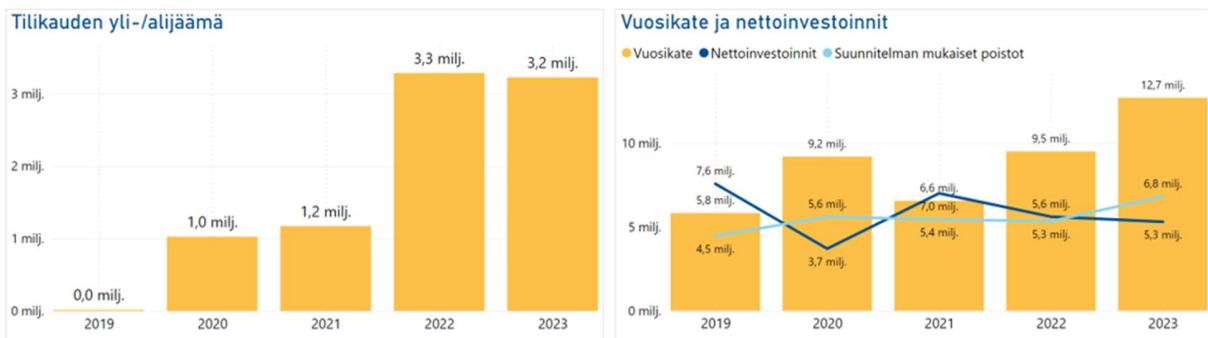
Kalajoki 500 -juhluvuoden aikana panostetaan erityisesti uusien, vaikuttavien tapahtumien mahdollistamiseen ja järjestämiseen Kalajoella. Kalajoen tapahtumakonseptin kehittämiseen on varattu 150 000 euron määräraha, josta osa varataan ostopalveluihin ja osa tapahtumatukiin. Tapahtumatukea voidaan käyttää vastikkeellisiin markkinointiyhteistyön kumppanuuksiin, elinvoimaa vahvistavien tapahtumien kohdetukeen, suurten yleisötapahtumien / festivaalien avustamiseen tai elokuvien tuotantotukeen. Ostopalveluna hankitaan tapahtumaideoiden kehittämistä ja Kalajoen myyntiä tapahtumien järjestämipaikkana eri tapahtumajärjestäjille.

1.3.2 Kalajoen talouden kehitysnäkymät

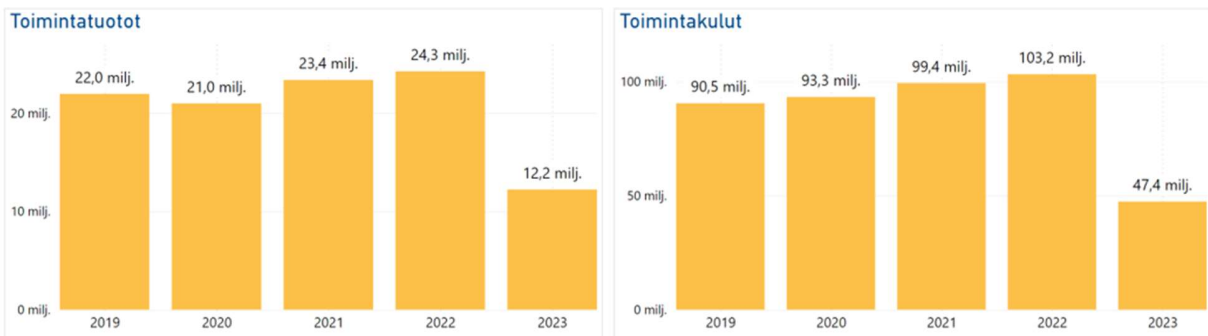
Vuosi 2022. Vuosikate oli ennätyskorkea, 9,5 M€, jossa on kasvua edellisvuoteen 3 M€. Vuosi sisälsi poikkeuksellisen paljon kertaluonteisia eriä: arvopapereiden myyntivoitot +2 M€, pysyvien vastaavien myyntivoitot +0,9 M€, yhteisöveron korotetun jako-osuuden vaikutus +0,5 M€ ja korontuet +0,8 M€. Tilivuoden tulos oli 3,3 M€ ylijäämäinen, ilman kertaeriä toiminnan tulos on noin 1,5 M€ positiivinen.

Vuosi 2023. Talouden tilanne jatkui vahvana ja vuosi päättyi ylijäämäisenä. Vuotta tukivat verohännät, sillä kunnat saivat poikkeuksellisesti verotuloja vielä korkeammilla veroprosenteilla verotulojen kertyessä useammalta vuodelta. Tilikausi päättyi 3,2 M€ ylijäämäisenä.

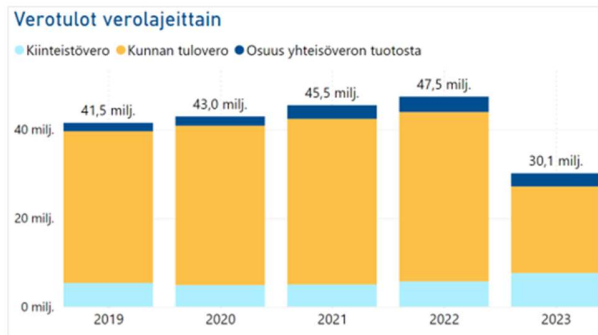
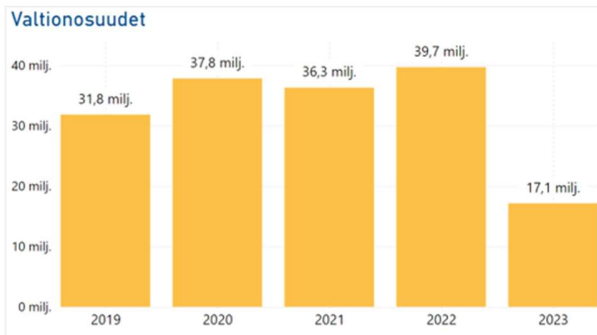
Vuosi 2024. Vuosi on taloudellisesti yhä vahva. Tilivuotta tukee mm. sijoitusomaisuuden hyvä kehitys, kustannuskehityksen maltillistuminen sekä odotettua parempi verototeuma. Tilivuosi päättyy yhä ylijäämään.

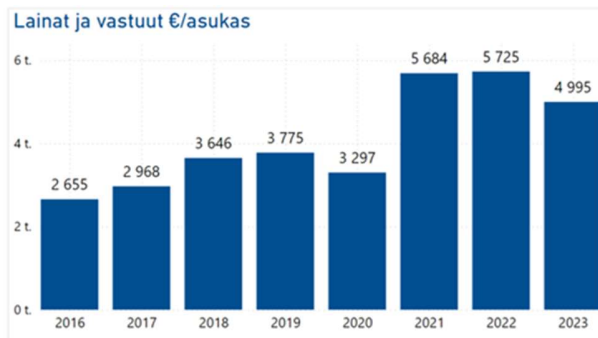
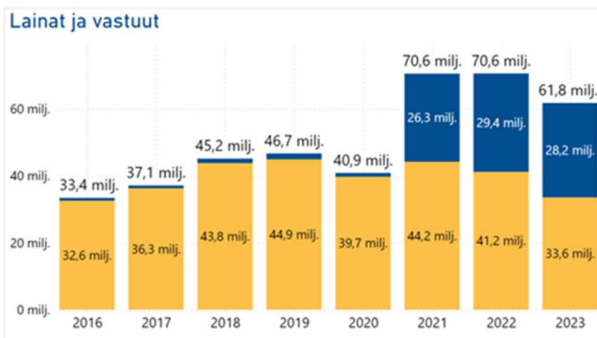
Taulukko 2 Tilikauden yli/alijäämä sekä vuosikate ja nettoinvestoinnit

Taulukko 3 Toimintatuotot ja toimintakulut 2019-2023

Taulukko 4 Valtionosuudet ja verotulot verolajeittain

Taulukko 5 Lainat ja vastuut

Taulukko 6 Lainat ja vastuut Kalajoen kuntakonserni

Yllä on kuvattu 5 vuoden taloudellinen kehitys. Kalajoen talouden tilanne on pitkään ollut vahva. Vuosikate on riittänyt suunnitelman mukaisiin poistoihin ja kattanut useana vuonna myös nettoinvestoinnit. Merkittävimmin muutos tapahtui soteuudistuksen myötä vuosien 2022–2023 välillä.

Vuosi 2025 on taloudellisesti tiukempi. Vahva talouden tilanne on antanut Kalajoen kaupungille hieman enemmän liikkumavaraa talouden tiukentuessa.

Toimintatuotot

- rakennusten vuokrissa näkyvät hyvinvointialueiden vuokraamat sote-kiinteistöt yhä 31.12.2025 asti.
- hanketoiminnan vireyys, avustusodotus hanketoiminnasta on lähes 2 M€
- jätevesimaksut kasvavat hinnankorotuksen myötä
- tuloissa näkyy työllisyysalueen toiminnan aloitus: Kalajoen kaupunki laskuttaa työllisyysalueelta Kala-

joella sijaitsevat resurssit oheiskuluineen
- maa-alueiden vuokrien odotetaan kehittyvän positiivisesti

Toimintamenot

- Kokonaiskustannuskehitys on 5,5 %. Ilman TE-palvelujen siirtymistä se on 2,8 %. Kustannuskehitys on maltillistunut aiemmista vuosista.
- henkilöstökulut kasvavat 2,8 % sisältäen työ- ja virkaehtosopimusten korotuksen sekä uusiin virkoihin ja toimiin varatut määrärahat. Hanketoiminta ja sijaisvaraukset tekevät vuotuista vaihtelua henkilöstökuuluihin.
- Palvelujen ostot kasvavat 6,7 %. Kasvussa näkyy varauksia varhaiskasvatuskeskuksen palvelusetelimuutokseen sekä jäteveden puhdistamisen maksu (Vesikolmio). Mikäli asiakasmaksumuutos ei toteudu, määrärahaa ei voi kohdentaa muualle ilman valtuuston asiaankuuluvaa päätöstä.
- Avustuksissa on varauduttu työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuun. TE-palvelu-uudistus muuttaa sen määrätymisperusteita.
- Muut toimintakulut ovat edellisvuotta suuremmat, ne pitävät sisällään mm. Kalajoki 500 juhlavuoden määrärahavaraukset.

Toimintakate kasvaa 5,5 %:ia (ed. vuonna vertailukelpoinen toimintakate kasvoi 4,6 %:ia.).

Verotulot

Kaupungin tuloveroprosentti on 8,3 %. Se tuottaa n. 19,4 M€ vuonna 2025.

Kalajoen kaupunki jatkaa edullisella verotuksella. Kunnilla on valtava paine nostaa tuloveroprosenttejaan jo vuodelle 2025 ja veroprosentti-ilmoituksen tehneistä 78 kunnasta 15 on nostanut tuloveroprosenttiaan. Alueen kunnista valtaosa pitää veroprosentit ennallaan; Nivalan 9,9 %, Ylivieska 10,3 %, Oulainen 10 %, Merijärvi 10 %, Pyhäjoki 7,9 %, Raahe 8,8 %. Muista verrokkikunnista Kokkola nostaa 9,2 %:iin (0,3 %-yks), Kempele 8,9 %:iin (1 %-yks) ja Kuusamo 8,6 %:iin (1,2 %-yks).

Manner-Suomen keskimääräinen tuloveroprosentti tuottaa noin 1 450 € /asukas. Kalajoella vastaava on 1 100 €/asukas. Tämä tarkoittaa sitä, että Kalajoen kaupungin verotulopohja (verotettavat tulot €/as) on keskimääräistä matalampi ja kaupunki tuottaa palvelut keskimääräistä pienemmällä tulopohjalla. Kaupungin hyvä talouden tasapaino on pitkään perustunutkin tehokkaaseen palvelutuotantoon ja rakenteellisiin ratkaisuihin.

Tuleva kehitys taloussuunnittelukaudella ja 5 vuoden ajanjaksolla

Taloussuunnittelukausi 2025–2027 on haastava. Taloussuunnitteluvuodet sisältävät paljon epävarmuutta ja riskejä sekä tulopohjan kehityksen osalta että menokehityksen osalta.

Talouteen tuovat painetta seuraavat asiat:

- investoinnit säilyvät korkealla tasolla seuraavatkin vuodet ja poistot kasvavat
- menojen kasvuun liittyy riski: mm. lasten ja nuorten tuen tarve jatkuu, inflaation kehitys, maan hallituk-

sen toimenpiteiden vaikutus tehtäviin. Menojen kasvuun on varauduttu maltillisesti.

- verotulojen kehitykseen liittyy epävarmuutta suhdanteen jatkuessa ja asukasluvun kehittyessä molli-voittoisesti
- valtionosuuskehitys on epävarma
- tehokkuus- ja tuottavuusohjelmatyö on käynnistettävä. Tämän lisäksi vuonna 2026 on varauduttava veronkorotuksiin, joita taloussuunnitelmassa on huomioitu maltillisesti.

Korot, velat ja vastuut. Velkaantuminen on hieman maltillistunut viimeisen kahden vuoden aikana, sillä osa suunnitelluista investoinneista on lykkääntynyt. Lisäksi korkean koron aikana rahoituksessa on hyödynnetty voimakkaammin kuntatodistuksia. Voimakkaat investointivuodet lisäävät kuitenkin rahoitustarvetta. Vuosikate riittää pääosin kattamaan nykyisten lainojen lyhennykset.

Kaupungilla on vuoden lopussa lainaa noin 39 M€. Leasingvastuun määrä on 18,5 M€, yhteenlaskettuna velat ja vastuut n. 57,5 M€, n. 4 650 €/as. Kaupungin rahoitusta hoidetaan sekä pitkäaikaisella lainalla että kuntatodistuksilla. Kuntatodistuksia on tällä hetkellä 11,35 M€:lla. Niistä osa erääntyy joulukuussa.

Kaupungin lainamäärä kasvaa investointiohjelman toteutuessa lähivuosina voimakkaasti, mikäli investoinnit toteutuvat suunnitellusti. Lainamäärä kasvaa 16 M€:lla vuonna 2025 ollen n. 55 M€. Korkeimmillaan lainamäärä käy vuonna 2027 n. 88 M€:ssa, 7 100 €/asukas. Lainat ja vastuut yhteensä v. 2027 ovat arvion mukaan reilun 100 M€, n. 8 100 €/as.

Kaupungin pitkäaikaisesta velkamäärästä 80 % on sidottu kiinteään korkoon, lisäksi kiinteistöleasing on 10 v kiinteällä korolla. Korkomarkkina on maltillistunut, mutta jäljelle jää kuitenkin 2–2,5 %:n korkotasoa. Tulevien vuosien korkomenot on laskettu 2 % korolla.

Kaupungin talouden näkymä 2025–2030

Talouden tulevaan kuvaan liittyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta yhä, vaikkakin kuntakentän historian suurin muutos on toteutettu. Sen takia on kuitenkin menossa yhä mm. valtionosuusperusteiden uudistaminen, eikä tiedetä miten uudistuksen jälkeiset valtionosuudet määräytyvät ja jakautuvat. Näköpiirissä on yhä, että valtion velkaantuminen jatkuu ja hyvinvointialueet tarvitsevat yhä enemmän rahaa.

Talouden tasapainotusohjelman laadinta ja kokonaisuuden tarkastelu näyttää väistämättömältä, mikäli tulopohjassa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Painetta tuo investointien tuoma poistojen kasvu sekä menojen tuloja voimakkaampi kehittyminen. Aiemmat päätökset investointivaroista on tehty oikea-aikaisesti. Taloussuunnitelmavuosille on huomioitu sekä kustannussäästöjä että veronkorotustarkastelua. Taloussuunnitelmavuosissa näkyy poistoeron muutoksen vaikutus. Taloussuunnitelmavuodet ovat tasapainoisia.

Talouden kokonaisuutta on esitetty alla viiden vuoden tarkastelujakson 2025–2030 arviona:

- Tuotot kehittyvät 0,5 % vuosivauhtia

- Menot kehittyvät 1 % vuosivauhtia, menokehitys sisältää tehokkuus- ja tuottavuussäästöjä
- Tehokkuus- ja tuottavuussäästöjen ohella veroprosentteja tarkistetaan tarvittaessa maltillisesti v. 2026. Painetta on tarkastella uudelleen vuosikymmenen loppupuolen lähestyessä tai tehdä isompi korotus sekä tulo- että kiinteistöveroprosentteihin v. 2026.
- Investointiohjelman odotetaan maltillistuvan vuoden 2027 jälkeen. Tämä maltillistaa poistoja ja korkomenoja. Mikäli investointikehitys voimakkaana jatkuu, verotarkastelupaine kasvaa.

	TA25	TA26	TS27	TS28	TS29	TS30
TOIMINTATUOTOT	12,66	12,70	12,77	12,83	12,90	12,96
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0,25	0,33	0,30	0,20	0,20	0,20
TOIMINTAKULUT	-53,27	-53,47	-53,99	-54,53	-55,08	-55,63
TOIMINTAKATE	-40,36	-40,43	-40,93	-41,50	-41,98	-42,47
VEROTULOT	30,90	32,10	32,60	32,95	33,15	33,35
VALTIONOSUUDET	14,47	14,52	14,52	14,52	14,52	14,52
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0,85	-0,40	-0,70	-0,95	-0,90	-0,85
VUOSIKATE	5,85	5,78	5,49	5,02	4,79	4,55
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5,81	-6,50	-6,33	-6,24	-6,00	-5,80
TILIKAUDEN TULOS	0,05	-0,72	-0,84	-1,22	-1,21	-1,25
VARAUSTEN JA RAH. MUUTOKSET	0,39	0,71	0,63	0,63	0,63	0,63
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0,43	-0,01	-0,21	-0,59	-0,58	-0,62

Taulukko 7 Talouden kokonaisuus 2025–2030

1.4 Kalajoki-konserni ja muutokset konsernirakenteessa

Konserniyhtiöille asetetut tavoitteet on esitetty kohdassa "Omistajaohjaus ja konserniyhtiöiden tavoitteet".

Osakkeissa ja osuuksissa on varauma, mikäli kaupunkikonserniin on tarpeen perustaa uusia konserniyhtiöitä. Sotekiinteistöt tulee yhtiöittää siirtymäajan puitteissa.

Kalajoen Kuitu Oy myytiin 1.7.2024 Lounea Palvelut Oy:lle.

Taulukko 8 Kalajoen kaupungin konsermirakenne

1.5 Kalajoen kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa

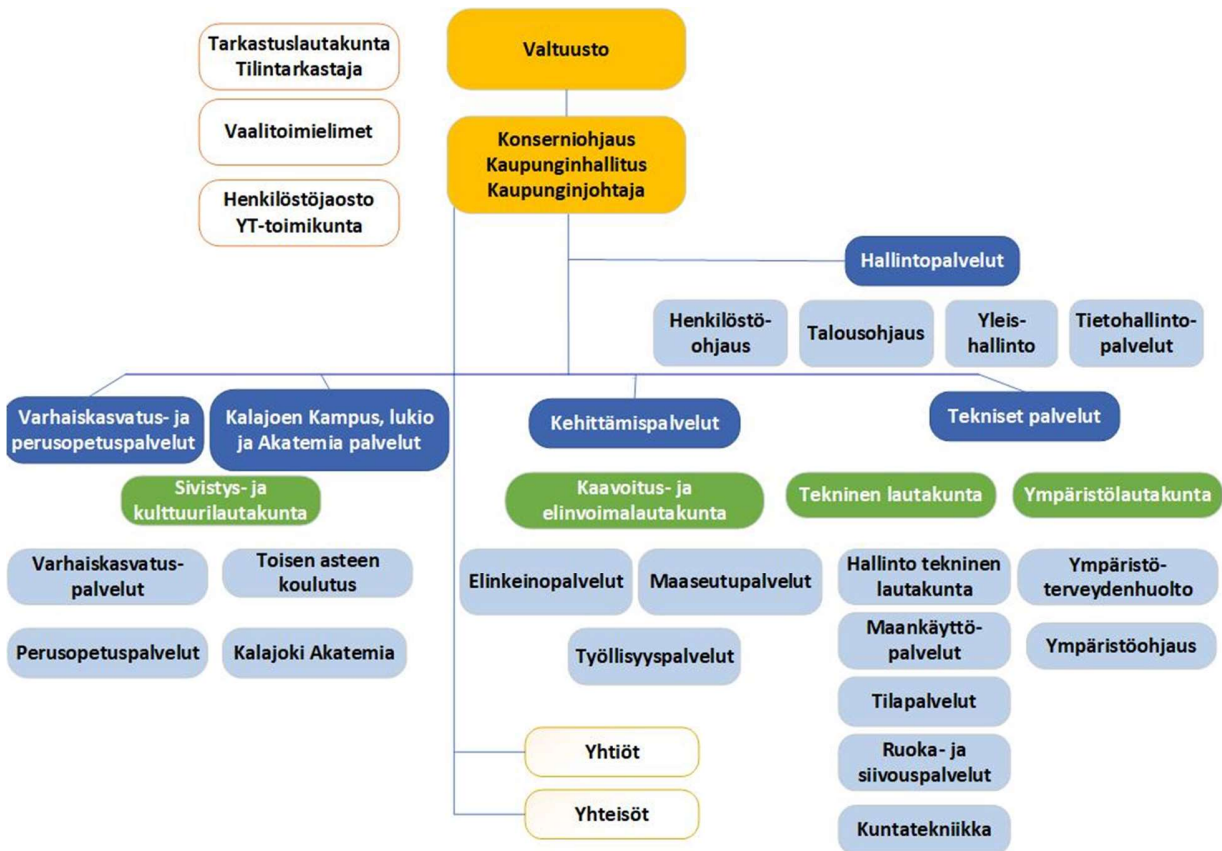
Vuonna 2025 palvelualueet ovat:

- hallintopalvelut
- kehittämispalvelut
- varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut
- Kalajoki Kampus, lukio ja Kalajoki Akatemia palvelut
- tekniset palvelut.

TE-palveluiden siirtyessä kunnille (aiemmin valtion järjestelmää), työllisyyspalveluiden palvelualue kasvaa merkittävästi (tulot, menot ja henkilöstömäärä).

Kalajoki toimii isäntäkuntana lisäksi ympäristöterveydenhuollon palveluissa Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnille sekä Raahen kaupungille. Maaseutuhallinnon palveluja tuotetaan Alavieskan, Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnille sekä Raahen kaupungille.

Kalajoen kaupungin organisaatiokaavio

Taulukko 9 Kalajoen kaupungin organisaatorakenne

1.6 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Kalajoen kaupungin asukasluku oli vuodenvaihteessa 12 372. Asukasluku on laskenut syksyn aikana ennakoitua enemmän ja 30.9.2024 oli laskenut 12 250 asukkaaseen (-122).

Asumisen ratkaisuja toteutetaan voimakkaasti kuluvan ja ensi vuoden aikana, sillä KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen rakennuttama Rahatien kerrostalo valmistuu vapuksi, minkä lisäksi on hankittu yksittäisiä huoneistoja eri kohteista.

Syyskuun loppuun mennessä on syntynyt 69 uutta kalajokista, mutta menehtynyt 96. Luonnollinen väestönlisäys on -27. Kokonaissyntyvyys yltänee lähelle 100. Kuntien välinen nettomuutto oli keväällä positiivista, mutta syksyllä opiskelijoiden muuttaminen on vaikuttanut tilanteeseen. Kuntien välinen nettomuutto on -127, kun taas nettomaahanmuutto on +41, jolloin kokonaismuutto on -86. Väkiluvun tilastollista korjausta on -9.

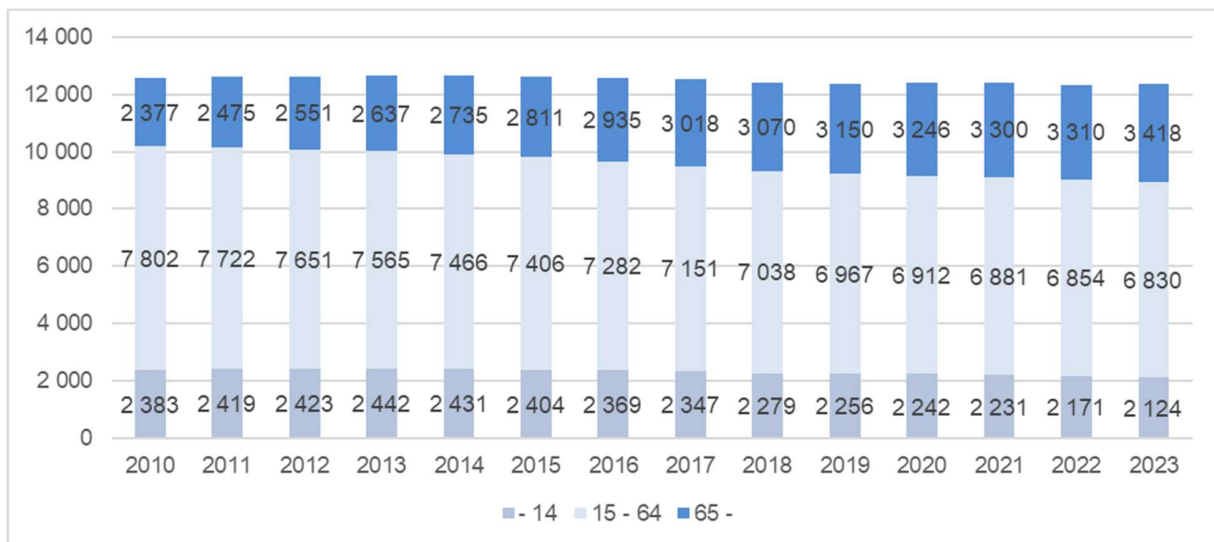
Kalajoen väestöennusteet noudattavat valtakunnallisia trendejä; kaupungin väestö vähenee ja vanhenee nopeasti seuraavan parinkymmenen vuoden aikana ja keskittyy kaupungin sisällä keskustaaja-

maan sekä hiekkasärkille. Väestön ikääntymisen lisäksi huoltosuhdetta heikentää työikäisen väestön väheneminen. Syntyvyys on heikentynyt kaikilla kaupungin alueilla.

Kalajoen väestö- ja työpaikkakehitykseen odotetaan pitkällä tähtäimellä muutosta onnistuneella elinkeinopolitiikalla ja markkinoinnilla, kasvavalla vetovoimalla sekä positiivisen suhdannekehityksen avulla. Keskeisinä työvälleinä ovat strategiset kärjet, erityisesti Sataman Yrittäjäpuisto. Kalajoen väestö- ja työpaikkakehityksen keskiössä on matkailukunnan vetovoimatekijät. Väestökehitystutkimuksissa sekä väestöennusteissa on näyttöä siitä, että matkailukunnissa on kasvupotentiaalia muodostua merkittäväksi kasvukeskittymäksi.

	Kokonaismuutos	Väkiluku	Muutos v alkuun %
Alavieska	-4	2 433	-0,2 %
Haapavesi	-75	6 398	-1,2 %
Kalajoki	-122	12 250	-1,0 %
Kokkola	16	48 311	0,0 %
Merijärvi	-1	1 054	-0,1 %
Nivala	-64	10 390	-0,6 %
Oulainen	-53	6 925	-0,8 %
Pyhäjoki	-11	2 969	-0,4 %
Raahe	-258	23 539	-1,1 %
Sievi	-101	4 612	-2,1 %
Ylivieska	-9	15 360	-0,1 %

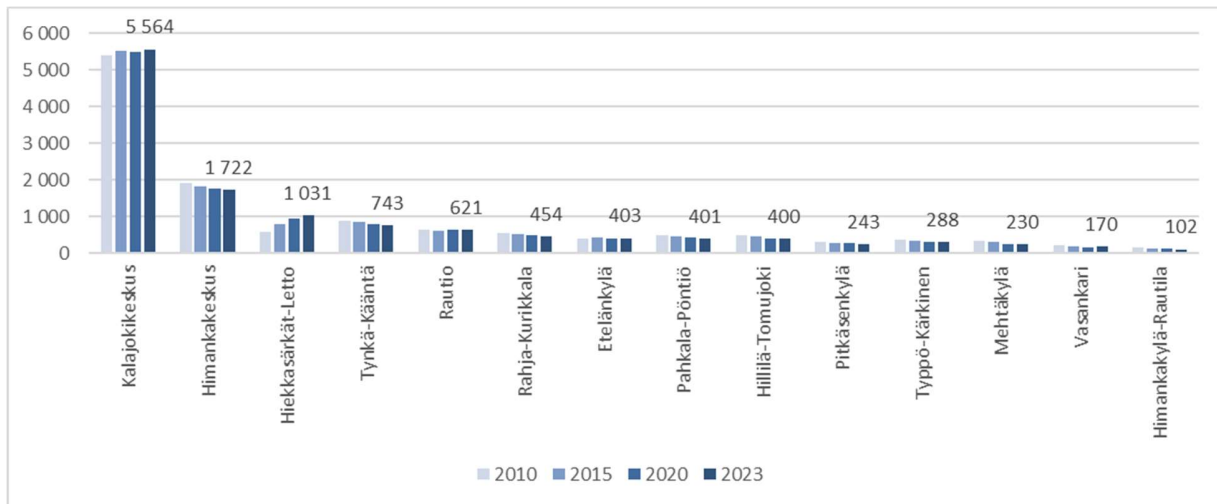
Taulukko 10 Alueen asukasluvut 30.9.2024

Taulukko 11 Kalajoen asukasluvun ja ikärakenteen kehitys 2010–2023

Työikäinen väestö on vähentynyt ajanjaksolla. Lasten määrä on laskenut, kehitys on valtakunnallinen ja näyttää jatkuvan. Ikäihmisten määrä on kasvanut suhteessa eniten. Tilastokeskuksen väestöennuste

vuoteen 2030 osoittaa, että lasten määrä on vähenevä ja ikäihmisten määrä kasvaa yhä suurten ikäluokkien vanhetessa. Ennuste ei ota huomioon alueen omia vetovoimatekijöitä.

Taulukko 12 Asukkaat Kalajoen osa-alueittain

Väestö on kymmenen vuoden aikana kasvanut Kalajoen keskustassa ja Hiekkasärkillä. Hiekkasärkkien vakituinen asukasmäärä ylitti 1 000 henkeä vuonna 2023.

Työllisyystilanne

Kalajoen työllisyystilanne on ollut totutusti alueen parhaimpia. Syyskuun lopussa työttömyysaste Kalajoella oli 7,2 %, kun työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Pohjois-Pohjanmaalla 10,9 % ja koko maassa 10,4 %. Kalajoella työttömiä oli 384, ollen 46 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Lomautettujen määrä työttömistä oli 85.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Työvoima	5 601	5 532	5 477	5 430	5 377	5 408	5 377	5 351
Työlliset	4 899	4 930	4 980	5 001	4 950	4 843	4 977	4 964
Työttömät	702	602	497	429	427	565	400	387
Työvoiman ulkopuolella olevat	7 020	7 054	7 039	6 957	6 996	6 992	7 035	6 984
0-14 -vuotiaat	2 404	2 369	2 347	2 279	2 256	2 242	2 231	2 171
Opiskelijat, koululaiset	816	790	742	737	757	766	781	778
Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	22	12	26	13	7	22	14	11
Eläkeläiset	3 423	3 524	3 593	3 601	3 629	3 642	3 680	3 674
Muut työvoiman ulkopuolella olevat	355	359	331	327	347	320	329	350

Taulukko 13 Työllisyystilanne vuosina 2015–2022

2 TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS

2.1 Talousarvion rakenne

Kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehyykset ja talousarvion laadintaohjeet. Talousarvion valmistelusta vastaa hallitus sekä kukin toimielin oman palvelunsa osalta. Valtuusto hyväksyy talousarviossa palvelulle sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, taseyksikön talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio muodostuu strategia- ja tavoiteosasta, käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta.

Kunnan kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja -suunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoituslaskelmaosassa. Käyttötalousosassa budjetoidaan tarvittavat menot ja tulot. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnan menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulo-rahoituksen riittävytenä eri suunnitelmavuosina. Tuloslaskelmaosasta suoraan saatavat tunnusluvut ovat toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli- tai alijäämä.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Rahoitussuunnitelmassa esitetään, kuinka investoinnit ja muut sijoitukset pysyviin vastaaviin sekä pääoman palautukset tulo-rahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Rahoitustarvetta voidaan kattaa lainanotolla tai vapauttamalla taseen pysyviin tai vaihtuviin vastaaviin sitoutunutta pääomaa. Taloussuunnitelma ja talousarvio ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjausvälineitä. Muut toimitukset ohjaavat palvelu- ja viranomaistoimintaa käyttösunnitelmilla.

2.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eräiä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot. Valtuustoon nähden määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia toimielin- ja palvelutasolla. Kaupunginhallitukseen nähden määrärahat ovat sitovia palvelualueitasolla. Lautakuntiin nähden määrärahat ovat sitovia palveluyksikkötasolla.

Määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia bruttoperiaatteella käyttötalousosassa. Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Investointiosan tuloarviot ja määrärahat ovat sitovia bruttoperiaatteella.

Investoinnin määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia valtuustoon nähden;

- kiinteä omaisuus,
- osakkeet ja osuudet,
- rakennusinvestoinnit,
- kuntatekniikka,
- viher- ja ulkoilualueet,
- liikelaitokset (viemärlaitos)
- irtaimisto.

Edellisten sisällä tuloarviot ja määrärahat ovat sitovia investointikohteittain kaupunginhallitukseen nähden. Mikäli määrärahaa tai tuloarviota tulee siirtää kohteiden välillä, päättää siitä kaupunginhallitus. Tekninen lautakunta vastaa investointikohteittain toteutuksesta ja niistä investointikohteista, jotka on erikseen tekniselle lautakunnalle osoitettu.

Valtuusto antaa määrärahat ja tuloarviot kaupunginhallitukselle toimintakatteen jälkeisten rivien osalta. Tuloslaskelman sitovia eräiä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja –menot, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot. Rahoituslaskelmaosa valtuusto antaa määrärahat ja tuloarviot kaupunginhallitukselle Investointia koskevien rivien jälkeen.

Talousarvion ja taloussuunnitelman tasapainotus

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan ”taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.”

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävyydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Kunta, jonka kuluvan vuoden talousarvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä. Talouden tasapaino sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta ja huomioon on otettava kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti

3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän vähintään 50 prosentilla
4. kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Kalajoen kaupungin taloussuunnittelukausi on ylijäämäinen. Taseella on kertynyttä ylijäämää eikä tarvetta talouden tasapainottamiseen edellä mainituilla mittareilla ole.

Talousarviomäärärahat	Sitovuus valtuusto	Sitovuus hallitus	Toimintamenot	Toimintatulot
KÄYTTÖTALOUSOSA				
HALLINTOPALVELUT				
Valtuusto Toiminnan ohjaus ja arviointi	B		-132 600	
Tarkastuslautakunta	B		-38 800	
Keskusvaalilautakunta	B		-51 300	13 300
Kaupunginhallitus	B			
Konserniohjaus		B	-1 745 036	418 300
Henkilöstöohjaus		B	-751 700	162 000
Talousohjaus		B	-688 800	128 500
Yleishallinto		B	-467 900	3 800
Tietohallinto		B	-953 400	24 400
HALLINTOPALVELUT YHT.	B		-4 829 536	750 300
Kaavoitus- ja elinvoimalautakunta	B			
KEHITTÄMISPALVELUT				
Elinkeinopalvelut		B	-1 538 100	600 900
Maaseutupalvelut		B	-676 150	476 800
Työllisyyspalvelut		B	-2 233 600	505 200
KEHITTÄMISPALVELUT YHT.	B		-4 447 850	1 582 900
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	B			
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPE- TUSPALVELUT				
Varhaiskasvatus		B	-7 385 900	154 200
Perusopetuspalvelut		B	-14 155 625	380 375
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPE- TUSPALVELUT	B		-21 541 525	534 575
KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATE- MIAN PALVELUT				
Toisen asteen koulutus		B	-2 744 330	301 700
Kalajoki Akatemia		B	-2 525 330	780 600

Talousarviomäärärahat	Sitovuus valtuusto	Sitovuus hallitus	Toimintamenot	Toimintatulot
KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKA- TEMIAN PALVELUT	B		-5 269 660	1 082 300
Tekninen lautakunta	B			
TEKNISET PALVELUT				
Hallinto ja toimistopalvelut		B	-280 300	
Maankäyttöpalvelut		B	-1 104 890	1 449 500
Tilapalvelu		B	-6 321 457	3 996 000
Ruoka- ja siivouspalvelut		B	-2 957 752	
Kuntatekniikka		B	-4 347 208	1 930 000
Ympäristölautakunta	B			
TEKNISET PALVELUT				
Ympäristöterveydenhuolto		B	-1 671 000	1 401 600
Ympäristönohjaus		B	-495 540	178 000
TEKNISET PALVELUT YHT.	B		-17 178 147	8 955 100
KÄYTTÖTALOUS YHT.			-53 266 718	12 905 175
INVESTOINTIOSA				
KAUPUNGINHALLITUS				
Kiinteä omaisuus	B		-500 000	500 000
Osakkeet	B		-2 000 000	50 000
Irtaimisto	B		-285 000	
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
Rakennusinvestoinnit uudishankkeet	B		-5 140 000	
Rakennusinvestoinnit perusparantaminen	B		-1 950 000	
Kuntatekniikka Viemärilaitos	B		-400 000	
Kuntatekniikka Viher- ja ulkoilualueet	B		-1 440 000	350 000
Kuntatekniikka uudet kaava-alueet	B		-5 300 000	2 650 000
Kuntatekniikka perusparantaminen	B		-3 150 000	75 000
Kuntatekniikka yhteishankkeet	B		-3 200 000	375 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ			-23 365 000	4 000 000
TULOSLASKELMAOSA				
Verotulot	B			30 900 000
Valtionosuudet	B			14 465 000
Korkotulot	B			301 000
Muut rahoitustulot	B			1 835 600
Korkomenot	B		-1 100 000	
Muut rahoitusmenot	B		-187 600	

Talousarviomäärärahat	Sitovuus valtuusto	Sitovuus hallitus	Toimintamenot	Toimintatulot
RAHOITUSTOIMINTA				
Tulorahoituksen korjauserät	B		-300 000	
Antolainojen muutokset				
Antolainojen lisäys	B		-3 000 000	
Antolainojen vähennys	B			300 000
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik. lainojen lisäys	B			15 000 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	B		-4 600 000	
Lyhytaik. lainojen muutos	N			6 000 000
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Liittymismaksut+jälkikäteen maks. vo:t				250 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	N		-137 457	
YHTEENSÄ			-85 956 775	85 956 775

B=sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio, N=nettomääräraha/-tuloarvio

2.3 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 § mukaan tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Kaikki luottamushenkilöt ovat tilivelvollisia lukuun ottamatta valtuutettuja.

Seuraavat toimielinten esittelijät ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat: Kaupunginjohtaja, palveluvastaavat ja palvelualuevastaavat.

Kuntalain mukaan tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaisensa tekemisestä, että tekemättä jättämisestä. Tilivelvollisella on vastuu johtamansa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta ja kehittämisestä.

3 KAUPUNKIKONSERNIN STRATEGIA JA OHJAUS

3.1 Liikunta- ja hyvinvointisuunnitelma

Liikuntasuunnitelma 2019-2025

Liikuntasuunnitelma 2019–2025 on strateginen asiakirja, jota käytetään vuosittain tausta-aineistona talousarvion ja taloussuunnittelun laadinnan yhteydessä (Kvalt 05.11.2019 § 80). Liikuntasuunnitelmaan laadittiin vuonna 22 tilannekatsaus- ja täydennysosa, jonka sivistys- ja kulttuurilautakunta käsitteli (19.10.2022 § 109). Siinä määritettiin, että toimenpideohjelma 2019–2025 loppuunsaatetaan ja vuosina 2024-2025 laaditaan uusi liikuntasuunnitelma, jossa tarkastellaan toimenpiteitä vuosikymmen loppuun saakka. Suunnitelma perustuu kuntalain (410/2015 § 22) mukaiseen laajaan liikuntapalveluiden käyttäjien kuulemiseen sekä keskeisten palvelualueiden asiantuntijoiden näkemyksiin, joiden pohjalta on suunnitelmassa esitetty liikuntapalveluiden ja olosuhteiden kehittämistoimenpiteitä sekä toimenpidekokonaisuuksia. Toimenpidekokonaisuudet sisältävät yli sata yksittäistä kehittämistoimenpidettä, joita kuntalaiset ja toiminnan järjestäjät ovat antaneet liikuntasuunnitelman tausta-aineiston keräämisen yhteydessä. Toimenpiteet on priorisoitu niiden vaikuttavuuden perusteella.

Vaikuttavuutta on arvioitu liikuntalain (390/2015 § 2) tavoitteiden näkökulmasta, painottaen liikuntalaisia määritettyjä kunnan tehtäviä (§ 5), joita ovat liikunta edellytysten luonti: 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden; 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta, sekä 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Toimenpiteiden toteuttamista tarkastellaan valtuustokausittain. Palveluiden käyttäjien kuulemisia (seurafoorumit / kyläraadit) jatketaan vuosittain.

Talousarviovuonna toteutetaan liikuntasuunnitelman 2019–2025 viimeiset toimenpiteet:

Koulujen piha-alueiden liikuntaolosuhteiden kehittäminen. Opetuspalveluiden työryhmässä on esitetty huoli liikuntapaikkojen laadusta ja riittävydestä kouluverkkouudistuksen jälkeen jäljelle jäävien koulu-keskusten yhteydessä. Ratkaisuksi esitetään monitoimikenttiä, joiden toimintojen suunnitteluun käyttäjät osallistetaan. Monitoimikenttien synteettinen alusta jatkaa ulkoliikuntakautta 2–3 kuukaudella. Näihin on varattu määrärahat investointiosassa.

Hyvinvointisuunnitelma

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen linjaukset kirjataan hyvinvointisuunnitelmaan, joka laaditaan valtuustokausittain ja tarkennetaan vuosittain. Hyvinvointisuunnitelman tarkoitus on ohjata kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavaa päätöksentekoa kuntatasolla, kaikissa palveluissa. Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ei ole yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuollon vastuulla, vaan se tulee ottaa huomioon yhtä lailla esim. teknisen palvelun, liikunta- ja kulttuuripalveluiden ja opetus - ja varhaiskasvatuspalveluiden suunnitelmissa, päätöksissä ja toimenpiteissä.

Hyvinvointisuunnitelman tulee olla osa kaupungin toiminta- ja taloussuunnittelua sekä niiden toimeenpanoa ja budjetointia. Hyvinvointisuunnitelman laatimiseen osallistuu moniammatillinen työryhmä, joka koostuu kaupungin virkamiehistä ja päätöksentekijöistä sekä kaupungissa toimivien oppilaitosten sekä

kolmannen sektorin toimijoiden edustajista. Valtuustokausittain laadittavaan laajaan hyvinvointikertomukseen ja vuosittaiseen hyvinvointikertomukseen kootaan tiivis kuvaus johtopäätöksineen kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta, väestön terveydestä ja hyvinvoinnista, väestöryhmien välisistä hyvinvointi- ja terveyseroista, terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista, palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata hyvinvointitarpeisiin, ehkäisevän työn kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista sekä tavoitteista ja toimenpiteistä.

3.2 Strategiset kärjet

Suorite	TP2021	TP2022	TP2023
Väkiluku, vuosittainen	12 412	12 335	12 372
Luonnollinen väestönlisäys	- 13	- 47	- 11
Kokonaisnettomuutto	24	- 29	45
0-6-vuotiaat, % väestöstä	7,2	7,1	6,8
7-14 -vuotiaat, % väestöstä	10,8	10,5	10,4
15-64 -vuotiaat, % väestöstä	55,4	55,6	55,2
65-75 -vuotiaat, % väestöstä	14,6	14,3	14,3
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä	12	12,5	13,3
Huoltosuhte, demografinen	80,4	80	81,1
Työttömät, % työvoimasta	7,8	6,7	7,8
Alueella työssäkäyvät (työpaikat)	4 581	4 598	
Avoimet työpaikat	139	153	65
Yritysten toimipaikkojen lkm	1 680	1 793	
Yritysten toimipaikkojen liikevaihto (1000 €)	695 599	786 887	
Lainamäärä ja leasingrahoitus (M €)	70,5	70,6	66,1

Taulukko 14 Strategiset mittarit

3.2.1 Strategiset kärjet 2025

1. Sataman Yrityspuisto Kärjen kuvaus

Sataman yrityspuisto sijoittuu VT8 ja Kalajoen syväsataman väliselle alueelle Satamatien ja Repolantien varteen. Yrityspuistossa toimii Kalajoen Satama Oy ja 13 muuta yritystä, joissa työpaikkoja on noin 200.

Tavoitteena on Sataman yrityspuiston laajenemisen ja kehittymisen myötä yrityspuiston työpaikkamäärän kolminkertaistaminen 600 työpaikkaan vuoteen 2040 mennessä. Tämä tapahtuu alueella jo toimivien yritysten kasvuedellytysten turvaamisella ja mahdollistamisella sekä uusien yritysten sijoittumisella. Alueelle tavoitellaan erityisesti tuotannollisten ja energia- ja logistiikka-alojen yrityk-

siä sekä muille toimijoille palveluita tuottavia yrityksiä. Alueelle rakennetaan uusia asiakastarpeisiin räätälöityjä tuotanto- ja toimitiloja.

Sataman ja yrityspuiston kehittämisellä tähdätään nykyisten yritysten työpaikkamäärän kasvun vahvistamiseen ja uusien työpaikkojen syntymiseen. Yrityspuistosta kehitetään teollisuuden ja logistiikan keskittymää, jonka logistiset yhteydet ovat erikoiskuljetusten väylän VT8 saavutettavuuden ja syväsataman vuoksi erinomaiset.

Vuotuiset toimenpiteet

Yrityspuiston kehittämisen tavoitteena on työpaikkamäärän kasvu. Toimenpiteet painottuvat yritysten toiminta- ja kasvuedellytysten luomiseen.

Valtatien 8 ja Satamatien risteysalueen uudistaminen toteutetaan vuoden aikana. Hankkeella parannetaan risteysalueen turvallisuutta ja erikoiskuljetusten parempaa saavuttavuutta kaikkiin suuntiin. Erikoiskuljetusten väylää VT8 parannetaan keskustan kiertoliittymien uudistamisella. Repolan tien kehittämiseksi haetaan rahoitusta.

Sataman yrityspuiston T/kem-kaavoitus etenee tarvittavien selvitysten laatimisella. Kaavoituksessa otetaan huomioon rannikon suuntaisen vetyputken mahdollinen toteutus.

Repolan tehdasaluetta kehitetään nykyisten vuokralaisten tarpeiden pohjalta mahdollistaen alueelle uusien toimitilojen rakentaminen. Yritysten sijoittumispalveluihin hankitaan asiantuntijapalveluita konsernin oman resurssin lisäksi. Yritysten sijoittumistarpeita kartoitetaan suorakontaktoinneilla ja niiden avulla tavoitellaan kymmeniä sijoittumisneuvotteluita. Teollisuus- ja toimitilojen markkinointi kohdistetaan uusien toimitilojen tarvitseviin ja suunnitteleviin yrityksiin. Sataman yrityspuiston ja syväsataman näkyvyyttä ja tunnettuutta edistetään säännöllisen markkinoinnin ja viestinnän avulla.

Yrityspuiston tulevaisuuden energiaratkaisut selvitetään ja toteutetaan siten, että tarjottavat energiaratkaisut tuotetaan alueen yrityksille vastuullisuusohjelmiin sopivalla tavalla ja hinnaltaan kilpailukykyisesti yrityspuiston kaikissa vaiheissa.

2. Retkeilyalue ja reitistöt

Kärjen kuvaus

Retkeilyalueiden ja reitistöjen tavoitteena on tulevaisuudessa muodostaa retkeilyalue, joka tunnetaan elämyksellisistä luontokohteista, arkkitehtonisesti kiinnostavista taukopaikkatoteutuksista sekä toimivista palveluista. Luonnossa liikkumisen ja ulkoilun reitistöt parantavat kalajokisten ja matkailijoiden mahdollisuuksia nauttia aktiivisesta kalajokilifestyle-elämästä.

Kalajoki tunnetaan monipuolisista ja ympärivuotisista reiteistä maalla ja vesillä. Reitistöjen kehittäminen käynnistetään sellaisissa kohteissa, joiden kävijämäärät arvioidaan suurimmiksi.

Vuotuiset toimenpiteet

Kalajoella toimitetaan joka vuosi vähintään yksi valtakunnallisesti kiinnostava reitti-/taukopaikkatoteutus.

Vuoden 2025 aikana tehdään reittitoimitukset Siiponjoen ja Plassi-Vasankari reiteille. Laaditaan Kalajoen kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma.

Lisäksi reitistöjen opastusta parannetaan ja reitistöjä kehitetään. Toteutuksien ehtona on hankerahoituksen saaminen. Safaritalon yhteyteen avataan uusi talvikauden Arctivity Park.

3. Hiekkasärkkien ydinalue

Kärjen kuvaus

Hiekkasärkkien ydinalueelle laaditaan uimahallille, kylpylälle, kaupalliselle majoitukselle, asumiselle, pysäköinnille sekä palvelutoiminnalle kokonaisvaltainen konseptisuunnitelma.

Ydinalueen palveluliiketoiminta tiivistyy hiekkasärkkien ydinalueelle ja uusi konsepti tarjoaa liiketoiminnan harjoittamiseen kannattavan toimintaympäristön.

Vuotuiset toimenpiteet

Konsepti valmistuu sekä kaava hyväksymiskäsittelyssä.

4. Rakentaminen ja tilat

Kärjen kuvaus

Kustannustehokkaat tilat ovat erityisen tärkeitä ja ne mahdollistavat resurssien tehokkaan käytön. Peruspalvelutuotantoon tehtävät investoinnit toteutetaan niin, että tilatehokkuus paranee (käytössä olevia neliöitä on vähemmän paremmalla käyttöasteella) ja ne ovat muutoinkin kustannustehokkaita. Kaupunkikonsernin tilat suunnitellaan siten, että ne voivat palvella useita eri tarkoituksia ja käyttäjäryhmiä ja kaupunkikonsernin sisäinen vuoropuhelu on mahdollisimman tiivistä. Tiloissa, joissa ei ole kaupungin omaa toimintaa pyritään luopumaan.

Vuotuiset toimenpiteet

Sotekiinteistöjen jatkovuokrauksen selviämisen jälkeen laaditaan kiinteistöjen jatkokäyttösuunnitelma.

5. Marinan liiketoimintakonsepti ja rakentaminen

Kärjen kuvaus

Marinassa rakennetaan Kalajoen matkailukeskuksessa sijaitsevan Marinan kaava-alueelle aluerakenteet. Marinan kaava-alueen rakentaminen kehittää matkailun toimintaympäristöä, jonka avulla mahdollistetaan Perämeren ja Merenkurkun arktisen rannikon merellisen matkailun ja palveluliiketoiminnan kehittäminen sekä Kalajoen Marinan vierasvenesatamaan liittyvän alueen infrastruktuurin toteuttaminen. Rakentaminen kohdistuu Marinan vierasvenesatamaan ja pitää sisällään alueen rakentamisen mm. aallonmurtajien, rantamuurien, laitureiden, siltarakenteiden, viheralueiden, huoltorakenteiden ja -rakennusten, opasteiden sekä liikenne-, pysäköinti ja piha-alueiden osalta. Rakentamisessa huomioidaan alueen liittyminen erilaisiin liikenne- ja virkistysreitteihin.

Tämä toimintaympäristön kehittäminen vauhdittaa ratkaisevalla tavalla merellisen matkailun ekosysteemin rakentamista ja rannikon matkailun kansainvälistymistä. Marinasta muodostuu ainutlaatuinen valovoimainen kokonaisuus, joka merellisten palvelujen kehittymisen ohella lisää huomattavasti koko matkailukeskuksen ja Arktisen rannikon matkailun vetovoimaa ja koko toimialan kiinnostavuutta.

Marinan alueelle tavoitellaan tulevaisuudessa matkailua ja veneilyä palvelevaa liiketoimintaa, ravintolatoimintaa, kaupallista majoitusliiketoimintaa, merellisiä ohjelmalveluja sekä erilaisia merellisiä testaympäristöjä hyödyntävää yritystoimintaa.

Vuotuiset toimenpiteet

Vuoden 2024 aikana on tehty aallonmurtajien rakentaminen ja rantalaiturielementtien asennus. Vuoden 2025 aikana toteutetaan vesihuollon, huoltorakennuksen, sekä pintarakenteiden rakentaminen. Lisäksi sataman varusteet ja laitteet toteutetaan vuonna 2025.

Marinan kokonaisuuden markkinointia eri kohderyhmille jatketaan. Kartoitetaan satamaoperaattori. Potentiaalisia yksityisiä toimijoita kartoitetaan ja aktivoidaan toteuttamaan Marinan palveluita.

6. Energiaratkaisut

Kärjen kuvaus

Energiaratkaisut on uusi avaus kaupungin kehitykseen. Tavoitteena on edistää kaupungin eri alueiden energiaratkaisuja, mikä tukee esim. tonttimyyntiä. Yritysten sijoittumista alueelle tukee tiedossa oleva lämmitysmuoto ja kilpailukykyinen energiaratkaisu. Energiaratkaisut ovat olennainen osa sijoittumismarkkinointia. Kaupunkikonserni tarjoaa yritysten vastuullisuusohjelmiin sopivia, toimivia energiaratkaisuja.

Vuotuiset toimenpiteet

Yrityspuiston / teollisuusalueiden energiaratkaisumallit valmistuvat hyväksyttäväksi. Kaupungin öljylämmitteisiin kohteisiin toteutetaan selvitys ja tarvittaviin toteutus lämmitysmuodon vaihtamiseksi.

7. Asuminen

Kärjen kuvaus

Asumisen ohjelma 2030 on hyväksytty kaupunginhallituksessa 22.5.2023. Se sisältää asumisen uudistuotantoa ja asumista edistävät tavat ja toimenpiteet. Asumisen 2030 ohjelman kärkenä on, että Kalajoki mahdollistaa kodin kaikille vakituisesti Kalajoelle muuttaville.

Vuotuiset toimenpiteet

Kalajoen keskustaan, monipuolisten palveluiden läheisyyteen, valmistuu 21 laadukasta kaupunkikonsernin vuokra-asuntoa keväällä 2025.

Kalajoen Hiekkasärkkien palveluiden ja ulkoilumaastojen läheisyyteen valmistuu kaupunkikonsernin kaksi rivitaloaluoneistoa.

8. Koulutuskumppanuudet ja kansainvälisyys Kärjen kuvaus

Kalajoen vetovoimaa kehitetään uusien oppimisympäristöjen, koulutus- ja valmennuskampuksen sekä uusien koulutuskumppanuuksien kautta.

Kalajoella käynnistyvät lukion ja liikuntahallin rakentamishankkeet, mitkä Merenojan koulukeskukseen ja Kalajoen liikuntapuiston yhteyteen rakentuessaan tarjoavat nykyaikaiset oppimisympäristöt koulutus- ja valmennuskampukselle sekä mahdollistavat uudet koulutusyhteistyöt eri oppilaitosten kanssa. Hankesuunnitelmien laatimisen yhteydessä kuullaan myös sidosryhmien tarpeet, jotta korkeakouluysteistyö syvenee ja ammatillisen koulutuksen tarpeita voidaan tukea. Syntyvä koulutus- ja valmennuskampus tulee toimimaan ympärivuotisesti, tukien opiskelijoiden oppimistavoitteita sekä luoden puitteet kolmannen sektorin valmennus-, koulutus- ja kilpailutapahtumille.

Kalajoella on Pohjois-Pohjanmaan eteläosan kansainvälinen koulutus- ja työskentely-ympäristö. Kalajoelle on maahanmuuttajien helppo kotoutua ja kalajokiset opiskelijat saavat alueen parhaat kansainväliset valmiudet. Kansainvälisyystoimintaa kehitetään International House Kalajoki -toiminnan kautta, jota resursoidaan Duuniportti-hankkeen avulla. Lisäksi Kalajoen lukion vahva International studies -opintolinja ja Erasmus+ -kansainvälisyystoiminta saa tuekseen kansainvälisten opiskelijoiden rekrytoinnin kautta tapahtuvan ulkomaalaisten opiskelijoiden saapumisen Kalajoen lukion opiskelijoiksi. Molemmilla toimenpidekokonaisuuksilla lisätään Kalajoen vetovoimaa opiskelupaikkakuntana sekä vapaa-ajan palveluiden tarjoajana.

Vuotuiset toimenpiteet

Kalajoen lukion ja uuden liikuntahallin hankesuunnitelmien laatiminen vuonna 25 on keskeinen toimenpide, jolla varmistetaan nykyaikaiset ja vetovoimaiset oppimisympäristöt Kalajoelle, mikä lisää yhteistyömahdollisuuksia eri toimijoiden kanssa. Opintotarpeita kartoitetaan poikkihallinnollisella Duuniportti hankkeella, jolla kehitetään myös kansainvälisyyspalveluita International House Kalajoki toiminnan kautta.

Kalajoen lukio on liittynyt 5.11.24 sopimuksella JokiElukioiden alueelliseen verkostoon, mikä mahdollistaa tarjottavien verkko-opintojen määrä monikertaistumista ja uusien korkeakouluopintojen suoritushenkilöiden avautumisen Kalajoen lukion opiskelijoille. Uusi kurssitarjonta käynnistyy täysimääräisesti syksyllä 25.

Kalajoen lukio on solminut 30.8.24 yhteistyö- ja mainostamissopimuksen Finest Future Oy:n kanssa ja aloittanut linjojensa kansainvälisen markkinoinnin syksyllä 2024. Ulkomaisia hakijoita tuli 50, joista 8 valittiin aloittamaan tutustumisopinnot Kalajoen lukiossa keväällä 25 ja tutkintotavoitteisen opiskelun lukuvuonna 25–26. Lukio tavoittelee oppilasmäärän vuosittaista lisäämistä yhteistyön kautta. Palvelualue pyrkii edesauttamaan vastaavan toiminnan käynnistymistä myös JEDU:n Kalajoen yksikössä.

9. Työpaikat

Kärjen kuvaus

Kaupungin strategian painopisteenä ja tavoitteena on myönteinen työpaikka- ja asukaskehitys, jotka liittyvät kiinteästi yhteen. Kalajoella on aidosti monipuolinen työpaikkarakenne, jonka vahvistaminen ja kehittäminen on tärkeä yhteistyössä yritysten, työnantajien, kolmannen sektorin ja kaupunkikonsernin kanssa.

Myönteiseen työpaikkakehitykseen vaikuttavat mm. aktiiviset yrityksen perustamisen palvelut, palvelut kasvuhakuisille alueella jo toimiville ja sijoittuville yrityksille, ammatillinen koulutus sekä osaavan työvoiman saatavuus. Kaupunkikonsernin tehtävänä on myös mahdollistaa yritysten toimintaympäristön kehittäminen ja vahvistaminen.

Vuotuiset toimenpiteet

Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalueen toiminta käynnistyy vuoden alusta alkaen. Työllisyyspalvelujen haltuun ottaminen, lähipalveluiden ja asiakaspalvelun kehittäminen sekä työnvälitys ovat ensimmäisen toimintavuoden keskeisimpiä painopisteitä. Yritys- ja työllisyyspalvelujen kiinteä yhteistyö saman organisaation sisällä mahdollistaa entistä paremmin työnhakijoiden ja työnantajien kohtaamisen. Tätä toimintaa tukevat useat kehittämishankkeet, joissa toimenpiteiden kärkenä on työllisyyden vahvistaminen ja työpaikkojen lisääminen.

Työpaikkamäärän kehittämiseen ja kasvuun liittyvien toimenpiteiden painopisteenä ovat Sataman yrityspuisto (teollisuus, logistiikka), matkailukeskus, soteala ja energiasektoriin liittyvät kokonaisuudet. Sataman yrityspuiston sijoittumispalveluihin käynnistetään omarahoitteinen projekti, jonka johdosta tavoitellaan kymmeniä sijoittumisneuvotteluita ja ensimmäisiä sijoittumispäätöksiä.

Ammatillisen koulutuksen rooli on tärkeä osaavan työvoiman saatavuudessa ja työntekijöiden ammattitaidon kehittämisessä vastaamaan yritysten tarpeita. Kaupungin, työnantajien ja koulutuksen järjestäjien välistä yhteistyötä ja vuoropuhelua tiivistetään erityisesti Kalajoelle tärkeiden päätösmialojen osalta. Lisäksi toisella asteella tutkitaan, voiko yrittäjyyskasvatusta lukion ja jedun yhteistyönä järjestää.

Maahanmuuttajien työllistymistä edistämään suunnitellaan kehittämishanketta, jossa työnantajalle tarjottaisiin apua ulkomaalaisen työntekijän alkuvaiheeseen käytännönläheisen työnohjauksen näkökulmasta.

3.3 Omistajapolitiikka ja ohjaus

Konsernilla tarkoitetaan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnanjärjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

Kalajoen kaupungin hallintosäännön mukaisesti valtuusto määrittelee Kalajoen kaupunkikonsernin strategiat, tavoitteet ja omistajapolitiittiset keskeiset linjaukset. Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus

mm. vastaa konsernin omistaja politiikan ja konserniohjeiden valmistelusta, konserniohjauksesta konserniohjeissa määriteltyjen yritysten osalta, hyväksyy tytäryhteisöjen kanssa tehtävät tavoite- ja tulos-sopimukset ja huolehtii muutoinkin omistaja ja konserniohjauksen kehittämisestä ja omistajuuteen liittyvästä edun valvonnasta. Konserniohjeiden mukaan merkittävämmässä ohjauksessa ovat seuraavat tytäryhteisöt: Kalajoen Hiekkasärkät Oy, Kalajoen Lämpö Oy, KOY Kalajoen Vuokra-asunnot ja Kalajoen Satama Oy. Valtuusto asettaa vuosittain tavoitteet em. merkittävimmille konserniyhtiöille, joissa omistaja ilmaisee tahtotilansa yhtiön tulevalle kehitykselle.

3.4 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

3.4.1 Henkilöstön rakenne, määrä ja arvio kehityksestä

Henkilöstön määrä vuoden 2025 alussa on noin 500, joista vakituisia hieman yli 400. Vakituudesta henkilöstöstä eläköityy vuoteen 2028 mennessä n. 60 työntekijää.

Vuoden 2025 aikana avautuvia virkoja ja työsopimussuhteita täytettäessä on arvioitava huolellisesti, millaisia osaamistarpeita kaupungilla on tulevana vuosina. Digitalisaation harppaukset vaativat uudistamista, tämä näkyy osaamistarpeissa ja oppimisen tavoissa. Tulevat eläköitymiset haastaa työnantajan pohtimaan työjärjestelyitä ja miten lähtijöiden tilalle saadaan rekrytoitua uusia osaajia.

3.4.2 Henkilöstösuunnitelma

Toimet ja virat	TA2024	TA2025	Muutos	Muutos-%
Henkilöstökustannukset (1000€)				
Palkat ja palkkiot	22 411	23 318	907	4%
Eläkekulut	4 836	4 988	152	3%
Muut henkilösivukulut	804	634	- 170	-21%
Henkilöstökustannukset yhteensä	28 051	28 940	889	3%
Henkilöstömäärä				
HTV	487	498	11	2%
Henkilöstön määrä				
Vakinaiset	405	422	17	4%
Määräaikaiset	93	93	0	0%
Yhteensä	498	515	17	3%

Taulukko 15 Henkilöstökustannukset ja henkilöstömäärät

3.4.3 Avoimet virkojen ja toimien periaatteet

Tehtävän avauduttua palvelussa suoritetaan kriittinen arviointi palveluvelvoitteen täyttämisen vaihtoehtoista yhteistyössä henkilöstöjohtajan kanssa. Läpikäynnissä otetaan huomioon myös muissa palveluissa käytettävissä olevat resurssit.

Avoimeksi tulevat toistaiseksi voimassa olevat ja yli kolme kuukautta kestävät määräaikaiset virkasuhteet ja työsopimussuhteet edellyttävät täyttöluvan. Täyttöluvan käsittelee kaupunginhallitus palveluvastaavan ja henkilöstöjohtajan esityksestä.

Henkilöstön eläköitymistä seurataan 2–3 vuoden aikajänteellä eteenpäin. Päätös eläkkeelle jäämisen ajankohdasta on kunkin työntekijän henkilökohtainen ratkaisu ja siksi esimiehiä kannustetaan ottamaan lähestyvä eläkeikä keskusteluun hyvissä ajoin. Rekrytoinnin vaihtoehtona tulee myös arvioida, kuinka kyseinen palvelu on tarkoituksenmukaista tuottaa. Mikäli arvioinnissa päädytään siihen, että kokonaisuuden (palvelun tarve/laatu/ kustannus) kannalta virkasuhde tai työsopimussuhde on tarkoituksenmukaisin vaihtoehto, tehdään siitä esitys kaupunginhallitukselle. Esityksestä tulee ilmetä arvioinnin lopputulos sekä palvelutarpeen edellyttämä henkilömitoitus.

Henkilöstön poissaolutilanteissa voidaan palkata määräaikainen sijainen yli kolmen kuukauden ajaksi ilman täyttölupamenettelyä, mikäli kyseessä on

- vuorotyö tai vuorotyön luonteinen tehtävä
- laissa, asetuksessa tai muussa velvoittavassa ohjeessa määritelty henkilöstön minimimitoitus
- asiakasturvallisuuden, asiakaspalvelun, asian kiireellisuuden tai kaupungille koituvan taloudellisen seuraamusuhan vuoksi välttämätön sijaisen ottaminen

Edellä kerrotun kaltaiset tarpeet liittyvät keskeisesti lakisääteisiin perhevapaisiin tai pitkiin terveydellisiin poissaoloihin. Kyse voi tyypillisesti olla myös opetuspalveluissa kesken vuoden vapautuvista tehtävistä, joita ei voida jättää täyttämättä opetuksen häiriintymättä.

Ilman täyttölupamenettelyä voidaan myös palkata määräaikainen hanketyöntekijä, mikäli henkilön palkkaukseen käytettävät varat sisältyvät hankkeen rahoitukseen.

3.4.4 Vuosilomien myöntäminen

Vuosiloman kohdentamisessa hyödynnetään sopimuksen mukainen koko lomakausi (toukokuu - syyskuu) mahdollisimman laajasti. Tällöin loma-aikojen palvelutuotantoa rasittava vaikutus voidaan jakaa tasaisesti. Samalla vähennetään tarvetta sijaisten palkkaamiseen. Vuosilomien sijaisratkaisuihin pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään omaa henkilöstöä, silloin kun se on mahdollista.

3.4.5 Uudet toimet ja virat sekä muutokset

Työsopimus- ja virkasuhteita perustettaessa tulee tehtäväkuvaus määritellä riittävän laajasti. Työskentelyalueeksi kirjataan Kalajoen kaupunki sekä ensisijaiseksi työskentelypaikaksi palvelussuhteen alkaessa. Nämä määrittelyt mahdollistavat henkilöstön joustavan sijoittelun muuttuvissa tilanteissa.

Määräaikaisen palvelussuhteen peruste on kirjattava työsopimukseen tai viranhoitomääräykseen. Perusteltuja syitä määräaikaiselle palvelussuhteelle ovat mm. sijaisuuden hoitaminen, harjoittelu, ulkopuolinen rahoitus, kausiluonteinen työ tai toiminnan uudelleen organisointi. Jokaisen määräaikaisen palvelussuhteen peruste on harkittava tapauskohtaisesti eikä peräkkäisten määräaikaisuuksien ketjuuntuminen saa johtaa vakinaisten palvelussuhteiden syntyyn. Määräikaisten palvelussuhteiden perusteita seurataan yhteistoimintalain edellyttämällä tavalla neljännesvuosittain.

Talousarviossa 2025 on varattu määrärahat seuraaviin uusiin virkoihin ja toimiin, joiden perustaminen toteutetaan hallintosäännön mukaisin menettelyin:

Varhaiskasvatuspalvelut:

- 2 määräaikaisen lastenhoitajan vakinaistaminen
- 2 uutta resurssia avoimeen kohtaamispaikkaan

Perusopetuspalvelut:

- koulunkäynninohjaaja Raumankarin koululle
- henkilökohtainen avustaja Merenoja 7-9
- koulunkäynninohjaaja valmistava opetus Merenoja
- erityisopettaja Merenoja 1-6 L

Kampus, akatemia ja lukiopalvelut

- 2 vahtimestarin virkaa

Tekniset palvelut

- resurssihenkilö ruoka- ja siivouspalveluihin

Kehittämispalvelut

- 10 TE-asiantuntijan virkaa, joista 1 virka jätetään täyttämättä (täyttölupa kh 11.11.2024).

Lisäksi talousarviovuonna on suunniteltu tehtäväksi seuraavat nimikemuutokset:

Kehittämispalvelut: ohjaamotyöntekijän nimike muutetaan ohjaamokoordinaattorin nimikkeeksi

Tekniset palvelut: laitosmiehen nimike muutetaan kunnossapitotyöntekijäksi

3.5 Hankintojen ohjaus

Hankintatoimen ohjaus on keskitetty talousjohtajalle. Tarjouspyynnöt, jotka ylittävät EU-kynnysarvon, on saatettava talousjohtajan tietoon ennen niiden julkaisemista. Harkinnan mukaan käytetään myös ulkopuolista hankintaosaamista.

Kilpailutusjärjestelmä Clodian käyttö on vakiintunutta ja sillä on mahdollista kilpailuttaa pienhankinnoista lähtien. Hankintaohje on päivitetty. Hankintoja tekevien on perehdyttävä hankintalakiin sekä hankinnat.fi sivustoon. Hankintoja tekevien on syytä tuntea markkina sekä käynnistää riittävä markkinavuoropuhelu.

Kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa käydään kalajokisten yritysten kanssa keskustelu ennen hankinnan aloitusta. Hankinnan jälkeen tehdään kysely tarjouksen jättäneille kalajokisille toimijoille hankinnan toteutuksesta. Hankintojen ostolaskudataa avataan ja paikallisten hankintojen osuutta seurataan myös yrittäjien kanssa käydyissä palaverissa.

Kalajoen kaupungin palvelutuotannossa ja hankinnoissa huomioidaan paikallisuus mahdollisuuksien

mukaan sekä suositaan suomalaista lähellä tuotettua ruokaa. Pienhankinnat toteutetaan pääosin Kalajoelta.

Palvelujen ostaminen

Järjestäessään palveluita kaupunkilaisille Kalajoen kaupunki myös ostaa niitä muilta palveluntuottajilta. Kun uusia palveluita järjestetään tai olemassa olevia laajennetaan, vaihtoehtona on myös ostopalvelut siinä tilanteessa, kun se on kokonaistaloudellisesti edullista ja tarkoituksenmukaista. Tätä tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon kaupungilla jo olemassa olevien resurssien käyttö sekä tehokkaat ja nykyaikaiset palveluntuotantotavat. Mikäli toisaalta ostopalveluiden hinnoittelu on korkea, on syytä harkita kaupungin omaa palvelutuotantoa.

Omaisuudesta luopuminen

Kaupunki voi luopua kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta, mikäli omaisuuden käytöstä on palvelutuotannossa luovuttu tai omistukselle ei ole muuta perusteltua syytä. Toimivalta on määritetty hallintosäännössä.

3.6 Kiinteistövuokrauksen periaatteet

Hyvinvointialueella on ollut velvollisuus vuokrata sote-kiinteistöt vuosille 2023–2025. Vuoden 2025 aikana hyvinvointialue ilmoittaa, missä kiinteistöissä jatkavat vuokralaisina (käyttää optiovuokravuoden tai muutoin jatkaa kohteen vuokrausta).

Hyvinvointialueen ilmoituksen jälkeen Kalajoen kaupunki laatii suunnitelman tyhjilleen jääneiden kiinteistöjen jatkotoimista. Samassa yhteydessä käynnistetään vuokrattavien kiinteistöjen osalta yhtiöittämisselvitys. Kiinteistösuunnitelman laadinnan yhteydessä tavoitellaan mahdollisimman tilatehokasta toimintaa. Kalajoen kaupunki ei rakenna talousarviossa mainittujen rakennusten lisäksi uusia rakennuksia eikä vuokraa uusia tiloja tai jatka vuokralaisena pidempään kuin 30.6.2026 ilman kaupunginhallituksen päätöstä. Muiden vuokrasopimusten tekemiseen edellytetään kaupunginhallituksen lupa.

3.7 Kalajoen konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Kaupungin riskienhallintaa on toteutettu valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden sekä sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti. Kalajoen kaupungissa riskit jaetaan neljään riskialueeseen: toiminnalliset riskit, jotka liittyvät päivittäiseen toimintaan, strategiset riskit, jotka liittyvät usein ulkoisten tapahtumien muutoksiin, pitkän aikavälin suunnitelmiin, strategiaan tavoitteisiin tai sidosryhmäyhteistyöhön, taloudelliset riskit, jotka liittyvät taloudellisiin ja rahoituksellisiin tekijöihin ja vahinkoriskit, jotka aiheutuvat odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista. Riskiarvio laaditaan osana talousarviota ja raportoidaan välitilinpäätöksessä ja tilinpäätöksessä.

Tietoturvaa ja -suojausta uhkaavat riskit ovat kasvaneet ja hyökkäyksiä on kohdistunut niin yksityisiin kuin julkisiin organisaatioihin. Palvelut ja prosessit ovat yhä enemmän sähköisten tietoverkon, liikenteen ja järjestelmien varassa ja häiriöt voivat aiheuttaa toiminnan keskeytymisen. Palveluntuottajalta hankitun palvelun lisäksi kaupunki käyttää kansallista hyöky- ja Havaro -palveluita ja kehittää tietoturvaan ja -suojaan liittyvää toimintaa harjoittelun kautta.

Korot ovat nousseet mittavasti ja nostaneet kaupunkikonsernin korkomenoja. Korkoriski on varauduttu kiinteillä koroilla mm. kiinteistöleasingrahoituksessa. Korkohuippu on nyt nähty ja ohjauskoron laskuja on toteutettu. Mittavien investointien jatkuessa korkoriski on kuitenkin olemassa ja rahoituksen kiinnittäminen kiinteään ja vaihtuvaan korkoon on harkittava.

Valtionosuusuudistus sisältää riskin tulopohjan näkökulmasta, mikäli voimalaitosveroa laajennetaan verotulojen tasauksen piiriin. Kalajokiset maanomistajat ovat mahdollistaneet uusiutuvaa energiatuotantoa mittavasti maillaan - tuotetaanhan puhdasta energiaa yli kymmenkertaisesti Kalajoen tarpeeseen. Valmistelussa olevassa valtionosuusuudituksessa on keskusteltu siitä, että tuulivoimasta saatava kiinteistövero huomioidaan verotulojen tasauksessa vähintään 50 % painotuksella. Tämä on väärin: kiinteistöveron on hyödynnettävä täysimääräisesti kuntaa. Kunnat ovat mahdollistajana puhtaan teollisuuden sijoittumisessa, energiaomavaraisuuden kasvattamisessa ja taistelussa ilmaston muutosta vastaan. Verojen huomioiminen kuntien valtionosuusjärjestelmään pysäyttäisi tuulivoimarakentamisen Suomessa.

Hyvinvointialueet ovat vuokranneet sote-kiinteistöt 3 vuoden ajaksi. Lisäksi hyvinvointialueilla on 1 vuoden optio vuokraukseen. On riski, että hyvinvointialue ei vuokraa kaikkia sote-kiinteistöjä jatkossa.

Suomen väestökehityksen kuva ja ennuste näyttää erittäin eriytyneeltä väestönkasvun pakkautuessa suurimmille kaupunkiseuduille. Syntyvyys on ennätysalhaalla valtakunnallisesti tarkasteltuna. MDI on tehnyt ennusteen, että pääkaupunkiseutu kasvaa voimakkaasti, samoin kuin suurista kaupunkiseuduista erityisesti Tampere ja Turku. MDI on tutkimuksessaan todennut, että poikkeuksena taantuvasta kehityksestä osassa Lapin matkailuvetoisia kuntia sekä Varsinais-Suomen mökkikuntia väestö kasvaa. Kalajoen kehitykselle ennuste näyttää myös riskejä asukasmäärän voimakkaaseen vähenemiseen, toisaalta matkailukunnan mahdollisuuksia hyödyntämällä ja matkailukeskuksen vetovoimaa lisäämällä vakituiseen asumiseen, Kalajoella on vahva potentiaali kääntää kehitys edukseen.

Palvelualueet ovat arvioineet merkittävimmät riskinsä kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikutavuus) perusteella ja ne on esitetty kunkin palvelun kohdalla.

4 KÄYTTÖTALOUSOSA

4.1 Käyttötalouslyhteenveto

Taulukoissa käytettävät lyhenteet ovat TP tilinpäätös, TA talousarvio, M muutos, TS taloussuunnitel-
mavuosi.

Ulkoinen 1000 €	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos € TA	M % TA	M % TP
KALAJOKI						
TUOTOT	12 003	12 077	12 655	578	4,8 %	5,4 %
VAL OM. KÄYTT.	191	250	250			31,2 %
KULUT	- 47 033	- 50 593	- 53 267	- 2 673	5,3 %	13,3 %
KATE	- 34 840	- 38 266	- 40 362	- 2 096	5,5 %	15,8 %
KAUPUNGINVALTUUSTO						
KULUT	- 87	- 132	- 133	- 1	0,8 %	53,2 %
KATE	- 87	- 132	- 133	- 1	0,8 %	53,2 %
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
TUOTOT	23	70	13	- 56	-80,9 %	-41,0 %
KULUT	- 21	- 97	- 51	46	-47,3 %	150,0 %
KATE	2	- 28	- 38	- 10	37,7 %	-1 986,3 %
TARKASTUSLAUTAKUNTA						
KULUT	- 29	- 39	- 39		0,8 %	33,0 %
KATE	- 29	- 39	- 39		0,8 %	33,0 %
KAUPUNGINHALLITUS						
TUOTOT	684	981	737	- 244	-24,9 %	7,8 %
KULUT	- 4 287	- 4 799	- 4 607	192	-4,0 %	7,5 %
KATE	- 3 603	- 3 817	- 3 870	- 53	1,4 %	7,4 %
KAAVOITUS- JA ELINVOIMALAU- TAKUNTA						
TUOTOT	877	1 041	1 583	542	52,1 %	80,5 %
VAL OM. KÄYTT.	1					-100,0 %
KULUT	- 2 011	- 2 697	- 4 448	- 1 751	64,9 %	121,2 %
KATE	- 1 133	- 1 656	- 2 865	- 1 209	73,0 %	152,9 %
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTA- KUNTA						
TUOTOT	1 740	1 513	1 617	104	6,8 %	-7,1 %
KULUT	- 25 007	- 26 249	- 26 811	- 562	2,1 %	7,2 %
KATE	- 23 267	- 24 736	- 25 194	- 459	1,9 %	8,3 %
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
TUOTOT	7 117	6 842	7 126	283	4,1 %	0,1 %
VAL OM. KÄYTT.	190	250	250			31,7 %
KULUT	- 13 407	- 14 384	- 15 012	- 627	4,4 %	12,0 %
KATE	- 6 100	- 7 292	- 7 636	- 344	4,7 %	25,2 %
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA						
TUOTOT	1 562	1 630	1 580	- 50	-3,1 %	1,1 %
KULUT	- 2 186	- 2 197	- 2 167	30	-1,4 %	-0,9 %
KATE	- 623	- 567	- 587	- 20	3,5 %	-5,8 %

4.2. Hallintopalvelut

Strategiset painopisteet

1. Kaupungin tiedonkäsittelyn perusrakenteiden läpikäynti
2. Henkilöstön työkyvyn ja työhyvinvoinnin lisääminen
3. Viestinnän yhtenäistäminen ja kehittäminen entistä asukaslähtoisemmäksi
4. Tiedolla johtamisen kehittäminen
5. Viiden tähden kuntamarkkinointi

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	706 230	1 051 154	750 300	740 600	744 300
KULUT	-4 422 844	-5 066 072	-4 829 536	-4 659 400	-4 683 900
KATE	-3 716 615	-4 014 918	-4 079 236	-3 918 800	-3 939 600
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	2 983 707	3 135 927	2 954 409	2 944 709	2 948 409
KULUT	-4 786 224	-5 409 041	-5 142 350	-4 972 214	-4 996 714
KATE	-1 802 517	-2 273 115	-2 187 941	-2 027 505	-2 048 305

Riskit

Rahoitus

Riski	HALLINTOPALVELUT: Ylivelkaantuminen	6
Toimenpide	Investointien jaksottaminen, lainojen hallinta, korkoriskin hallinta	

Tulojen hallinta

Riski	HALLINTOPALVELUT: Valtion rahoitusosuuden lasku ja vos-uudistuksen vaikutus	12
Riski	HALLINTOPALVELUT: Asukasluvun negatiivinen kehitys -> tuloverojen lasku	9
Toimenpide	Laadukkaat peruspalvelut, kaupungin imagomarkkinointi, työpaikkojen positiivinen kehitys	

Palveluiden turvallisuus

Riski	HALLINTOPALVELUT: Tietoturvallisuuden pettäminen	9
-------	---	---

Riskiraportti kuvaa palvelualueen merkittävimmät riskit kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys x riskin vaikuttavuus. Riskin suuruus on vähäinen arvolla 1–3, riskillä on merkitystä palvelualueen toiminnan kannalta arvolla 4–8 ja riskillä on huomattava merkitys palvelualueen toimintaan arvolla 9–16.

4.2.1 Kaupunginvaltuusto

Palvelualueen kuvaus

Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin. Toimivaltansa valtuusto saa kuntalaisilta kuntavaaleissa. Valtuusto ilmaisee kunnan tahdon. Valtuustolle kuuluu kunnan toiminnasta ja taloudesta päättämisen ohessa edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon. Valtuuston rooli on toimia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kaupungin toiminnan pitkäjänteisten tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Alue- ja kuntavaalit järjestetään samanaikaisesti huhtikuussa 2025. Uusi valtuusto aloittaa toimintansa 1.6.2025.

Luottamushenkilöille järjestetään kuntavaalien jälkeen koulutusta tuleviin tehtäviin ja perehdytetään kaupungin toimintaan. Nopeasti muuttuvassa ja haasteellisessa toimintaympäristössä on tärkeää, että luottamushenkilöillä on hyvät valmiudet yhteistyössä virkamiesten kanssa tehdä työtä tavoitteena kehittää kotikuntaamme pitkäjänteisesti ja tiedolla johtaen parhaalla mahdollisella tavalla.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
KULUT	-86 555	-131 600	-132 600	-134 300	-136 000
KATE	-86 555	-131 600	-132 600	-134 300	-136 000
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
KULUT	-168 007	-205 843	-217 255	-218 955	-220 655
KATE	-168 007	-205 843	-217 255	-218 955	-220 655

4.2.2 Keskusvaalilautakunta

Palvelualueen kuvaus

Seuraavat vaalit: Alue- ja kuntavaalit

Vaalipäivä sunnuntaina 13.4.2025 klo 9–20

Ennakoäänestys kotimaassa 2.–8.4.2025 ja ulkomailla 2.–5.4.2025

Vaalien kustannukset jaetaan siten, että kaikissa vaaleissa valtio huolehtii keskitetysti materiaali- ja tietojärjestelmien kustannuksista ja kunta muista kustannuksista. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö kuitenkin suorittaa kunnille niiden äänioikeutettujen lukumäärään perustuvan korvauksen, jolla kateaan vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuneita menoja.

Vaalien käytännön toteuttamisesta vastaa yleishallinto. Lisäksi palkataan vakinaista henkilökuntaa ja

tilapäistä työvoimaa ennakkoäänestyspisteisiin ja muihin vaalien valmistelutehtäviin.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	22 538	69 700	13 300		
KULUT	-20 524	-97 300	-51 300		-52 700
KATE	2 015	-27 600	-38 000		-52 700
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	22 538	69 700	13 300		
KULUT	-22 200	-97 911	-51 552	-252	-52 952
KATE	339	-28 211	-38 252	-252	-52 952

4.2.3 Tarkastuslautakunta

Palvelualueen kuvaus

Tarkastuslautakunta järjestää kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin kuntalain 14 luvun mukaisesti. Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston kaupungille ja kaupunkikonsernille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko kuntalain 6 §:n tarkoittamalla tavalla määritelty kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valmistelee valtuustolle sen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä huolehtii kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lisäksi tarkastuslautakunta valvoo lakisääteisen sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja raportoi siitä kaupunginvaltuustolle.

Kaupunkikonsernin tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Audiator Oy.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Tarkastuslautakunnan alle on varattu määrärahat riittävän arviointi ja tarkastustoimintaan, lautakunnan kouluttautumiseen ja sidonnaisuusrekisteriin.

Henkilöressurit: Ei henkilöstöä. Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimii ostopalveluna BDO Audiatorin tilintarkastaja.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
KULUT	-29 177	-38 500	-38 800	-39 300	-39 800
KATE	-29 177	-38 500	-38 800	-39 300	-39 800

Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
KULUT	-29 960	-39 222	-39 288	-39 788	-40 288
KATE	-29 960	-39 222	-39 288	-39 788	-40 288

KAUPUNGINHALLITUS

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	683 691	981 454	737 000	740 600	744 300
KULUT	-4 286 588	-4 798 672	-4 606 836	-4 485 800	-4 455 400
KATE	-3 602 897	-3 817 218	-3 869 836	-3 745 200	-3 711 100
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	2 961 169	3 066 227	2 941 109	2 944 709	2 948 409
KULUT	-4 566 058	-5 066 065	-4 834 255	-4 713 219	-4 682 819
KATE	-1 604 889	-1 999 839	-1 893 145	-1 768 509	-1 734 409

4.2.4 Konserniohjaus

Palvelualueen kuvaus

Konsernihallinto muodostuu kaupunginhallituksesta ja kaupunginjohtajasta.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kaupunginhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin muiden toimielinten toimintaa, seuraa kaupungin yleistä kehitystä ja valvoo kaupungin etua. Kaupunginhallituksen on osattava ennakoida toimintaympäristön tulevia muutoksia, jotta niihin voidaan reagoida hallitusti, oikealla tavalla ja jotta muutoksiin voidaan valmistautua ajoissa.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Työn vuosittaiset painopisteet ja tavoitteet johdetaan konsernistrategiasta ja talousarvion linjauksista sekä kuntasektorin ajankotaisista näkymistä.

Kaupungin konsernistrategia on hyväksytty valtuustossa 2022. Strategia ohjaa ja sitouttaa päätöksentekoa; sen keskeinen tehtävä on huolehtia siitä, että kaikissa palveluissa ja päätöksenteon tasoilla edetään kohti yhteisiä päämääriä ja tavoitteita. Strategian toteuttamisesta vastaa kaupunginjohtaja.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Vuosi 2025 on Kalajoen kaupungin 500 v juhlavuosi. Kaupunginhallituksen alle on varattu määrärahaa (100 000 euroa) juhlavuoden toteutukseen.

Kaupunginhallituksen kustannuspaikka sisältää mm. kaupunginhallituksen toiminnasta aiheutuvat kulut, valtiolle maksettavat verokustannukset, edustamisesta aiheutuvat menot, avustuksiin (viemäriavustus) ja käyttömäärärahaa. Kaupunginhallitus kokoontuu pääsääntöisesti kahden viikon välein. Kaupunginhallituksen alle on varattu hankevarauksena nettona 100 000 euroa erillispäätöksellä mahdollisiin uusiin kehittämishankkeisiin sekä 30 000 euroa osallistavan budjetoinnin toteutukseen. Lisäksi kaupunginhalli-

tuksen alla on määrärahavarausta yllättäviin, ennakoimattomiin menoihin.

Talousarvioon on varattu määrärahat kaupunginjohtajan toimintaan sekä kehittämismäärärahavastaus kaupunginjohtajan päätöksellä käytettäväksi kaupungin kehittämisen kannalta olennaisiin selvityksiin ja palveluostoihin, joihin ei ole voitu talousarviota päätettäessä varautua.

Konsernihallintoon kuuluu myös viestintä- ja markkinointipäällikkö sekä kaupungin viestinnän ja markkinoinnin määrärahat.

Henkilöressurit: kaupunginjohtaja, viestintä- ja markkinointipäällikkö

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	93 302	682 754	418 300	420 400	422 500
KULUT	-1 093 642	-2 075 142	-1 745 036	-1 591 200	-1 527 500
KATE	-1 000 340	-1 392 388	-1 326 736	-1 170 800	-1 105 000
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	93 782	682 754	418 300	420 400	422 500
KULUT	-1 145 875	-2 123 372	-1 784 230	-1 630 394	-1 566 694
KATE	-1 052 093	-1 440 618	-1 365 930	-1 209 994	-1 144 194

4.2.5 Henkilöstöohjaus

Palvelualueen kuvaus

Henkilöstöohjaus tukee organisaation toimivaa johtoa päivittäisessä henkilöstötyössä sisältäen myös palkkahallinnon palvelut. Henkilöstöohjauksen vastuulla on ylläpitää työ- ja virkaehtosopimusten tulkin-taan, henkilöstöä koskevaan ohjeistukseen ja palkkaukseen liittyviä yhtenäisiä käytäntöjä. Lisäksi se vastaa strategisesta henkilöstötyöstä, kuten johtamisen, esihenkilötoiminnan ja osaamisen kehittä-misestä sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukemisesta yhteistyössä palvelujen ja yhteistyökumppanien kanssa. Henkilöstöohjaus valmistelee ja esittelee henkilöstöä koskevat asiat kau-punginhallituksen henkilöstöjaoston päätettäväksi sekä antaa lausunnon kaupunginhallituksen toi-mialaan kuuluvista henkilöstöä ja resursointia koskevista asioista.

Henkilöstöohjaus vastaa yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordi-noinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuus-teen ja työhyvinvointiin käsitellään yt-toimikunnassa. Lisäksi pääluottamusmiehet ja työsuojeluvalltuu-tettu kokoontuvat epävirallisempina työryhminä henkilöstöjohtajan ja työsuojelupäällikön johdolla. Yh-teistoimintaan kuuluvat myös henkilöstöetuudet, joiden tavoitteena on kannustaa henkilöstöä omaeh-toiseen työkyvyn ylläpitämiseen ja kohentamiseen.

Työterveyshuollon palveluista vastaa Mehiläinen Oy. Kalajoen kaupungin työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito. Henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä seurataan systemaattisesti työterveyshuollon ohjausryhmässä työpaikkaselvitysten ja työterveystarkastusten lisäksi.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Henkilöstöjohtajana aloitti Iisak Viinikainen 1.11.2024. Henkilöstöhallinnon vuoden 2025 painopisteinä on laatia henkilöstöohjelma, ikäjohtamisen suunnitelma sekä aktiivisesti seurata ja kehittää työterveys- huoltoyhteistyötä.

Henkilöresurssit: Henkilöstöjohtaja + 2 HR-sihteerä, 20 % toimistosihteeriresurssi palkkahallinnossa

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	160 336	152 000	162 000	162 800	163 700
KULUT	-811 030	-677 700	-751 700	-760 300	-769 000
KATE	-650 694	-525 700	-589 700	-597 500	-605 300
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	836 799	675 722	785 838	786 638	787 538
KULUT	-856 427	-722 053	-789 144	-797 744	-806 444
KATE	-19 628	-46 331	-3 306	-11 106	-18 906

4.2.6 Talousohjaus

Palvelualueen kuvaus

Taloushallinto tuottaa laajat taloushallinnon palvelut Kalajoen kaupungille sekä konserniyhtiöille. Lisäksi taloushallinnon palveluita myydään kuntien yhteisesti omistamalle JOKI ICT Oy:lle ja Merijärven kunnalle. Taloushallinto vastaa myös kaupungin rahoituksesta, sijoitustoiminnasta, hankintojen ja vakuuttamisen ohjauksesta, tietotuotannosta ja tiedolla johtamisesta sekä avustaa kaupungin strategisessa ja operatiivisessa suunnittelussa. Talousohjaus kokoaa ja valmistelee vuosittain talousarvion, osavuosi- katsaukset ja tilinpäätöksen.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Taloushallinto jatkaa digitaalista kehittämistä hyödyntäen yhä voimakkaammin järjestelmien automaatiota ja tekoälyä. Kaupungin dokumenttien automaatioasteen nousun myötä painopistettä siirretään visuaaliseen tietotuotantoon ja tiedolla johtamisen kehittämiseen.

Vuoden 2025 aikana pyritään tarjoamaan johdon työpöydän mittaristot operatiivisen johtamisen tueksi ja tuomaan yhä laadukkaampaa dataa päätöksenteon tueksi. Taloushallinnon palvelut laajenevat konserniyhtiö Hiekkasärkät Oy:n osalta yhä laajempiin talouden palveluihin.

Henkilöresurssit:

Talusojohtaja, pääkirjanpitäjä, kehittämis- ja laskentapäällikkö, laskentapäällikkö, 2 kirjanpitäjää, kirjanpitäjä/taloussihteeri, 1,5 taloussihteeriä

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	124 543	121 500	128 500	129 100	129 700
KULUT	-754 154	-696 800	-688 800	-698 400	-708 100
KATE	-629 611	-575 300	-560 300	-569 300	-578 400
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	700 069	696 491	701 961	702 561	703 161
KULUT	-808 284	-748 119	-739 465	-749 065	-758 765
KATE	-108 216	-51 628	-37 504	-46 504	-55 604

4.2.7 Yleishallinto

Palvelualueen kuvaus

Yleishallinto vastaa asianhallinnan prosesseista ja tukee kaupunginjohtajaa kaupunginhallituksen ja valtuuston ratkaisovaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Yleishallinnon tehtävänä on luoda hyvät edellytykset toimielinten työskentelylle ja kaupungin yleisjohtamiselle.

Vastuualueen keskeisiä prosesseja ovat kirjaamotoiminta, asianhallinnan ohjaus, arkistoinnin järjestäminen sekä ylimpien toimielinten toiminnan tukitehtävät ja niiden päätösvalmistelun koordinointi.

Yleishallinnon määrärahakokonaisuuteen kuuluu kunnallinen edunvalvonta, johon sisältyy seuraavat määräraharaukset: Pohjois-Pohjanmaan liiton maksuosuuteen 95.850 € ja Kuntaliiton maksuosuuteen 28.150 € yhteensä 124.000 €.

Väestönsuojelun kustannuspaikalle on lisäksi varattu määrärahat väestönsuojelun tavanomaisiin toimintamenoihin.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Yleishallinnon vuoden 2025 painopisteinä on asianhallinnan prosessien jäntevöittäminen sekä sähköiseen arkistointiin siirtymistä palveleva tiedonohjaussuunnittelu. Lisäksi yleishallinto pyrkii kehittämään päätösvalmistelun työprosesseja koko organisaatiossa tukemalla valmistelutehtävissä työskenteleviä mm. järjestämällä koulutusta ja laatimalla ohjeistuksia.

Henkilöresurssit:

Hallintopäällikkö, asianhallinnan asiantuntija, hallintopalvelusihteeri, toimistosihteeri, toimistosihteeri 90

% / kaupunginjohtajan sihteerin 10 %.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	4 209	800	3 800	3 800	3 800
KULUT	-511 141	-435 330	-467 900	-473 600	-479 400
KATE	-506 932	-434 530	-464 100	-469 800	-475 600
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	133 171	49 429	31 900	31 900	31 900
KULUT	-589 834	-511 320	-527 500	-533 200	-539 000
KATE	-456 663	-461 890	-495 600	-501 300	-507 100

4.2.8 Tietohallinto

Palvelualueen kuvaus

Tietohallintopalvelut on Kalajoen kaupungin hallintopalveluihin sijoitettu tukipalveluyksikkö, joka

- Tukee konsernin palvelu- ja toimintaprosessien innovatiivista kehittämistä kokonaisuuksina
- Vastaa konsernissa tarvittavien ICT-palveluiden hankkimisesta
- Vastaa kaupungin tietohallintoyhteistyöstä
- Huolehtii tietojärjestelmäpalveluiden saatavuuden ja turvallisuuden toteutumisesta

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Vuonna 2025 Kalajoen kaupungin toimintaympäristöön kohdistuvat samat ulkoiset paineet kuin vuonna 2024. Yleinen turvallisuustilanne on säilynyt tietomurto- ja kyberhyökkäysten osalta haastavana ja riski tietomurron toteutumiselle on korkea. Kaupungin tietoturvaa ylläpidetään koulutuksella kehittämällä, harjoittelemalla, tietoturvapalveluiden avulla sekä käyttöjärjestelmäpäivitysten ja tietoliikennejärjestelmien uudistusten kautta. Alueellista tietoturvakyvykkyyttä ylläpidetään yhteisen tietoturvaharjoituksen avulla.

Tekoälyn tuoma teknologinen kehitys näkyy Tietohallinnolle järjestelmätoimittajien uusina ratkaisuuksina ja henkilöstöön kohdistuvina uusina työelämätaitojen vaatimuksina. Tietohallinto vastaa tekoälyn tietoturvallisen ja tehokkaan käytön kouluttamisesta sekä tietoturva-arviointien suorittamisesta tietosuojan huomioimiseksi. Digitalisaatioryhmän avulla tunnistetaan uusia mahdollisuuksia automaation hyödyntämiseksi ja prosessien tehostamiseksi palveluissa.

Tiedonhallintamallityö jatkuu tehostettuna edelleen vuonna 2025. Tulevan vuoden aikana organisaatioita koulutetaan tietojen kuvaamisesta ja muutoksiin liittyvissä arviointien tekemisessä. Tietohallinto avustaa palveluita muutosten arvioinneissa ja johtamisessa.

Vuonna 2025 tietohallinto kehittää toimintaa ulkoisten vaatimusten mukaisesti, strategiset kärjet se-

kä kustannus- ja ympäristönäkökulmat huomioiden.

Henkilöressit: Tietohallinnossa työskentelee vakituisesti tietohallintojohtaja ja yksi tietohallintoasi-
antuntija. Lisäksi tietohallinnossa on yksi määräaikainen työsuhde tiedonhallintamallityön edistämiseksi.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	301 301	24 400	24 400	24 500	24 600
KULUT	-1 116 622	-913 700	-953 400	-962 300	-971 400
KATE	-815 320	-889 300	-929 000	-937 800	-946 800
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	1 197 349	961 831	1 003 110	1 003 210	1 003 310
KULUT	-1 165 638	-961 202	-993 916	-1 002 816	-1 011 916
KATE	31 711	629	9 194	394	-8 606

4.3 Kehittämispalvelut

Strategiset painopisteet

1. Työllisyysalueen käynnistäminen

Painopisteenä on uuden työllisyysalueen toiminnan käynnistäminen ja palvelupisteen perustaminen. TE-palvelut siirtyvät kunnille ja palveluita tuotetaan Ylivieska, Kalajoki ja Nivala -työllisyysalueella sekä henkilöasiakkaille että työnantaja- ja yritysasiakkaille. Kalajoki toimii yhtenä työllisyysalueen työnantajakaupunkina. Kalajoki vastaa Kalajoen, Alavieskan ja Merijärven asiakkaiden lähipalveluista. Lisäksi Kalajoki vastaa keskitettynä palveluna koko työllisyysalueen kotoutuja-asiakkaista sekä EURESin ja kansainvälisen rekrytoinnin palveluista. Toimenpiteenä on työnvälitys ja lakisääteisten TE-palveluiden uuden toimintamallin käynnistäminen sekä työnhakija-asiakkaille että työnantaja- ja yritysasiakkaille. Toimenpiteenä on lakisääteisten työllisyyspalveluiden yhteensovittaminen kaupungin muiden palveluiden kanssa. Toimenpiteenä käynnistetään, kehitetään ja toteutetaan uudistuksen toiminta- ja palvelumallia.

2. Kotouttamisen toimintamalli

Kotouttamisen toimintamallia sekä lakisääteisten ja vapaaehtoisia kotouttamispalveluiden palvelupolkuja kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toimintamallissa huomioidaan lakimuutokset ja monikielinen yhteiskuntaorientaatio. Kotoutuja-asiakkaiden palvelut yhteensovitetään työllisyysalueen toimintaan. Työnantajia tuetaan ulkomaisen työvoiman rekrytoinneissa ja työllistämisessä. Työllisyysalueen keskitettynä palveluna toteutetaan EURESin ja kansainvälisen rekrytoinnin palveluita koko työllisyysalueelle. International House Kalajoki -toiminnan kehittämisen kautta tarjotaan palveluita maahanmuuttajille maahantulosityistä riippumatta.

3. Maaseudun kehittäminen

Toiminnan painopisteenä on Kalajoen ja yhteistoiminta-alueen maaseutustrategian toimenpiteiden toteuttaminen. Toimenpiteinä alueella järjestetään useita tuotantoalakohtaisia tilaisuuksia, maatalousyrittäjien kuntakohtaisia teematilaisuuksia ja kehitetään kumppanuuksia lähialueen YTA-alueiden kanssa mm. viljelijäkoulutusten järjestämiseksi. Kalajoki Menu-hankkeessa kytketään vahva alkutuotanto ravintoloiden ja kahviloiden menuihin tarinallistamisen ja kokonaisvaltaisen ruokailuelämyksen kautta. Kalajoki Menun keskeisimpinä toimenpiteinä Menun laadinta ja reseptiikan luominen sekä Menun viestintämateriaalien teko. Kylien kehittämisen keskeisimpinä toimenpiteinä Kyläiltoja jatketaan kyläkohtaisesti. Maaseudun kehittämistoimintaa ideoidaan yhdessä kyläaktiivien ja tuottajajärjestöjen kanssa.

4. Työvoiman saatavuuden parantaminen

Painopisteenä on alueen työnantajien avoimien työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaamisen lisääminen ja työnvälitys työvoiman saatavuuden parantamiseksi ja alueen elinvoiman kehittämiseksi. Työllisyys- ja työnantajapalveluiden siirtyessä työllisyysalueen kautta kaupungin vastuulle toimenpiteitä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yrityspalveluiden ja hankkeiden kanssa. RekryOpo-hankkeen toimenpiteet auttavat työnantajia työpaikkojen näkyväksi tekemisessä, rekrytointiosaamisen, työnantajamielikuvan ja työntekijöiden pitovoiman kehittämisessä sekä rekrytointien onnistumisessa. Duuniportin keskiössä on osaavan työvoiman saaminen avoimiin työpaikkoihin ja välineinä erilaiset toimenpiteet, kokeilut ja pilotit

työnantajien, työntekijöiden, työnhakijoiden, maahanmuuttajien, opiskelijoiden ja valmistuvien kohtamiseen.

5. Työpaikkamäärän kasvu

Tavoitteena on myönteinen työpaikkakehitys, jota tuetaan mm. hautomo- ja kiihdyttämöpalveluilla, kehittämällä jatkuvasti yrityksen perustamisen ja kasvun palveluita, edistämällä yritysten omistajanvaihdoksia ja yritysjärjestelyitä sekä hakemalla aktiivisesti Kalajoelle uusia sijoittuvia yrityksiä tai toimipisteitä. Yritysten sijoittumispalveluihin liittyvä kaupungin oma projekti käynnistetään ja tavoitteena on saada useita uusia eri toimialojen sijoittuvia yrityksiä Kalajoelle.

6. Tapahtumatuotannon kehittäminen

Kalajoki 500 -juhluvuoden aikana panostetaan erityisesti uusien, vaikuttavien tapahtumien mahdollistamiseen ja järjestämiseen Kalajoella. Tapahtumatuotannon kehittämiseen on varattu 150 000 euron määräraha, määrärahan tarkemmat käyttöehdot työstetään erikseen.

Hankkeet

Elinkeinopalveluissa on viisi käynnissä olevaa yritysten ja elinkeinoelämän kehittämishanketta, ja maaseutupalveluissa yksi maaseudun kehittämishanke. Elinkeinopalvelujen hankkeet ovat Interreg Aurora -rahoitteinen Bothnian Coastal Route, rekrytointi- ja työnantajamielikuvan kehittämisen RekryOpo, yritysten vastuullisuusosaamisen lisäämisen Vatupassi, uusia yritysinnovaatioita etsivä VAU!START+ sekä yritysten kasvun mahdollisuuksia edistävä Tupla KIT Kalajoen seudulla. Hankkeista RekryOpo on päättymässä talousarviovuoden aikana. Maaseutupalveluissa toteutetaan Kalajoki Menu -hanke talousarviovuoden aikana.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut osallistuvat aktiivisesti Kalajoki Akatemian johtaman Duuniportti-hankeeseen ja siihen liittyvän International House -osion toteuttamiseen. Elinkeinopalveluihin on varattu määrärahat Rieska-Leaderin hallinnointikustannuksiin ja Leader-rahoituksella toteutettavien hankkeiden kuntarahaosuuksiin sekä muiden tahojen hallinnoimien kehittämishankkeiden kuntarahaosuuksiin.

Kehittämispalveluissa on hankevarauksia itse hallinnoitavien tai osatoteutettavien uusien matkailu-, työllisyys-, yritys- ja maaseutuhankkeiden toteutukseen. Hankebudjettiin on varattu määrärahat Visit Arctic Coast -kansainvälistymisen yhteisrahoitukseen sekä yritysten sijoittumispalveluihin keskittyvän omarahoitteen projektin toteutuskustannuksiin.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	877 195	1 041 000	1 582 900	1 590 700	1 598 500
VAL OM. KÄYTT.	718				
KULUT	-2 010 725	-2 696 950	-4 447 850	-4 489 400	-4 531 500
KATE	-1 132 812	-1 655 950	-2 864 950	-2 898 700	-2 933 000
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	877 913	1 041 000	1 582 900	1 590 700	1 598 500
VAL OM. KÄYTT.	718				
KULUT	-2 216 484	-2 884 492	-4 634 091	-4 675 641	-4 717 741
KATE	-1 337 853	-1 843 492	-3 051 191	-3 084 941	-3 119 241

Riskit

ICT

Riski	KEHITTÄMISPALVELUT: Tietoturvariski	4
Toimenpide	Tietoturvariskien ennakoidmiseksi ja välttämiseksi henkilöstöä ohjeistetaan eri tilanteiden varalta. Maaseutuhallinnossa on vuosittain ylläpidettävä ja raportoitava tietoturvariskien hallinta- ja seurantajärjestelmä.	

Riskiraportti kuvaa palvelualueen merkittävimmät riskit kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys x riskin vaikuttavuus. Riskin suuruus on vähäinen arvolla 1–3, riskillä on merkitystä palvelualueen toiminnan kannalta arvolla 4–8 ja riskillä on huomattava merkitys palvelualueen toimintaan arvolla 9–16.

Kaavoitus- ja elinvoimalautakunta

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	877 195	1 041 000	1 582 900	1 590 700	1 598 500
VAL OM. KÄYTT.	718				
KULUT	-2 010 725	-2 696 950	-4 447 850	-4 489 400	-4 531 500
KATE	-1 132 812	-1 655 950	-2 864 950	-2 898 700	-2 933 000
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	877 913	1 041 000	1 582 900	1 590 700	1 598 500
VAL OM. KÄYTT.	718				
KULUT	-2 216 484	-2 884 492	-4 634 091	-4 675 641	-4 717 741
KATE	-1 337 853	-1 843 492	-3 051 191	-3 084 941	-3 119 241

4.3.1 Elinkeinopalvelut

Palvelualueen kuvaus

Elinkeinopalvelut toteuttaa elinkeinojen edistämistoimenpiteitä keskittymällä yritys- ja elinkeinoneuvontaan, kehittämishankkeiden toteutukseen ja rahoitukseen, yritysten toimitilaratkaisuihin ja sijoittumispalveluihin, yhteistyöverkoston toimintaan sekä päätöksenteon valmisteluun elinkeinojen kehittämiseen ja kotouttamiseen liittyvissä asioissa. Elinkeinopalvelut vastaa lakisääteisistä kotouttamispalveluista.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Suurimpana toimintaympäristön muutoksena on TE-palvelujen siirtyminen työllisyysalueiden ja kuntien vastuulle. Muutos mahdollistaa aiempaa tiiviimmän yhteistyön työnantaja- ja työnhakijapalveluiden kehittämiseksi alueellisesti. Toiminnan painopisteenä on kehittää toimivia ja vaikuttavia työnantaja-, yritys- ja työnhakijapalveluita yhteistyössä kaupungin eri palvelujen, naapurikuntien ja työllisyysalueen toimijoiden kesken.

Kotouttamispalvelujen rahoitusrakenne muuttuu valtionosuusrahoitukseksi aiempien laskennallisten korvauksien ja korvamerkittyjen rahoitusten sijaan. Talousarvion laadintahetkellä on näkymiä siitä, että kotopalveluihin varattuja valtionosuuksia tullaan pienentämään suunnitellusta tasosta.

Elinkeinopalvelujen keskeisimmät toiminnan painopisteet ovat yritysten kehittämiseen ja kasvuun tähtäävät toimenpiteet, osaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät toimenpiteet sekä yhdessä sataman ja matkailuyhtiön kanssa toteutettavat yritysten sijoittumispalvelut.

Henkilöresurssit: Elinkeinojohtaja, yrityspalvelupäällikkö, yritysasiantuntija ja kansainvälisyyskoordinaattori. Määräaikaisina viisi yritysasiantuntijaa/projektipäällikköä.

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
Perustetut yritykset kpl	93	68	85	85
Uudet omistajanvaihdosprosessit kpl	22	9	15	15
Yritystuet €	316 682	1 122 117	1 500 000	1 500 000
Yritysten nettomäärän muutos kpl		37	10	10
Yrityspalvelujen asiakasmäärä kpl	259	291	350	350
Toteutuneet omistajanvaihdokset kpl	10	2	10	10
Sijoittumisneuvottelut kpl				25

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	448 608	573 700	600 900	603 900	606 900
KULUT	-932 554	-1 413 300	-1 538 100	-1 553 800	-1 569 700
KATE	-483 946	-839 600	-937 200	-949 900	-962 800
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	448 608	573 700	600 900	603 900	606 900
KULUT	-986 644	-1 462 342	-1 599 402	-1 615 102	-1 631 002
KATE	-538 035	-888 642	-998 502	-1 011 202	-1 024 102

4.3.2 Maaseutupalvelut

Palvelualueen kuvaus

Maaseutupalvelut toteuttaa maksajavirastotehtäviä KaSi-yhteistoiminta-alueella. Tehtävät järjestetään Ruokaviraston kanssa laaditussa sopimuksessa asetettujen palvelutavoitteiden ja muiden edellytysten mukaisesti. Maaseutupalvelut vastaa maaseudun ja kylien kehittämisestä.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Vuodelle 2025 ei ole tiedossa olennaisia muutoksia.

Henkilöressurit: Maaseutujohtaja, neljä maaseutuasiamiestä, toimisto-/hankesihteeri, toimistosihtööri, määräaikainen projektipäällikkö.

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
1 MAASEUTUHALLINTO				
Investointirahoitus	2 168 581	1 159 762	3 500 000	3 500 000
Maataloustulo Kalajoki, euroa	57 680 000	66 720 000	60 000 000	65 000 000
Maataloustulo YTA, euroa	160 970 000	181 970 000	165 000 000	180 000 000
Eu- ja kansalliset tuet Kalajoki euroa	16 394 000	14 234 331	15 500 000	16 000 000
SPV-kaupat Kalajoki, kpl	2	2	3	3
Eu- ja kansalliset tuet YTA, euroa	52 951 000	45 760 001	51 000 000	52 000 000
SPV-kaupat YTA, kpl	5	4	6	6
Aktivointi- ja koulutustilaisuuudet kpl		6	4	12
Aktivointi ja koulutustilaisuuksiin osallistujat kpl		360	100	200
Tuotantoalakohtaiset kehittämispäivät kpl				4
Tuotantoalakohtaiset kehittämispäivät osallistujat kpl				60

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	329 308	406 500	476 800	479 100	481 400
VAL OM. KÄYTT.	718				
KULUT	-502 435	-628 550	-676 150	-684 400	-692 800
KATE	-172 409	-222 050	-199 350	-205 300	-211 400
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	330 026	406 500	476 800	479 100	481 400
VAL OM. KÄYTT.	718				
KULUT	-554 701	-676 866	-722 634	-730 884	-739 284
KATE	-223 957	-270 366	-245 834	-251 784	-257 884

4.3.3 Työllisyyspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Työllisyyspalvelut vastaa Ylivieska, Kalajoki ja Nivala -työllisyysalueen Kalajoen toimipisteen tehtävistä. Kalajoki toimii työllisyysalueen yhtenä työnantajakaupunkina, jossa on vakituinen toimipiste ja henkilöstö. Kalajoki vastaa myös Merijärven ja Alavieskan asiakkaiden lähipalveluista sekä työllisyysalueen keskitettynä palveluna koko alueen kotoutuja-asiakkaista sekä EURESin ja kansainvälisen rekrytinnin palveluista. Palveluita tuotetaan sekä henkilöasiakkaille että yritys- ja työnantaja-asiakkaille.

Työllisyysalueen tehtävien lisäksi työllisyyspalvelut vastaa Ohjaamotoiminnasta, nuorten kesätyötuesta sekä työttömyysturvan maksuosuudesta.

Ohjaamo on alle 30-vuotiaiden monialainen yhteispalvelupiste, jossa neuvotaan mm. työnhakuun, opiskeluun, raha-asioihin ja arkeen liittyvissä asioissa. Ohjaamossa työskentelee kaupungin palkkaama työntekijä 50-prosentin työajalla. Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämälle kannustinrahoitukselle on haettu jatkoa kokoaikaisen hyvinvointialueen sairaanhoitajan palkkaamiseen Ohjaamolle.

Nuorten kesätyötukien tarkoituksena on tukea kalajokisten nuorten työllistymistä ja tutustumista työelämään. Työllisyyspalvelut myöntää kesätyöseteleitä tueksi nuorten palkkaamiseen.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Painopisteenä on TE25-uudistus ja työllisyysalueen toiminnan käynnistäminen. Työllisyyspalveluiden koko toimintakenttä muuttuu kun 1.1.2025 alkaen TE-palvelut siirtyvät kunnille ja Ylivieska, Kalajoki ja Nivala -työllisyysalue aloittaa toimintansa. Työllisyysalueeseen kuuluu Ylivieska, Kalajoki, Nivala, Merijärvi, Alavieska ja Sievi. Vastuukuntana toimii Ylivieska. Työllisydenhoito siirtyy valtiolta kuntiin ja lähitökohtana työllisyysalueen toiminnassa on lähipalveluiden tuottaminen sekä alueen henkilöasiakkaille että työnantaja-asiakkaille. Työllisyysalueen tavoitteena on elinvoiman vahvistaminen, elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja vetovoimaisuuden lisääminen. Painopisteenä on lähipalveluiden kehittäminen, työllisyys- ja elinkeinopalveluiden yhteistyön tiivistäminen sekä työnhakijoiden ja työnantajien palveluprosessien kehittäminen ja vaikuttavien palveluiden tarjoaminen alueen tarpeisiin.

Työllisyyden kuntakokeilu päättyy ja henkilöstö siirtyy Te-toimistoista työllisyysalueen työntekijöiksi. Kalajoki tulee toimimaan yhtenä työnantajakuntana ja vastaa myös Alavieskan ja Merijärven lähipalveluista sekä koko työllisyysalueen kotoutuja-asiakkaiden palveluista. Uutena tehtävänä tulee EURES ja kansainvälinen rekrytointi, josta Kalajoki vastaa keskitetysti koko työllisyysalueelle.

Lakimuutosten vuoksi kunnan palkkatukityöllistämiseen on varattu määrärahoja vain 2025 alkuvuodelle vuodenvaihteen yli jatkuvien vanhojen palkkatukijaksojen ja veloitetyöllistettävien palkkakustannuksiin.

Kuntien vastuu työttömyysetuuksista tulee muuttumaan uuden rahoitusmallin myötä kokonaan. Työmarkkinatuen kuntaosuuden maksaminen päättyy ja tilalle tulee 1.1.25 alkaen kunnan maksuosuus työttömyysturvamaksuista. Uudessa mallissa kunnan vastuu työttömyysturvan rahoituksesta alkaa nykyistä aiemmin, 100 päivän työttömyyden jälkeen ja kasvaa portaittain. Työttömän aktivointi eli palveluihin ohjaaminen ei vaikuta kunnan rahoitusvastuuseen työttömyysturvasta.

Henkilöresurssit: Työllisyyspäällikkö, yhdeksän TE-asiantuntijaa sekä ohjaamotyöntekijä (0,5 htv).

Suorite	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
Nuorten kesätyösetelit kpl			80	80	80
Nuorten kesätyösetelituki €	22 700	14 000	16 600	16 000	16 000
Työllisyys Hankkeet kpl			2	1	1
Saadut palkkatuet €			53 274	60 000	5 200

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	99 279	60 800	505 200	507 700	510 200
KULUT	-575 736	-655 100	-2 233 600	-2 251 200	-2 269 000
KATE	-476 457	-594 300	-1 728 400	-1 743 500	-1 758 800
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	99 279	60 800	505 200	507 700	510 200
KULUT	-675 140	-745 284	-2 312 055	-2 329 655	-2 347 455
KATE	-575 861	-684 484	-1 806 855	-1 821 955	-1 837 255

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	1 739 874	1 513 221	1 616 875	1 625 000	1 633 100
KULUT	-25 006 627	-26 248 835	-26 811 185	-27 105 990	-27 485 890
KATE	-23 266 753	-24 735 614	-25 194 310	-25 480 990	-25 852 790
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	2 033 924	1 725 484	1 616 875	1 625 000	1 633 100
KULUT	-36 968 788	-38 360 099	-39 085 177	-39 398 268	-39 778 168
KATE	-34 934 864	-36 634 615	-37 468 302	-37 773 268	-38 145 068

4.4 Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut

Strategiset painopisteet

1. Yhteisölliseen opiskeluhooltoon panostetaan moniammatillisella yhteistyöllä osallistaen oppilaita ja koteja. Sen avulla voidaan tarttua erityisesti yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden aiheuttamiin ongelmiin ja pienentää koulupudokkuusriskiä. Kasvatusalan ammattilaisten keskinäistä luottamusta ja yhteistyökyyä vahvistamalla vaikutetaan työmotivaatioon ja sitä kautta valmiuteen kohdata haastavat tilanteet luottaen kollegiaaliseen tukeen.

2. Erityisen tuen tarpeen kasvun pysäyttäminen vaatii koko kasvatustyön kentän laajaa yhteistyötä, jossa ammattilaisilla on avainrooli. Tuloksiin päästään kodin ja koulun / varhaiskasvatuksen yhteistyöllä ja ennakkoluulottomilla avauksilla. Oppimisen tukea koskevat säädökset muuttuvat 1.8.2025 alkaen, mikä antaa uusia mahdollisuuksia panostaa ennaltaehkäisevään yhteistyöhön.

3. Merenojan koulun lisätilan tarpeen aiheuttamat haasteet tulee ratkaista niin, ettei neljän perusopetuksen yksikön lisäksi tarvita muita tiloja.

4. Yksilöllisessä opiskeluhoollissa palvelujen saatavuutta ja toimivuutta kehitetään yhteistyössä Pohteen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa korostaen sitä, että se on yhteinen tavoitteemme.

5. Terveet elämäntavat, liikunnallisuus ja aktiivisuus painottuvat kasvatustyön arjessa, jota lisäksi tukevat harrastukset ja kerhotoiminta. Kulttuurin kuluttajaksi kasvattamalla edistetään terveellisten ja aktiivisten elämäntapojen omaksumista. Monipuolista tarjontaa ylläpidetään yhteistyössä eri toimijoiden välillä.

6. Keskustan uusi varhaiskasvatuskeskus valmistuu ja Himangan alueen varhaiskasvatuskeskuksen suunnitteleminen alkaa vuonna 2025. Varhaiskasvatuspalveluissa alkaa uusi avoimen varhaiskasvatuspalveluiden kokeilu. Kielirikasteisen oppimispolun rakentaminen varhaiskasvatuksesta aina toiselle asteelle aloitetaan.

Hankkeet

Varhaiskasvatuksella ja perusopetuksella on käytössään OKM:n myöntämää kasvatuksellisen ja koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen tarkoitettua avustusta vuosille 2024–2027. Perusopetuksen osalta avustus on kohdennettu Raution, Tyngän ja Raumankarin kouluille. OKM:n avustus yhteisöllisen opiskeluhoiton kehittämiseen on saatu ajalle 1.8.2024–31.7.2025.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	845 742	483 475	534 575	537 300	540 000
KULUT	-20 161 145	-21 166 151	-21 541 525	-21 774 890	-22 092 490
KATE	-19 315 403	-20 682 676	-21 006 950	-21 237 590	-21 552 490
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	861 678	483 475	534 575	537 300	540 000
KULUT	-27 679 208	-28 549 362	-29 228 782	-29 480 433	-29 798 033
KATE	-26 817 531	-28 065 887	-28 694 207	-28 943 133	-29 258 033

Riskit

Menojen hallinta

Riski	VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT: Tiloihin ja kiinteistöihin liittyvät riskit	8
Toimenpide	Kokonaisratkaisu, joka ulottuu kaikkien koulujen ja varhaiskasvatuyksiköiden toimintaan.	

Toiminta / Prosessit

Riski	VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT: Osaavan henkilöstön puute.	12
Toimenpide	Rekrytointiprosessin aikaistaminen ja työssä menestymisen tukeminen. Tukitoimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi ja uudet ratkaisumallit.	

4.4.1 Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan ja yksityisen järjestämästä varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta sekä kotihoitoon ja yksityisen hoidon tuesta. Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on tukea lasten kasvua, kehitystä, hyvinvointia ja oppimista yhdessä vanhempien kanssa.

Varhaiskasvatus pohjautuu valtakunnalliseen ja kaupungin omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Lapselle tehtävä henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma on toiminnan perusta. Suunnitelmallisuus näkyy arjen toiminnassa, oppimisympäristöissä ja varhaiskasvatuksen keskeisessä elementissä, leikissä.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kalajoella yksityisiin päiväkodeihin ja ryhmäperhepäiväkodeihin voidaan myöntää palveluseteli.

Esiopetus järjestetään päiväkodeissa sekä kunnallisena että yksityisenä toimintana. Tyngän alueen esiopetus järjestetään Tyngän aluekoululla yhdysluokkana 0–1.

Kalajoen varhaiskasvatuskeskus aloittaa toimintansa lokakuussa 2025. Uuden Kalajoen varhaiskasvatuskeskuksen auetessa, Marttilantien päiväkotijoukko ja päiväkotijoukko Mäntylä lakkaavat. Uudessa päiväkodissa korostuu pienryhmätoiminta ja kokopäiväpedagogiikka.

Kalajoen keskustassa alkaa elokuussa 2025 kokeilu avoimesta varhaiskasvatustoiminnasta.

Himangan päiväkodin suunnittelu alkaa vuonna 2025.

Raution Kivrinteen päiväkodin toiminta jatkuu kesäkuun loppuun 2026 saakka. Jatkosta päätetään talousarvion 2026 yhteydessä syntyvyys ja oppilasennusteet huomioiden niin ettei koulun toimintaa tarpeettomasti vaikeuteta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisten tulojen arvioidaan nousevan 1.8.2025 alkaen noin 20 %. Kun asiakasmaksutulot alenevat, yksityisille palveluntuottajille maksettavien palvelusetelikorvausten kulut nousevat samassa suhteessa. Mikäli asiakasmaksulain muutosta ei tule, määrärahaa ei ole oikeutta kohdentaa muualle ilman valtuuston asianmukaista päätöstä.

Henkilöresurssit: varhaiskasvatusjohtaja 1, varhaiskasvatuksen ohjaaja 1, toimistosihteeri 0,8, varhaiskasvatuksen erityisopettaja 4, päiväkodin johtaja 3, päiväkodin apulaisjohtaja 1, varhaiskasvatuksen opettaja 25, varhaiskasvatuksen sosionomi 1, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 45, varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja 8, perhepäivähoitaja 14.

Suorite	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
Päiväkotipaikat	334	358	404	303	340
Ryhmäperhepk. Kalajoki	12	8	0	0	0
Perhepvhoitopaikat Kalajoki	85	75	75	80	70
Päiväkodit läsnäolopäivät	54 238	49 645	57 239	60 006	55 000
Ryhmäperhepvhoito läsnäolopäivät Kalajoki	5 260	1 884	701	0	0
Perhepäivähoito läsnäolopäivät Kalajoki	13 042	9 790	9 043	7 989	7 298
Kotihoidon lasta tuen piirissä Kalajoki	175	189	165	168	160
Esiopetus päiväkodit	197	170	116	113	107
Esiopetus koulut	26	18	8	7	7
Lapsia varhaiskasvatuksen piirissä ikäluokista 1 - 6 v. (%)	64	73	78,3	75	75
Varhaiskasvatuksen lapsista erityisen tuen saajia kaikista tuen saajista (%)		1,4	1	5	5
Varhaiskasvatuksen lapsista tehostetun tuen saajia kaikista tuen saajista (%)		6,8	2	15	15
Varhaiskasvatuksen lapsista yleisen tuen saajia kaikista tuen saajista (%)		91,8	97	80	80
Varhaiskasvatuksen laskennallisten lisäkerrointen määrä (kpl)		25	53	35	27
Varhaiskasvatuksen lapsimäärä		427	409		410
Varhaiskasvatuksen laskennallinen lapsimäärä		450	476,5		448

Päiväkotipaikkojen määrä laskettu vakakeskuksen mukaisesti.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	261 896	179 300	154 200	155 000	155 800
KULUT	-6 732 400	-7 101 824	-7 385 900	-7 418 200	-7 538 800
KATE	-6 470 504	-6 922 524	-7 231 700	-7 263 200	-7 383 000
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	261 896	179 300	154 200	155 000	155 800
KULUT	-8 469 970	-8 938 659	-9 324 372	-9 374 958	-9 495 558
KATE	-8 208 074	-8 759 359	-9 170 172	-9 219 958	-9 339 758

4.4.2 Perusopetuspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Perusopetusta annetaan Kalajoella neljässä yksikössä: Merenojan ja Raumankarin yhtenäiskouluissa, joissa on vuosiluokat 1–9 sekä Raution ja Tyngän kouluissa, joissa on vuosiluokat 1–6. Esiopetus järjestetään pääosin varhaiskasvatusyksiköissä ja sen lisäksi Raution monitoimitalon tiloissa toimii Raution päiväkodin esiopetusryhmä. Merenojan koulun ap-/ip-toiminta käyttää Lankilantie 19:ssä olevia tiloja. Raumankarin koulun tiloihin on sijoitettu päiväkotia Satumajakan esiopetusryhmä Amiraalit. Kouluverkko nykyisessä muodossaan aloitti toimintansa syksyllä 2020, kun uusi Merenojan yhtenäiskoulu sai nykyisen uuden koulurakennuksen käyttöönsä. Raution monitoimitalo on otettu käyttöön vuoden 2023 alussa. Oppilasmäärä on noin 1450. Sen odotetaan olevan hitaasti laskeva.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Tilanahtauden vuoksi on tehty uusia ratkaisuja lukuvuoden 2024 alkaessa. Merenojan yhtenäiskoulusta on siirretty kaksi erityisen tuen pienryhmää Tyngän aluekoulun tiloihin, ja Vuorenkallion koulukiinteistöä käytetään edelleen lisätilana. Päiväkotia Satumajakan esiopetusryhmä Amiraalit sijoitettiin Raumankarin yhtenäiskoulun tiloihin. Oppituntien alkamis- ja päättymisaikoja muokattiin lukuvuoden 2024 alusta alkaen Raution, Tyngän ja Raumankarin kouluilla niin, että kuljetusten suunnittelussa voidaan hyödyntää enemmän samaa kalustoa.

Koulumatkat ja kuljetusten odotusajat pidentävät koulupäivää, mikä otetaan huomioon lukujärjestysten, ateria-aikojen ja välipalojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Uutena palveluna perusopetuksen 1-3 luokkien oppilaille kouluruokailusuositusten mukaisen maksuttoman välipalan tarjoaminen suunnitellaan mahdollisimman selkeästi siten, että sen järjestäminen ja valvonta saadaan mahtumaan opettajien ja ohjaajien jo olemassa olevaan päivittäiseen työaikaan.

Kevään 2025 aikana suunnitellaan ratkaisu, jonka avulla päästään eroon Vuorenkallion koulurakennuksen lisätiloista Merenojan koulussa. Tämän mahdollistaa osaltaan syksyllä 2025 Merenojan koulussa aloittavien 1.-luokkalaisten huomattavasti pienempi määrä verrattuna keväällä 2025 koulunsa lopettaviin 9.-luokkalaisiin. Suunnitelmaan kuuluu Tyngän aluekoulun tiloihin siirrettyjen pienryhmien jatkaminen Tyngällä. Uuden varhaiskasvatuskeskuksen käyttöönoton jälkeen Merenojan koulun ap-/ip-toiminta voidaan siirtää muuton johdosta vapautuviin viipaletiloihin.

Kalajoen kaupungin 500-vuotisjuhlaa huomioidaan kouluissa monin tavoin. Näissä korostuu opetussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen alueet L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu sekä L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen. Lukuvuoden 2025–26 MOK-teemoja valittaessa otetaan juhluvuosi huomioon.

Henkilöresurssit: Perusopetuksen palveluksessa työskentelee kaksi rehtoria, kaksi koulunjohtajaa, kaksi apulaisrehtoria, yksi varajohtaja, yksi apulaisjohtaja, kolme koulusihteeriä, yksi koulutusasiantuntija ja yksi erityisopetuksen koordinaattori. Koulutusasiantuntija toimii myös lukiokoulutuksen palveluksessa ja erityisopetuksen koordinaattori vastaa myös lukion erityisopetuksesta. Opetushenkilöstöä on

110 ja koulunkäynninohjaajia 56. Raumankarin yhtenäiskoulun rehtori hoitaa myös varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen palveluvastaavan tehtävät. Pätevistä erityisopettajista on pulaa, mutta tehtävät on saatu täytettyä.

Suorite	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
OPPILASMÄÄRÄT					
Raution koulu	84	72	79	81	81
Raumankarin koulu	282	290	280	284	281
Tyngän koulu	113	98	91	86	94
Merenojan yhtenäiskoulu 1.8.2020 al- kaen	1 042	1 015	1 022	1 002	956

Tyngän aluekoulun oppilasmäärää tukee se, että sinne on siirretty kaksi erityisluokkaa Merenojan koululta, mikä vastaavasti näkyy sitten Merenojan koulun oppilasmäärän putoamisena. Suurin tekijä on kuitenkin se, että 9.-luokkalaista lähtee pois 136 ja syksyllä tulee 74 uutta 1.-luokkalaista Merenojalle.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	583 845	304 175	380 375	382 300	384 200
KULUT	-13 428 744	-14 064 327	-14 155 625	-14 356 690	-14 553 690
KATE	-12 844 899	-13 760 152	-13 775 250	-13 974 390	-14 169 490
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	599 781	304 175	380 375	382 300	384 200
KULUT	-19 209 238	-19 610 704	-19 904 410	-20 105 475	-20 302 475
KATE	-18 609 457	-19 306 529	-19 524 035	-19 723 175	-19 918 275

4.5 Kalajoen Kampus, lukio ja Akatemia palvelut

Strategiset painopisteet

Sujuvan arjen ja kasvun mahdollisuuksien tarjoamiseksi Kalajoen lukion toimintoja, kumppanuuksia ja toimintamalleja kehitetään kahdella toimenpiteellä, jotka ovat;

- 1) Duuniportti-hankkeessa luotava uusi palveluiden kokonaisuus (oppilaitokset, elinkeino-, työllisyys-, nuoriso- ja maahanmuuttopalvelut) ja toimintamalli sekä
- 2) kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointi, mikä vahvistaa toisen asteen koulutuksen kansainvälistymistavoitteita ja kasvattaa lukion opiskelijamäärää vuosittain > 2.5 %.

Vuonna 2025 tehdään uuden lukion ja liikuntahallin hankesuunnitelmat, joissa esitettävät oppimisympäristöt ja tilaratkaisut tulevat tarjoamaan vetovoimaisen opiskelupaikan ja mahdollistavat uusien väyläopintojen ja opintopolkujen synnyn erityisesti ammattikorkeakouluihin, joiden kanssa solmitaan kaksi uutta kumppanuussopimusta.

Hyvinvointikertomuksen 24 indikaattorit osoittavat, että yksinäisyyden kokemus ja yhteisöllisen toiminnan hiipuminen ovat keskeinen ongelma, kuten myös liikunnallisen elämäntavan väheneminen, mikä ilmenee ylipainon lisääntymisenä, fyysisen suorituskyvyn heikkenemisenä ja ravintotottumuksissa. Väestöllisesti muutokset näkyvät mielenterveysongelmissa, ahdistuksen lisääntymisenä sekä erityisen tuen tarpeen kasvuna että opiskelijoiden uupumuksena.

Akatemian toiminnan painopisteenä on kaikessa vapaa-aikasektorin palvelutuotannossaan 1) huomioida yhteisöllisen toiminnan edellytysten parantaminen sekä 2) luoda ”terveen elämän eväitä” kehittäviä palveluita, jotka edesauttavat liikunnallisen elämäntavan (liikunta, ravinto, uni) omaksumista sekä lisäävät kulttuurihyvinvointipalveluiden saatavuutta.

Toimenpiteinä ovat liikunnallisen elämäntavan edistämisen kehittämishankkeen sekä muiden hankkeiden kautta luoda lasten ja perheiden liikuntaneuvontakonsepti sekä järjestää 20 perheliikuntatapahtumaa (5000 osallistujaa), maksuttomia ohjaajakoulutuksia (8 kpl, 200 osallistujaa) sekä lasten ja nuorten maksuttomia harrastekerhoja (600 osallistujaa) ja loma-aikoina järjestettävä leiri- ja kerhotoiminta (10 kokonaisuutta, 1000 osallistujaa). Kaikki nämä toimenpiteet toteutetaan kolmannen sektorin osaamista hyödyntäen ja yhdistysten toimintaa tukien. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan vuosittaisen hyvinvointikertomuksen indikaattorien (kouluterveyskysely, MOVE-testitulokset) muutosten kautta sekä Minun elämäni ja arkeni -kyselyn tuloksia (> 18-vuotiaat) että ZekkiPro-kyselyn (7–17 -vuotiaat) tarkastellen.

Lähi- ja luontoliikuntapaikat sekä kevyen liikenteenväylät ovat keskeisimmät olosuhteet kehitettäessä arkiliikuntaa ja kohdistettaessa toimenpiteitä juuri vähiten liikkuvaan väestöön. Akatemia osallistuu Kalajoen kestävä ja turvallisen liikkumisen suunnitelman valmisteluun ja hakee teknisten palveluiden kanssa reitistöille hankerahoituksen, jonka kautta tavoitellaan retkeilyaluetasoisia palveluita ja luodaan 200 km reittikokonaisuus vuosina 25–27.

Kirjaston kehittämissuunnitelma vuoteen 2030 saakka, laaditaan toimintavuoden aikana. Kalajoki Akatemia osallistuu aktiivisesti Kalajoki 500 -juhlavuoden tapahtumien tuottamiseen.

Hankkeet

Akatemia hallinnoi ja koordinoi Suomen mallin mukaisen harrastustoiminnan kerhoja, joiden kautta pyritään tarjoamaan koulupäivän yhteyteen maksuton ja mieluisa harrastusmahdollisuus kaikille perusopetuksen oppilaille sekä toteutetaan lasten liikuntaneuvonnan kehittämishanke yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Duuniportti-hankkeen kautta (31.5.26 saakka) kehitetään eri toimijoiden (oppilaitokset, TE- ja yrityspalvelut, yritykset, tukipalvelut) välistä yhteistyötä osaavan työvoiman saamiseksi alueelle sekä nopeuttamaan ja sujuvoittamaan työllistymistä. Duuniportti-palvelupisteessä opiskelijat, nuoret, maahanmuuttajat, työnantajat, työnhakijat sekä eri toimijat kohtaavat toisensa. Hankkeella edistetään kohderyhmien pääsyä koulutukseen, yrittäjiksi, avoimille työmarkkinoille tai tarpeellisiin palveluihin.

Urheiluakatemia hakee jatkoa liikunnallisen elämäntavan paikalliselle kehittämishankkeelle. Tämän Hyvinvointia meriluontoliikunnasta -hankkeen kolmantena toteutusvuonna on painopisteenä perhelii-kunta ja yhteisöllisyyden tukeminen tapahtumien ja koulutuksen kautta. Lasten ja nuorten liikuntaneuvontaa kehitetään erillishankkeella (Hyvinvointia lasten ja nuorten liikuntaneuvonnalla), joka toteutetaan yhteistyössä perusopetuspalveluiden kanssa.

Oulu2026 kulttuurisäätiön tukemalla Kirkosta kirkkoon -kulttuurireitistöhankeella toteutetaan osa Kalajoki 500-vuotta juhlavuoden toimenpiteistä. Lasten ja nuorten paikallista harrastustoimintaa kehitetään Luonnosta pelejä ja taidetta arkeen -hankkeella. Kirjastolla toteutetaan Toisen asteen lukujuhlat -hanke.

Lukion opiskelijoiden ja opettajien kansainvälistymisen toiminnot ja liikkuvuushankkeet rahoitetaan Erasmus+ rahoituksella.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	894 133	1 029 746	1 082 300	1 087 700	1 093 100
KULUT	-4 845 483	-5 082 684	-5 269 660	-5 331 100	-5 393 400
KATE	-3 951 350	-4 052 938	-4 187 360	-4 243 400	-4 300 300
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	1 172 246	1 242 009	1 082 300	1 087 700	1 093 100
KULUT	-9 289 579	-9 810 736	-9 856 395	-9 917 835	-9 980 135
KATE	-8 117 333	-8 568 727	-8 774 095	-8 830 135	-8 887 035

Riskit

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT: Lukion rakentamisen viivästyminen	4
Toimenpide	Huolellinen ja osallistava suunnittelu	

ICT

Riski	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT: Sähköistenjärjestelmien pitkäaikainen häiriö	4
-------	--	---

4.5.1 Toisen asteen koulutus

Palvelualueen kuvaus

Kalajoen lukiossa opiskellaan tähtäimenä sekä lukion päättötodistuksen että ylioppilastutkinnon suorittaminen. Kalajoen lukiossa voi opiskella yleislinjan lisäksi kansainvälisyys-, urheilu ja kuvataidelinjoilla, joille jokaiselle haetaan valtakunnallisessa yhteishaussa erikseen. Kalajoen lukio järjestää lukio-opintoja myös JEDUn Kalajoen yksikön yhdistelmäutkintoa suorittaville opiskelijoille.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Valtuuston päätöksen mukaisesti alkaa uuden lukiorakennuksen hankesuunnitelman laadinta vuonna 2025.

Oppilasvaihto Kalajoen ystävyyskaupunki Izumon kanssa jatkuu koronavuosien keskeytyksen jälkeen.

Kansainvälisten opiskelijoiden hakeutuminen lukioon on lisääntynyt viime aikoina. Tämän vuoksi haetaan kokemuksia tutkintotavoitteisten kansainvälisten opiskelijoiden opiskelusta Kalajoen lukiossa vuoden 2025 aikana. Yhteistyötä sopivien opiskelijoiden löytämiseksi tehdään muun muassa Finest Future -ohjelman kanssa.

Kansalaisopisto toimintaa järjestetään yli 20 eri rakennuksessa. Keskustan alueella Vuorenkallion koulu ja Marttilantien päiväkodin sali ovat talousarviovuoden aikana poistumassa käytöstä. Toimintaa näissä tiloissa on runsaasti. Vuorenkallion koululla on lisäksi säilytyksessä kansalaisopiston soittimet ja nuotistot. Näille toiminnoille suunnitellaan korvaavat tilat kevään 2025 aikana. Kansalaisopiston tilaratkaisua selvitetään myös kokonaisuutena. Kansalaisopiston tuntimäärät ovat hieman pienenemässä valtionosuuksien pienenemisen myötä.

Henkilöresurssit: 11 lukion lehtoria, 1 opinto-ohjaaja, 11 yhteistä opettajaa Merenojan yhtenäiskoulun kanssa, yhteinen erityisopettaja Merenojan yhtenäiskoulun kanssa, yhteinen koulutusasiantuntija Merenojan yhtenäiskoulun kanssa, rehtori.

Kansalaisopiston suunnittelijaopettaja (1) kansalaisopiston päätoiminen musiikinopettaja (1), määräaikaiset kansalaisopiston tuntiopettajat (40).

Suorite	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
Kalajoen Lukio	267	281	285	275	282

Opiskelijatavoite 282, jolloin opiskelijamäärän kasvu on 2,5 % (7 opiskelijaa) tämänhetkisestä.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	379 443	343 500	301 700	303 200	304 700
KULUT	-2 692 216	-2 734 756	-2 744 330	-2 779 900	-2 816 000
KATE	-2 312 773	-2 391 256	-2 442 630	-2 476 700	-2 511 300
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	381 034	343 500	301 700	303 200	304 700
KULUT	-3 325 269	-3 437 156	-3 320 613	-3 356 183	-3 392 283
KATE	-2 944 235	-3 093 656	-3 018 913	-3 052 983	-3 087 583

4.5.2 Kalajoki Akatemia

Palvelualueen kuvaus

Kalajoki Akatemian toiminta sisältää 1) Kulttuuriakatemia, 2) Urheiluakatemia sekä 3) Nuorisokeskuksen toiminnot.

Kulttuuriakatemia vastaa Kalajoen kaupungin kirjasto- ja kulttuuripalveluista sekä taiteen perusopetuksesta ja taidekasvatuksesta. Ylivieskan Seudun musiikkiopiston kuntaosuus sisältyy taiteen perusopetuksen kokonaisuuteen.

Urheiluakatemia vastaa kaupungin urheilu- ja liikuntapalveluista järjestämällä hyvinvointia edistävää liikuntaa ja liikuntaneuvontaa eri kohderyhmät huomioiden sekä tukemalla liikunnan kansalaistoimintaa, huippu-urheilua, seuratoimintaa ja olosuhdetyötä. Urheiluakatemia osallistuu aktiivisesti liikuntapaikkasuunnitteluun ja poikkihallinnollisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen hankkeisiin. Tuotettaviin palveluihin sisältyvät urheilu- ja valmennustoiminnan kehittäminen, koulutus, lasten ja nuorten liikuntakasvatus, terveysliikunta ja kilpa- ja huippu-urheilun valmennus-, testaus ja koulutuspalvelut. Kaikissa toiminnoissa huomioidaan soveltava liikunta ja yhteistyö alueen toimijoiden kanssa.

Nuorisokeskus organisoii kokonaisvaltaisesti Kalajoen nuorisopalvelut sisältäen koulunuorisotyön ja varhaisnuorisotyön, avoimen nuorisotilatoiminnan, erityisnuorisotyön (Jelppiverkko), leiritoiminnan, nuorten vaikuttamisrakenteista huolehtimisen sekä osallistuu nuorten kansainvälisen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Kalajoki Akatemia tekee merkittävää yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa mm. toteutta-

malla yhteistyössä lukuisia tapahtumia. Yhdistyksille, järjestöille sekä urheiluseuroille myönnetään vuosittain toiminta-avustuksia sekä kohdeavustuksia. Kalajoki Akatemia tarjoaa yhdistyksille tiloja ja alueita toiminnan järjestämiseen sekä kannustaa kuntalaisia omaehtoiseen liikkumiseen ja virkistymiseen.

Kalajoki Akatemian toimintaa leimaa poikkihallinnollinen yhteistyö. Akatemia hakee, koordinoi ja toteuttaa hankkeita yhteistyössä kaikkien palvelualueiden kanssa. Akatemian henkilöstö osallistuu aktiivisesti olosuhteiden ja toimintaympäristön kehitysohjelmaan ja kuntalaisten kuulemisten järjestämiseen. Akatemia on hyvinvointipalveluiden tuottaja, jonka palveluyksiköt tekevät kiinteää yhteistyötä hyvinvointialue Pohteen kanssa.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kalajoen lukion ja liikuntahallin hankesuunnitelmat tehdään vuonna 2025. Uusien tilojen rakentamista sekä vanhan lukiorakennuksen kunnostusta suunniteltaessa on erityistä huomioita kiinnitettävä kansalaisopiston ja nuorisopalveluiden toimitilarapeisiin sekä liikuntahallin osalta Urheiluakatemia ja kolmannen sektorin tarpeisiin, jotta Kalajoen liikuntapuistoon muodostuu ympärivuotinen koulutus- ja valmennuskampus.

Hyvinvointikertomuksen indikaattorien perusteella on lasten ja nuorten ikäryhmien trendeinä nähty yhteisöllisen toiminnan vähentyminen (yksinäisyyden lisääntyminen), fyysisen toimintakyvyn rapaantuminen ja terveiden elintapojen (liikunta, uni, ravinto) vähentyminen. Huolestuttavia muutoksia on nähtävissä jo varhaiskasvatusikäisten ryhmässä. Hanketoimenpitein pyritään etsimään uusia toimenpiteitä, joilla ongelmiin voidaan puuttua ja ennaltaehkäistä. Kärkiteemoina ovat 1) yhteisöllisyyden lisääminen ja 2) terveen elämän eväiden antaminen lapsille ja nuorille.

Henkilöresurssit: kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja (1), kehitys- ja valmennuspäällikkö (1), hankeasiantuntija (1), toimisto- ja koulutussihteeri (1), kulttuuriohjaaja, Virta-sali (1), kirjastonhoitajat (2), kirjastovirkailijat (6), informaattikko (1), liikunnanohjaaja (1), liikuntasuunnittelija (1), oto-valmentajat (3), nuorisohjaajat (2), yksilövalmentajat (2), etsivä nuorisotyöntekijä (1). Vahtimestarit (2).

Suorite	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
02 KANSALAI SOPISTO					
Kansalaisopiston tunnit	5 367	7 112	6 872	9 000	8 000
Kansalaisopiston opiskelijat	1 733	1 698	1 615	3 400	1 750
Taiteen perusopetus osallistujat	533	686	450	700	500
03 KIRJASTO					
Kirjaston kokonaislainaus	199 856	202 071	197 024	250 000	200 000
Lainauksia/asukas	16,1	16,4	16	20	16
Kirjastokäyntejä/asukas	9,2	10,1	10	15	12
04 NUORISOPALVELUT					
Avoin nuorisotilatoiminta/osall	588	948	900	4 000	4 000
Lasten ja nuorten ohjattu toiminta/osallistujat	1 555	1 875	5 643	10 000	7 500
Lasten ja nuorten yöleirit	7	4	4	10	5
Lasten ja nuorten päiväleirit	3	5	3	6	6
05 KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT					
Kulttuuritoiminta/osallistujat	12 200	18 000	25 000	20 000	30 000
Kulttuuritapahtumat, alueelliset	5	10	10	10	15
Kuntotapahtumat, alueelliset	36	32	39	32	50
Liikuntakampanjat/osallistujat	21 400	23 200	27 800	30 000	50 000

Kuntotapahtuma on järjestetty liikunnallista elämäntapaa edistävä tapahtuma, johon osallistumiseksi on esitetty avoin kutsu. Liikuntakampanja on hanketoimin tai valtakunnallisten teemaviikkojen ohjelman mukaisesti järjestetty tapahtuma. Se voi olla myös alueellinen liikuntakampanja, jonka kautta pyritään lisäämään liikettä. Avoin nuorisotilatoiminta / osallistujat. Vuodesta 25 alkaen lasketaan mukaan myös kesäisin järjestettävät avoimet liikuntanuopparit sekä kv. kahvilatoiminta.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	514 690	686 246	780 600	784 500	788 400
KULUT	-2 153 267	-2 347 928	-2 525 330	-2 551 200	-2 577 400
KATE	-1 638 577	-1 661 682	-1 744 730	-1 766 700	-1 789 000
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	791 212	898 509	780 600	784 500	788 400
KULUT	-5 964 311	-6 373 580	-6 535 782	-6 561 652	-6 587 852
KATE	-5 173 098	-5 475 071	-5 755 182	-5 777 152	-5 799 452

4.6 Tekniset palvelut

Strategiset painopisteet

- 1.Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan laatimisella mahdollistetaan Hiekkasärkkien mantereen puolen rakentaminen. Vuoden 2025 aikana laaditaan kaavaehdotus.
- 2.Uusi rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025, jonka pohjalta päivitetään Kalajoen rakennusjärjestystä vuoden 2025 aikana.
- 3.Kaupungin tila- ja kustannustehokkuutta parannetaan luopumalla palvelutuotannon kannalta tarpeettomista ja käytöstä poistetuista kiinteistöistä.
- 4.Maanhankintaa keskitetään strategisesti tärkeille alueille, jolla mahdollistetaan vetovoimaisten alueiden laajentuminen ja kaavoittaminen, sekä riittävä tonttitarjonta.
- 5.Vuoden 2025 aikana tehdään reittitoimitukset Siiponjoen ja Plassi-Vasankarin reiteille.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	8 679 342	8 472 100	8 705 100	8 748 500	8 792 100
VAL OM. KÄYTT.	189 786	250 000	250 000	330 000	300 000
KULUT	-15 592 503	-16 581 477	-17 178 147	-17 233 780	-17 315 480
KATE	-6 723 375	-7 859 377	-8 223 047	-8 155 280	-8 223 380
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	20 703 955	20 937 502	21 355 243	21 398 643	21 442 243
VAL OM. KÄYTT.	189 786	250 000	250 000	330 000	300 000
KULUT	-17 612 759	-18 702 139	-19 259 353	-19 296 700	-19 378 400
KATE	3 280 981	2 485 362	2 345 889	2 431 942	2 363 842

Riskit

Omaisuuuden hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Sote-kiinteistöt	12
-------	-------------------------------------	----

Menojen hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Määrärahojen riittävyys	6
-------	--	---

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	TEKNISET PALVELUT: Henkilöstö	6
-------	-------------------------------	---

ICT

Riski	TEKNISET PALVELUT: ICT-järjestelmien toimivuus	9
-------	--	---

Onnettomuudet ja vahingot

	TEKNISET PALVELUT: Kiinteistövahingot	
Riski	TEKNISET PALVELUT: Työturvallisuus	3

Riskiraportti kuvaa palvelualueen merkittävimmät riskit kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys x riskin vaikuttavuus. Riskin suuruus on vähäinen arvolla 1–3, riskillä on merkitystä palvelualueen toiminnan kannalta arvolla 4–8 ja riskillä on huomattava merkitys palvelualueen toimintaan arvolla 9–16.

Tekninen lautakunta

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	7 117 128	6 842 300	7 125 500	7 161 000	7 196 700
VAL OM. KÄYTT.	189 786	250 000	250 000	330 000	300 000
KULUT	-13 406 936	-14 384 470	-15 011 607	-15 037 940	-15 089 940
KATE	-6 100 022	-7 292 170	-7 636 107	-7 546 940	-7 593 240
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	19 133 597	19 307 702	19 775 643	19 811 143	19 846 843
VAL OM. KÄYTT.	189 786	250 000	250 000	330 000	300 000
KULUT	-15 173 083	-16 258 904	-16 864 028	-16 875 801	-16 927 801
KATE	4 150 299	3 298 798	3 161 615	3 265 341	3 219 041

4.6.1 Hallinto tekninen lautakunta

Palvelualueen kuvaus

Teknisten palveluiden hallintoon sisältyy teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan toiminta.

Teknisten palveluiden toiminnan tulee tukea kaupungin strategiaa ja kaupungin asettamien tavoitteiden toteutumista. Teknisten palveluiden toimintaa ohjaa tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta.

Henkilöresurssit:

tekninen johtaja ja hallintopäällikkö

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	5 000				
KULUT	-204 445	-263 100	-280 300	-250 100	-252 500
KATE	-199 445	-263 100	-280 300	-250 100	-252 500

Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	226 177	283 983	300 536	300 536	300 536
KULUT	-224 787	-281 983	-306 574	-276 039	-278 439
KATE	1 390	2 000	-6 038	24 497	22 097

4.6.2 Maankäyttöpalvelut

Palvelualueen kuvaus

Maankäyttöpalveluiden tehtävänä on huolehtia kaupungin kaavoituksesta, maaomaisuudesta ja riittävästä tonttitarjonnasta. Kaavoituksen raakamaan hankintaa pyritään kohdentamaan strategisesti tärkeille alueille niin, että maankäytön suunnittelulla ja monipuolisella tonttitarjonnalla pystytään vastaamaan kaupungin kehittämistarpeisiin. Asema- ja yleiskaavoitusta ohjaa vuosittain laadittava kaavoitusohjelma. Asemakaavahankkeita käynnistetään vetovoimaisilla alueilla, joilla kaupungin maaomaisuus on riittävä. Maankäyttöpalveluiden tehtävänä on asema- ja yleiskaavoituksen lisäksi tonttien hinnoittelu ja myynti/vuokraus, kauppakirjojen ja vuokrasopimusten laatiminen sekä kiinteistönmuodostukseen ja kirjaamisasioihin liittyvät toimenpiteet.

Maankäyttöpalveluiden tuottamien paikkatietopalveluiden tehtävänä on huolehtia paikkatiedosta, eli karttaomaisuuden hankinnasta ja ylläpidosta, kaupungin selainpohjaisten karttapalveluiden ajantasaisuudesta ja kehittämisestä sekä maastomittauksista ja kaavan pohjakarttojen hyväksymisestä. Paikkatietopalveluita myydään yhteistyösopimuksiin perustuen Pyhäjoelle, Sieviin ja Merijärvelle sekä lähialueella toimiville yhteisöille, yrityksille ja yksityisille henkilöille sekä aluearkkitehtipalvelua Merijärvelle. Paikkatiedon ohjelmistojen ja kaluston ajan tasalla pitäminen ovat keskeistä ja jatkuvaa toimintaa.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Yleiskaavoituksen painopistealueita ovat mm. Hiekkasärkkien mantereenuolen osayleiskaavoituksen jatkaminen lisäselvityksineen sekä tuulivoimapuistojen osayleiskaavoituksen laatiminen. Asemakaavoituksen osalta painopisteitä ovat Hiekkasärkkien kylpyläntontin asemakaavan muutos sekä Sataman yrityspuiston kaavoituksen vireille saattaminen selvityksineen. Asuintonttivarantoa kasvatetaan mm. Ahmanpuiston, päiväkotipuolukan ja Pohjankylän puiston asemakaavan muutoksilla, Asemakaavoitukset ovat pääosin asemakaavan muutoksia.

Maanhankintaa ohjaa ensisijaisesti kaavoitusohjelma, mutta maanhankintaa kohdistetaan tapauskohtaisesti myös muihin strategisesti tärkeisiin kohteisiin. Painopistealueina tulee olemaan ulkoilureittitoimistusten ja katualueiden maanhankinta kuntatekniikan rakennuskohteissa. Kaupungin metsätilojen hoitotoimenpiteitä jatketaan metsäsuunnitelman mukaisesti. Tonttialueiden raivaukseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Paikkatiedossa perustehtävien lisäksi mainittavana painopisteenä ovat konsultilta tilattava ortokuva (10cm/pikseli) Kokkolan rajalta Kalajoen keskustaan rannikon kaava- ja pohjakartta-alueet kattaen. Ohjelmistopuolella on otettu WebGIS karttapalvelu käyttöön kuntalaisille. Lisäksi huomioidaan 2024 hankitun Dronen kuvausmateriaalin prosessointiin liittyvien ohjelmistojen määrärahoja.

Henkilöresurssit: kaavoituspäällikkö, kaavoittaja, kaavasuunnittelija, maankäyttöpäällikkö, maankäytösihteeri, paikkatietoinsinööri, mittaustyönjohtaja, 4 kartoittajaa.

Suorite	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
01 KAAVOITETUT ALUEET					
Yleiskaava-aluetta ha	18 904	19 585	19 585	19 585	19 585
Asemakaava-aluetta	3 574	3 574	3 574	3 574	3 574
Ranta-asemakaava-aluetta ha	2 357	2 357	2 357	2 357	2 357
02 ASUNTOTONTIT					
Asuntotontit yhteensä	189	191	187	203	202
Kirkonseutu	94	93	89	105	104
Tynkä	19	19	19	19	19
Rautio	22	26	26	26	26
Himanka (kaava-alue)	50	49	49	49	49
Himanka (muut)	4	4	4	4	4
03 LOMA-ASUNTOTONTIT					
Loma-asuntotontit	130	120	114	126	125
04 TEOLLISUUS- JA LIIKETONTIT					
Teollisuus- ja liiketontit yhteensä	57	58	53	54	52
Kirkonseutu	43	45	42	40	41
Rahja	6	6	6	6	6
Himanka	8	7	5	8	5
05 MYYDYT TAI VUOKRATUT TONTIT					
Asuntotontit	17	5	4	15	10
Kerrostalo	0	1	0	1	1
Loma-asunto	25	24	5	15	10
Teollisuus- ja liiketontit			2		2

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	1 523 751	1 360 500	1 449 500	1 456 700	1 464 000
VAL OM. KÄYTT.	5 563				
KULUT	-987 604	-1 106 790	-1 104 890	-1 118 940	-1 133 140
KATE	541 710	253 710	344 610	337 760	330 860

Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	1 694 121	1 625 224	1 622 775	1 629 975	1 637 275
VAL OM. KÄYTT.	5 563				
KULUT	-1 139 616	-1 263 835	-1 253 868	-1 265 909	-1 280 109
KATE	560 069	361 389	368 908	364 066	357 166

4.6.3 Tilapalvelut

Palvelualueen kuvaus

Tilapalveluiden perustehtävä on hallinnoida kaupungin omistamaa, nykyarvoltaan noin 125 milj. euron, rakennuskantaa ja ylläpitää niitä käyttötarkoituksen edellyttämässä toimintakunnossa. Tilapalvelut peruskorjaa ja kunnossapitää olemassa olevaa rakennuskantaa, sekä rakennuttaa uudiskohteita kaupungin tarpeisiin. Määrältään ja laadultaan riittävät toimitilat luovat pohjan ns. peruspalvelutuotannolle.

Kaupungin omistamat tilat, joissa ei ole omaa toimintaa, vuokrataan tai myydään ulkopuoliselle toimijalle. Käytöstä poistetut rakennukset pyritään purkamaan turvallisuuden ja katukuvan yleisilmeen vuoksi. Konserniyhtiöille myydään isännöinti- ja kiinteistönhoito- ja rakennuttamispalveluita.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kalajoen kaupunki on mukana Kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) toimikaudella 2017–2025. Ohjelmakauden tavoitteena on liittää energiatehokkuus, energian säästö ja pyrkimys uusiutuvan energian osuuden lisäämiseen osaksi liittymisen toimintaa ja käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä. Kaupungin säästötavoitteet perustuvat vuoden 2015 toteutuneeseen energiankulutukseen. Säästöt mitataan tehtyinä säästötoimenpiteinä. Kalajoen kaupungin ohjelmakauden säästötavoite on 1607 MWh. Säästötavoite on saavutettu vuoden 2024 loppuun mennessä tehdyillä säästötoimenpiteillä.

Kalajoen varhaiskasvatuskeskus valmistuu syksyn 2025 aikana. Nykyisten tilojen, Marttilantien päiväkodin, purku käynnistyy loppuvuodesta ja vuoden 2025 kustannukset sisältyvät talousarvioon. Kivirinteen päiväkodin toiminnan jatkumiseen on varauduttu ja vuokrasopimus jatketaan 30.6.2026 saakka.

Hyvinvointialueelle vuokrattujen tilojen vuokrauksen jatkoneuvottelut ja yhtiöittämisvelvoitteen täyttämiseen panon valmistelu käynnistetään tulevana vuonna.

Tilapalvelut tuottavat mm. vuokraus ja isännöintipalveluja konserniyhtiöille palvelusopimusten mukaisesti.

Henkilöresurssit: tilapalvelujohtaja, talonrakennuspäällikkö, rakennuttajainsinööri, kunnossapitoinsinööri, isännöitsijä, asiakkuusvastaava, 6 kiinteistönhoitajaa, 3 kirvesmiestä

Suorite	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
01 PALVELUIDEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET JA HUONEISTOT					
Rakennukset ja huoneistot/kpl	51	51	29	30	30
Rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2	64 183	65 153	46 561	46 333	45 117
Palveluille vuokratut rakennukset ja huoneistot			5	5	5
Palveluille vuokratut rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2			1 106	1 106	428
02 HYVINVOINTIALUEEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET					
Hyvinvointialueelle vuokrattavat rakennukset			13	13	13
Hyvinvointialueelle vuokrattavat rakennukset kerrosala/m2			19 711	19 897	19 474
03 MUUT RAKENNUKSET					
Muut rakennukset/kpl	39	33	32	29	30
Muut rakennukset kerrosala m2	33 683	31 907	29 016	28 488	28 561
04 YHTEENSÄ					
Yhteensä/kpl	87	84	79	77	78
Yhteensä kerrosala/m2	97 866	97 060	95 289	94 718	93 580

Suoritetaulukkaan lisätty TA2024 nähden Kalajoen Varhaiskasvatuskeskus, latukonevarasto ja Himangan lumitykkivarasto. TA2024 poistetuista suoritteista on palautettu Hillilän paritalo, sekä poistettu Marttilantien päiväkotij, Pahkalan koulun vuokrattu tila sekä Lankilantie 21. Eläinlääkäritalon neliöt on oikaisttu TA2025 hyvinvointialueen neliöistä palvelutuotannon neliöihin.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	3 874 176	3 854 900	3 876 000	3 895 300	3 914 700
VAL OM. KÄYTT.	66 525	120 000	120 000	200 000	170 000
KULUT	-5 997 866	-6 063 400	-6 321 457	-6 314 600	-6 267 400
KATE	-2 057 165	-2 088 500	-2 325 457	-2 219 300	-2 182 700
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	11 533 320	11 499 623	11 673 993	11 693 293	11 712 693
VAL OM. KÄYTT.	66 525	120 000	120 000	200 000	170 000
KULUT	-6 634 261	-6 786 989	-6 970 407	-6 961 207	-6 914 007
KATE	4 965 584	4 832 634	4 823 586	4 932 086	4 968 686

4.6.4 Ruoka -ja siivouspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Ruokapalveluiden tehtävä on vastata koulujen ja päiväkotien toimintayksiköiden asiakkaiden ruokapalveluiden toteuttamisesta. Siivouspalveluiden tehtävä on vastata eri palvelualueiden käytössä olevien toimintayksiköiden kiinteistöjen sekä muiden erikseen määritettyjen kiinteistöjen siivouksesta. Toiminnot pyritään järjestämään hinta-laatusuhteeltaan kilpailukykyisesti. Toiminta pohjautuu kaupungin yhteiseen strategiaan ja toiminnan linjauksiin. Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat tärkeänä tukipalveluna kaupungin eri palvelualueille ja muille kiinteistöjen ja ruokapalveluiden käyttäjille.

Merenojan yhtenäiskoulun keittiö toimii valmistuskeittionä, ja vastaa Merenojan yhtenäiskoulun sekä lukion oppilaiden ja henkilökunnan ruokapalveluista. Marttilantien päiväkodin keittiö valmistaa oman päiväkodin aterioiden lisäksi lounasateriat Tyngän aluekoulun ja Merenojan yhtenäiskoulun väljennystilana toimivan Vuorenkallion koulun asiakkaille sekä vastaa oman päiväkodin aamu- ja välipaloista sekä muista päiväkodin ruokapalveluista. Raution monitoimitalon keittiö valmistaa oman yksikkönsä päivähoidon ja koulun aterioiden lisäksi lounasateriat Kivrinteen päiväkodille. Raumankarin yhtenäiskoulun keittiö valmistaa oman koulun aterioiden lisäksi lounasateriat myös Satumajakan päiväkodin satelliittiosastojen; Mastotien ja Väinönkujan yksiköihin sekä vastaa oman koulun oppilaiden ja henkilökunnan ruokapalveluista. Satumajakan ja Mäntylän päiväkotien keittiöt toimivat itsenäisesti ja vastaavat omien yksiköidensä ruokapalveluista.

Palvelukeittiöitä on kolme (3): Kivrinteen päiväkodin sekä Mastotien ja Väinönkujan keittiöt. Palvelukeittiöt huolehtivat itsenäisesti osan ruoanvalmistuksesta, kuten aamupalan ja välipalan valmistuksen. Isommissa palvelukeittiöissä voidaan itse kypsentää kappaleruuat sekä valmistaa energialisäkkeet ja salaattit. Pienemmille palvelukeittiöille sekä jakelukeittiölle lähetetään lounasateria kokonaisuudessaan valmiina kuumatoimituksena. Jakelukeittiöitä on kaksi (2), Tyngän aluekoululla ja Merenojan yhtenäiskoulun väljennystilana toimivalla Vuorenkallion koululla.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Ruokapalvelujen tuottamat kouluateriat tarjotaan oppilaan koulupäivän rytmiin sopivasti, jotta aterioiden välit eivät veny liian pitkiksi. Opetushallituksen kouluruokailusuositusten mukaan oppilaille tarjotaan mahdollisuus maksuttomaan ravitsevaan välipalaan, jos koulupäivä jatkuu yli kolme tuntia koululounaan jälkeen. Vuonna 2025 maksuton välipala tarjotaan tämän suosituksen mukaisesti luokkien 1-3 oppilaille. Perusopetuksen 4-6 luokkien oppilaiden kouluruokailusuositusten mukaisen maksuttoman välipalan tarve selvitetään kevään 2025 aikana ja tarvittaessa asiaan palataan lisätalousarvion laadinnan yhteydessä. Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvat oppilaat saavat välipalan toiminnan yhteydessä.

Toimintaympäristön suurimpana muutoksena vuoden 2025 aikana on Kalajoen uuden varhaiskasvatuskeskuksen valmistuminen, jonka käyttöönotto on syksyllä 2025. Sinne sijoittuu nykyisten Marttilantien ja Mäntylän päiväkotien toiminta. Varhaiskasvatuskeskuksen keittiö on suunniteltu toimivaksi valmistuskeittionä.

Ruoka- ja siivouspalveluissa on huomioitu Kivrinteen päiväkodin toiminnan jatkuminen.

Ruoka- ja siivouspalveluissa on jatkuva sijaistarve vuosilomien ja sairauslomien sijaisuuksiin. Sijaisia on haasteellista saada niin keittiöllä kuin siivouksessakin tehtäviin sijaisuuksiin. Toimintojen turvaamiseksi ja haastavan sijaistilanteen helpottamiseksi perustetaan ruoka- ja siivouspalveluihin vakinaisen kiertävän palvelutyöntekijän / kokin toimi. Palkkaukseen tarvittavat määrärahat osoitetaan talousarviossa sijaisuuksiin varatuista määrärahoista.

Henkilöresurssit: Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö, palveluesimies, 4 ruokapalveluesihenkilöä, 5 kokkia, 15,3 palvelutyöntekijää ja 13,06 laitoshuoltajaa henkilötyövuosiksi laskettuna.

Suorite	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
01 VARHAISKASVATUS, KOULUT					
Lounas	345 324	342 588	355 631	336 500	333 500
Ap/lp, aamu- ja välipalat	11 893	13 437	16 734	13 500	16 100
1-3 välipalat					22 900
02 VARHAISKASVATUS, PÄIVÄHOITO					
Aamupala	37 350	40 717	41 323	40 100	34 250
Lounas	76 154	87 531	87 095	87 600	73 100
Välipala	47 539	53 724	53 290	53 200	42 100
03 SIIVOUS					
Koulukiinteistöjen siivous/m2	17 167	17 167	13 467	13 467	13 467
Muiden kiinteistöjen siivous/m2	15 084	15 084	6 514	6 514	6 514

Koulukiinteistöjen siivouksen neliömäärissä on mukana myös päivähoiton kiinteistöjen neliömäärät. Päivähoiton ateriamäärissä on mukana myös kyseessä olevassa yksikössä toimivan esiopetuksen ateriamäärät.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	67 837				
KULUT	-2 670 593	-2 856 510	-2 957 752	-2 962 600	-3 000 200
KATE	-2 602 756	-2 856 510	-2 957 752	-2 962 600	-3 000 200
Sisäiset ja ulkoiset					
TUOTOT	3 401 518	3 512 007	3 584 737	3 584 737	3 584 737
KULUT	-3 358 607	-3 541 746	-3 632 548	-3 630 618	-3 668 218
KATE	42 910	-29 739	-47 811	-45 881	-83 481

4.6.5 Kuntatekniikka

Palvelualueen kuvaus

Palvelualue sisältää liikenneväylien, liikenneohjauslaitteiden sekä kuivatusjärjestelmien rakennuttamisen ja kunnossapidon asemakaava-alueilla, teollisuus- sekä tarha-alueilla. Viher- ja ulkoilualueet yksikön rakentamiseen ja kunnossapitoon kuuluvat puisto ja liikunta-alueet, veneilyreitit, pienvenesatamat, sekä yleiset ulkoalueet.

Kunnallistekniikan suunnittelu tehdään pääosin oman työnä ja ostopalvelulla täydennetään omaa työtä tarpeen mukaan. Yksityistieavustusta saa noin 85 tiekuntaa. Tekninen lautakunta päättää yksityistieavustusten perusteet ja myöntää avustukset määrärahojen puitteissa.

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkoston pumpaamoineen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Vesikolmion jäteveden vastaanoton puhdistusmaksu nousee vuoden 2025 alusta 0,2€/kuutio, tämän vuoksi jätevesimaksun hintaa tulee nostaa vastaamaan vähintään Vesikolmion tulevaa hinnan korotusta.

Henkilöresurssit:

kuntatekniikan päällikkö, infratyönjohtaja, kunnossapitotyönjohtaja, kuntatekniikan suunnittelija, 5 kunnossapitotyöntekijää, liikuntapaikkamestari, 5 ulkoilualueiden työntekijää, lupasihteeri 30 %. Kesäkaudella kausityöntekijöitä, sekä insinööriharjoittelija

Suorite	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
01 KAAVATIET					
Kaavatiet/kunnossapito/km	130	131	132	132	133
Kevyen liikenteen väylät/kunnossapito/km	36	37	37	37	37
Katuvalot/kunnossapito/kpl	3 669	3 700	3 700	3 700	3 730
02 YKSITYISTIET					
Avustettavat yksityistiet/km	150	158	161	160	160
03 VIHER- JA ULKOILUALUEET					
Jäähallin käyttötunnit	2 196	1 820	1 781	2 400	2 400
Vuokratut venepaikat	635	623	640	595	620
Hoidettava latuverkosto/km	130	140	142	145	145
04 VIEMÄRILAITOS					
Viemäriin liitetyt kiinteistöt	3 906	3 949	3 991	3 976	4 000
Puhdistettu jätevettä/m ³	709 162	626 863	620 672	650 000	650 000
Vuotovesiä/m ³	281 055	210 722	215 233	210 000	210 000
Viemäriverkosto/kunnossapito/km	224	225	235	233	235

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	1 646 365	1 626 900	1 800 000	1 809 000	1 818 000
VAL OM. KÄYTT.	117 697	130 000	130 000	130 000	130 000
KULUT	-3 546 429	-4 094 670	-4 347 208	-4 391 700	-4 436 700
KATE	-1 782 367	-2 337 770	-2 417 208	-2 452 700	-2 488 700
Sisäiset ja ulkoiset					
TUOTOT	2 278 461	2 386 864	2 593 601	2 602 601	2 611 601
VAL OM. KÄYTT.	117 697	130 000	130 000	130 000	130 000
KULUT	-3 815 813	-4 384 350	-4 700 632	-4 742 028	-4 787 028
KATE	-1 419 654	-1 867 486	-1 977 031	-2 009 427	-2 045 427

Ympäristölautakunta

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	1 562 214	1 629 800	1 579 600	1 587 500	1 595 400
KULUT	-2 185 566	-2 197 007	-2 166 540	-2 195 840	-2 225 540
KATE	-623 352	-567 207	-586 940	-608 340	-630 140

Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	1 570 358	1 629 800	1 579 600	1 587 500	1 595 400
KULUT	-2 439 676	-2 443 236	-2 395 326	-2 420 899	-2 450 599
KATE	-869 318	-813 436	-815 726	-833 399	-855 199

4.6.6 Ympäristöterveydenhuolto

Palvelualueen kuvaus

Kalajoen kaupunki tuottaa isäntäkuntamallilla ympäristöterveydenhuollon palvelut Raahen ja Kalajoen kaupungeille sekä Siikajoen, Pyhäjoen ja Merijärven kunnille.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioiden valvotaan ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluu terveysuojelu, elintarvikkeiden, tupakkalain, sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Talousarviossa on varauduttu kaikkien virkojen palkkauskustannuksiin. Praktikkoeläinlääkäreiden viroista on täyttämättä 1,9 htv ja valvontaeläinlääkärien 1,2 htv. Mikäli virkoja ei saada täytettyä, voidaan palkkakustannuksiin varattuja määrärahoja käyttää palveluostoihin.

Vihannin alueen praktiikkaeläinlääkäripalvelut on hoidettu Ympäristöpalvelut Helmen toimesta vuoden 2024 loppuun saakka. Vihannin alueen eläinlääkäriin praktiikkapalvelut mukaan lukien päivystysaikainen toiminta siirtyy Kalajoen kaupungin järjestettäväksi 1.1.2025 alkaen. Vihannin alue yhdistetään pohjoiseen päivystysalueeseen, johon kuuluvat Raahe, Siikajoki ja Pyhäjoki.

Loppu vuodesta 2024 on ollut kaksi terveystarkastajan virkaa haussa, molemmat painottuen elintarvikevalvontaan. Viranhaltijoiden muutoksista johtuen elintarvikevalvontaa hoidetaan vuoden 2025 alusta alkaen kokonaan uusien viranhaltijoiden toimesta, joka vaatii resursseja tehtävien perehdyttämiseen.

Henkilöresurssit: ympäristöterveydenhuollon johtaja, terveystarkastaja 5, praktikkoeläinlääkäri 8, valvontaeläinlääkäri 2, eläintenhoitaja 1

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
02 Eläinlääkintähuolto				
Eläinlääkärin sairauskäynnit	1 359	1 731	1 400	1 700
Eläinlääkärin vastaanoton käynnit	5 425	5 102	5 400	7 000
Eläinsuojelutarkastukset	157	94	110	100
Terveystarkastuskäynnit	181	220	180	220
03 Elintarvikelain mukaiset tarkastukset				
Elintarvikehuoneistot	162	155	160	160
Alkutuotanto maitotilat	7	6	10	10
04 Muut tarkastukset ja näytteenotot				
Terveystarkastuslain tarkastukset	118	94	140	130
Tupakan vähittäismyyntitarkastus	18	22	20	20
Lääkelain (nikotiinin korvaustuotteet) tarkastukset	7	7	10	10
Talousvesi	143	72	80	80
Uimavesi (uimahalli, kylpylä jne)	36	29	30	30
Uimavesi uimaranta	107	123	100	100

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	1 433 375	1 426 800	1 401 600	1 408 700	1 415 800
KULUT	-1 756 529	-1 720 167	-1 671 000	-1 693 500	-1 716 300
KATE	-323 154	-293 367	-269 400	-284 800	-300 500
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	1 441 249	1 426 800	1 401 600	1 408 700	1 415 800
KULUT	-1 892 717	-1 852 777	-1 793 883	-1 813 589	-1 836 389
KATE	-451 469	-425 977	-392 283	-404 889	-420 589

4.6.7 Ympäristöohjaus

Palvelualueen kuvaus

Ympäristöohjauksen tehtävät perustuvat pääosin rakentamislain ja -asetuksen, ympäristönsuojelulain ja -asetuksen, maa-aineslain ja -asetuksen, vesilain, jätelain, kemikaalilain, vesihuoltolain, maastoliikennelain, vesiliikennelain, lain ajoneuvojen siirtämisestä ja ulkoilualuelain mukaisiin tehtäviin.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Ympäristövalvonnan osalta panostetaan edelleen sähköisen lupa-asioinnin kehittämiseen.

Rakennusvalvonnan osalta vuoden 2025 alussa tulee voimaan uusi rakentamislaki. Eduskunnan käsittelyssä olevan rakentamislain korjaussarjan vuoksi rakennusjärjestyksen päivitys viivästyy ja siirtyy tehtäväksi myöhemmin vuoden 2025 aikana. Uuden rakennusjärjestyksen siirtymäaika voi olla enintään kaksi vuotta.

Rakentamislupien määrä tulee todennäköisesti pienenemään, koska vuoden 2025 alusta rakentamislupaa ei tarvitse alle 30 m² rakennus, jos ei ole asuinrakennus ja alle 50 m² katokset. Neuvonta ja ohjausvelvollisuus kuitenkin säilyy rakennusvalvonnalla.

Päivitetyt taksat otetaan käyttöön 1.1.2025 rakentamislain tullessa voimaan.

Henkilöresurssit:

johtava rakennustarkastaja, rakennustarkastaja, 2 ympäristötarkastajaa, lupasihteeri, lupasihteeri 70 %

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
01 RAKENNUSVALVONTA				
Rakentamisen luvat yhteensä/kpl	338	256	300	230
Rakentamisluvat				185
Ilmoitusluvat	20	14	20	10
Purku- ym. luvat	34	48	35	35
Lupien käsittelyaika (med pv)	21	28	21	21
Rakennusluvat (k-m2)	20 400	11 400	12 000	12 000
02 KATSELMUKSET, KOKOUKSET, LAUSUNNOT				
Katselmukset ja aloituskokoukset	1 129	955	800	600
Lausunnot	4	8	10	10
03 YMPÄRISTÖNVALVONTA				
Ympäristöluvat ja ilmoituspäätökset	2	2	5	5
Maa-aines- ja yhteisluvat	6	1	4	4
Rekisteröinnit, muut luvat ja ilmoitukset	3	8	10	10
Ajoneuvojen siirtopäätökset	3	1	5	5
Tarkastukset	47	10	90	80
Lausunnot	6	20	10	20
Keskimääräinen käsittelyaika, luvat (kk)		8	6	6
Käsittelyaika, ilmoitusmenettely (vrk)		420	120	120

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	128 839	203 000	178 000	178 800	179 600
KULUT	-429 037	-476 840	-495 540	-502 340	-509 240
KATE	-300 198	-273 840	-317 540	-323 540	-329 640
Sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	129 109	203 000	178 000	178 800	179 600
KULUT	-546 958	-590 459	-601 442	-607 310	-614 210
KATE	-417 849	-387 459	-423 442	-428 510	-434 610

5 TULOSLASKELMAOSA

5.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen, korkoihin, muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen.

Vuoden 2025 talousarviossa on huomioitu toimintaympäristön muutokset, joista suurimpana jo toteutuneen soteuudistuksen vaikutus valtionosuuteen, TE-palveluiden siirtyminen kuntien vastuulle ja uuden varhaiskasvatuskeskuksen toiminnan aloitus. Vuosi 2025 on myös vaalivuosi ja uudet valtuutetut aloittavat toimintansa 1.6.2025.

Kaupungin menokehityksessä ollaan pääsemässä haluttuun tasoon. Toimintakulut kasvavat 5,5 %:ia verraten talousarvioon 2024. Tämä sisältää lisääntyneet TE-palvelut ja ilman näitä, kasvu on reipas 2 %. Palveluittain tarkasteltuna suurin muutos on TE-palveluiden vaikutuksesta kehittämisspalveluissa. Muilta osin palveluiden menokehitys on 0–4 %:n välissä. Valtionosuus on laskeva. Merkittävimmin siihen vaikuttaa kunnan lisääntyvä omarahoitusosuus sekä valtionosuuteen sisältyvät sote-erät, jotka ovat Kalajoen taloutta heikentäviä. Lisäksi verotulomenetysten korvaus valtionosuudessa pienenee, mutta vastaavasti maan hallituksen päätökset lisäävät kunnallisveron tuottoa. Tuloveroa odotetaan kertyvän 19,4 M€, kiinteistövero 8,5 M€ ja yhteisöveron tuottoa 3,0 M€.

Rahoitustuotoissa oletetaan sijoitusmarkkinatilanteen jatkuvan hyvänä. Siihen voi vaikuttaa kuitenkin mm. USAn presidentinvaalin tulos ja vaikutukset markkinassa sekä geopoliittiset haastavat tilanteet. Muissa rahoitustuotoissa on omistajan osinkotuotto-odotus. Sijoitusten odotetaan tuottavan vähintään 0,5 M€ positiivista tulosvaikutusta taloussuunnitteluvuosina. Korkomarkkina on maltillistunut ja tuo hie-man helpotusta tuloslaskelmaan. Korkomenojen kehitys on ollut mittava ja vuonna 2025 korkomenoihin reilun 2 %-yksikön korkotasolla on ennakoitu noin 1 M€.

Vuosikate riittää suunnitelman mukaisiin poistoihin. Suunnitelman mukaisissa poistoissa on huomioitu jo päätettyjen ja suunniteltujen rakennusinvestointien vaikutus korvaavien kohteiden poistoaikoihin (nostaa poistoja). Poistot kasvavat investointien jatkuessa mittavina. Vuoden 2025 tilikauden odotetaan päättyvän maltilliseen ylijäämään.

Taloussuunnittelukausi on haastava. Kaupunki on tehnyt rakenteellisia ratkaisuja palvelutuotantoon sekä mm. viisaita kaavoituksellisia ratkaisuja, jotka muihin kaupunkeihin verrattuna ovat antaneet hie-man lisääntymistä kuntien tiukkenevassa tilanteessa. Taloussuunnittelukauden liittyy monia epävarmuuksia mm. sote-kiinteistöjen vuokrauksen jatkuminen ja kiinteistöjen yhtiöittäminen, kustannuskehitys, verotulojen kehitys sekä valtionosuusuudistus. Taloussuunnitteluvuodet on arvioitu maltillisella kustannuskehityksellä. Tilanteen niin vaatiessa, on syytä käynnistää taloudellinen tehokkuus- ja tuottavuusohjelma, jossa tarkastellaan sekä menokehitystä että tulopohjan vahvistamista veronkorotuksin.

5.2 Tuloslaskelma 2025

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	MUUTOSE	M% TA	M% TP
TUOTOT	12 230 866	12 077 475	12 655 175	577 700	4,8 %	3,5 %
Myyntituotot	4 149 987	3 906 120	4 510 620	604 500	15,5 %	8,7 %
Maksutuotot	742 510	903 925	940 225	36 300	4,0 %	26,6 %
Tuet ja avustukset	2 074 332	2 212 230	2 031 530	-180 700	-8,2 %	-2,1 %
Muut toimintatuotot	5 264 038	5 055 200	5 172 800	117 600	2,3 %	-1,7 %
VAL OM. KÄYTT.	190 504	250 000	250 000			31,2 %
KULUT	-47 390 472	-50 593 334	-53 266 718	-2 673 384	5,3 %	12,4 %
Henkilöstökulut	-26 602 182	-28 150 191	-28 939 586	-789 394	2,8 %	8,8 %
Palvelujen ostot	-12 154 848	-13 028 951	-13 792 546	-763 595	5,9 %	13,5 %
Aineet, tarv. ja tav.	-4 718 127	-4 815 555	-4 813 717	1 838	0,0 %	2,0 %
Avustukset	-1 497 881	-1 550 500	-1 897 500	-347 000	22,4 %	26,7 %
Muut toimintakulut	-2 417 433	-3 048 137	-3 823 370	-775 233	25,4 %	58,2 %
KATE	-34 969 102	-38 265 859	-40 361 543	-2 095 684	5,5 %	15,4 %
VEROTULOT	30 135 663	30 000 000	30 900 000	900 000	3,0 %	2,5 %
VALTIONOSUUDET	17 124 738	15 203 800	14 465 000	-738 800	-4,9 %	-15,5 %
RAH. TUOT. JA KUL.	415 520	764 000	849 000	85 000	11,1 %	104,3 %
VUOSIKATE	12 706 820	7 701 941	5 852 457	-1 849 484	-24,0 %	-53,9 %
POISTOT JA ARV. AL.	-7 036 791	-4 880 100	-5 805 619	-925 519	19,0 %	-17,5 %
TILIKAUDEN TULOS	5 670 029	2 821 841	46 838	-2 775 003	-98,3 %	-99,2 %
VAR. JA RAH. MUUT.	-2 446 075	53 920	386 420	332 500	616,7 %	-115,8 %
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	3 223 954	2 875 761	433 258	-2 442 503	-84,9 %	-86,6 %

5.3 Tuloslaskelma 2025–2026

Ulkoiset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TUOTOT	12 230 866	12 077 475	12 655 175	12 704 800	12 768 000
Myyntituotot	4 149 987	3 906 120	4 510 620	4 519 700	4 542 000
Maksutuotot	742 510	903 925	940 225	945 000	949 800
Tuet ja avustukset	2 074 332	2 212 230	2 031 530	2 041 500	2 051 600
Muut toimintatuotot	5 264 038	5 055 200	5 172 800	5 198 600	5 224 600
VAL OM. KÄYTT.	190 504	250 000	250 000	330 000	300 000
KULUT	-47 390 472	-50 593 334	-53 266 718	-53 488 570	-54 016 770
Henkilöstökulut	-26 602 182	-28 150 191	-28 939 586	-29 229 600	-29 736 800
Palvelujen ostot	-12 154 848	-13 028 951	-13 792 546	-13 841 400	-13 910 100
Aineet, tarv. ja tav.	-4 718 127	-4 815 555	-4 813 717	-4 853 700	-4 907 000
Avustukset	-1 497 881	-1 550 500	-1 897 500	-1 897 500	-1 897 500
Muut toimintakulut	-2 417 433	-3 048 137	-3 823 370	-3 666 370	-3 565 370
KATE	-34 969 102	-38 265 859	-40 361 543	-40 453 770	-40 948 770
VEROTULOT	30 135 663	30 000 000	30 900 000	32 100 000	32 600 000
VALTIONOSUUDET	17 124 738	15 203 800	14 465 000	14 515 000	14 515 000
RAH. TUOT. JA KUL.	415 520	764 000	849 000	-400 000	-700 000
VUOSIKATE	12 706 820	7 701 941	5 852 457	5 761 230	5 466 230
POISTOT JA ARV. AL.	-7 036 791	-4 880 100	-5 805 619	-6 501 600	-6 332 800
TILIKAUDEN TULOS	5 670 029	2 821 841	46 838	-740 370	-866 570
VAR. JA RAH. MUUT.	-2 446 075	53 920	386 420	706 200	632 000
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	3 223 954	2 875 761	433 258	-34 170	-234 570

5.4 Taseyksikön vaikutus kaupungin tuloksen ja rahoituksen muodostumiseen

TULOSLASKELMA ulkoinen	Kaupunki	Viemärlaitos	Kaupunki Yhteensä
Myyntituotot	2 843 320	1 667 300	4 510 620
Maksutuotot	940 225	0	940 225
Tuet ja avustukset	2 031 530	0	2 031 530
Muut toimintatuotot	5 172 800	0	5 172 800
TOIMINTATUOTOT yht.	10 987 875	1 667 300	12 655 175
Valmistus omaan käyttöön	240 000	10 000	250 000
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-28 910 665	-28 921	-28 939 586
Palvelujen ostot	-12 397 645	-1 394 900	-13 792 545
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 742 517	-71 200	-4 813 717
Avustukset	-1 897 500	0	-1 897 500
Muut toimintakulut	-3 823 270	-100	-3 823 370
TOIMINTAKULUT yht.	-51 771 597	-1 495 121	-53 266 718
TOIMINTAKATE	-40 543 722	182 179	-40 361 543
Verotulot	30 900 000	0	30 900 000
Valtionosuudet	14 465 000	0	14 465 000
Rahoitustuotot ja -kulut	0		
Korkotuotot	301 000	0	301 000
Muut rahoitustuotot	1 835 600	0	1 835 600
Korkokulut	-1 100 000	0	-1 100 000
Muut rahoituskulut	-187 600	0	-187 600
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	849 000	0	849 000
VUOSIKATE	5 670 278	182 179	5 852 457
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 586 523	-219 096	-5 805 619
Arvonalentumiset	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-5 586 523	-219 096	-5 805 619
TILIKAUDEN TULOS	83 755	-36 917	46 838
Varausten ja rahastojen muutokset			
Poistoeron muutos	386 420	0	386 420
Varausten ja rahastojen muutokset yht.	386 420	0	386 420
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	470 175	-36 917	433 258

6 RAHOITUSOSA

Rahoitusosa osoittaa, miten talousarvio vaikuttaa kaupungin maksuvalmiuteen. Rahoitusosa on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan varsinaisen toiminnan ja investointitoiminnan kassavirtaa. Tästä nähdään, miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen. Toisessa osassa arvioidaan rahoitustoiminnan kassavirta. Talousarviota laadittaessa tärkeitä eriä ovat antolainauksen ja lainankannan muutokset. Talousarvion rahoitusosa päättyy riviin vaikutus maksuvalmiuteen. Laskelman ulkopuolelle on tällöin jätetty talousarviovuoden ja suunnitelmakauden aikana tapahtuvat toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden ja saamisten muutokset sekä korottomien velkojen muutokset lukuun ottamatta liittymismaksuja. Viemärlaitoksen liittymismaksut ovat palautuskelpoisia, joten ne kirjataan taseeseen pitkäaikaiseen vieraaseen päämaan. Liittymismaksut ovat korottomia velkoja kaupungin taseessa.

Rahoituslaskelma muodostuu seuraavasti:

- Tulorahoitus on tuloslaskelman mukainen
- Investoinnit ovat talousarvion investointiohjelman mukaisia. Investointiohjelma jatkuu edelleen mittavana (bruttona n. 20 M€ v. 2025), viiden vuoden ajalle nettoinvestoinnit ovat n. 16 M€ vuodessa. Painopiste on kolmelle seuraavalle vuodelle. Suunnittelussa tämän jälkeen on lisäksi mm. uimahallin toteutus.
- Rahoituslaskelmassa on 3,0 milj. euron antolainavaraus. Tästä enintään 1 miljoonaa euroa voidaan kohdentaa asuntotuotannon tukemiseen uudiskohteiden hankintaan vetovoimaisilta ja varman vuokralaisen alueilta ja enintään 2 miljoonaa euroa voidaan kohdentaa antolainana paikallisiin työllisyyttä ja elinvoimaa lisääviin hankkeisiin. Aiemmin myönnettyjen antolainojen lyhennykset on huomioitu lyhennysvapaineen.
- Taloussuunnitteluvuosilla on 2 milj. euron antolainavaraus. Tästä voidaan vuosittain kohdentaa enintään 1 M€ asuntotuotannon tukemiseen tai paikallisiin elinkeinopoliittisiin hankkeisiin ja enintään 1 M€ sote kiinteistöinvestointeihin.
- Korollisen vieraan pääoman hinta on laskenut. Lainasalkku on toteutettu siten, että kiinteää korkosidonnaisuutta on hyödynnetty korkoriskin hallitsemiseksi. Korkomarkkinan vakiinnuttua siirrytään käyttämään pitkäaikaisia kiinteäkorkoisia velkakirjoja enemmän, mutta kuntatodistuksia hyödynnetään yhä kassanhallinnassa.
- Lisälainaa nostetaan vuosittain investointien rahoittamiseksi. Tulorahoitus riittää aiempien lainavelvoitteiden hoitamiseen vielä kahden seuraavan vuoden ajan. Lainakanta nousee 16 miljoonalla eurolla talousarviovuonna n. 55 miljoonaan euroon, ollen n. 4400 euroa / asukas. Investointisuunnitelman toteutuessa lainakanta käy korkeimmillaan n. 88 M€:ssa vuonna 2027, lainakanta n. 7 100 euroa / asukas. Mikäli kolmen kovan investointivuoden jälkeen investointien määrä on vuosikatteen verran, lainamäärä kääntyy hiljalleen laskuun. Mikäli investoinnit jatkuvat korkeina, lainamäärä kasvaa vuosikatteen ylittävien uusininvestointien verran.
- Korollisen vieraan pääoman lisääntyessä lainanlyhennykset kasvavat merkittävästi. Vuonna 2024 lainaa lyhennetään n. 4 milj. eurolla, kun lyhennys 10 vuoden pituisilla velkakirjalainoilla vuonna 2027 on yli 6 milj. euroa (kuntatodistuksia ei huomioida, koska ovat kertalyhenteisiä). Vuosikatteen (vuoden aikana tulevan rahavirran) riittävyttä lainanlyhennyksiin tulevina vuosina on arvioitava kriittisesti ja se

asettaa edelleen paineita tulopohjan vahvistamiseen veronkorotuksin sekä käyttötalousmenojen tehokkuuteen.

Rahoituslaskelma	TP2023	TA2024	TA2025	MUUTOS €	M. % TA24	M.% TP23
Varsinainen toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta	12 432 884	7 361 941	5 552 457	1 809 484	24,6	55,3
Vuosikate +/-	12 706 820	7 701 941	5 852 457	1 849 484	24	53,9
Tulorahoituksen korjaukset	-273 936	-340 000	-300 000	-40 000	11,8	-9,5
Investointien rahavirta	-5 306 162	-17 871 000	-19 415 000	1 544 000	-8,6	-265,9
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-6 502 888	-22 625 000	-23 415 000	790 000	-3,5	-260,1
Rahoitusosuudet ja kom. myynnit	1 196 726	4 754 000	4 000 000	754 000	15,9	-234,2
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 126 722	-10 509 059	-13 862 543	3 353 484	-31,9	294,5
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	66 187	-4 050 000	-2 700 000	-1 350 000	33,3	4179,3
Antolainasaamisten lisäykset	-5 085	-4 250 000	-3 000 000	-1 250 000	29,4	-58897,1
Antolainasaamisten vähennykset	71 272	200 000	300 000	-100 000	-50	-320,9
Lainakannan muutokset	-7 631 283	17 400 000	16 400 000	1 000 000	5,7	314,9
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		10 000 000	15 000 000	-5 000 000	-50	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 631 283	-4 600 000	-4 600 000	0	0	0,7
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	-3 000 000	12 000 000	6 000 000	6 000 000	50	300
Muut maksuvalmiuteen muutokset	-1 899 820	-3 300 000	250 000	-3 550 000	107,6	113,2
Rahoituksen rahavirta	-9 464 916	10 050 000	13 950 000	-546 516	-5,4	247,4
Rahavarojen muutos	-2 338 194	-459 059	87 457	2 806 968	-611,5	103,7

Rahoituslaskelma	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toiminta ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta	12 432 884	7 361 941	5 552 457	5 461 230	5 266 230
Vuosikate +/-	12 706 820	7 701 941	5 852 457	5 761 230	5 466 230
Tulorahoituksen korjaukset	-273 936	-340 000	-300 000	-300 000	-200 000
Investointien rahavirta	-5 306 162	-17 871 000	-19 415 000	-29 525 000	-13 835 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-6 502 888	-22 625 000	-23 415 000	-31 150 000	-15 010 000
Rahoitusosuudet ja kom. myynnit	1 196 726	4 754 000	4 000 000	1 625 000	1 175 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 126 722	-10 509 059	-13 862 543	-24 063 770	-8 568 770
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	66 187	-4 050 000	-2 700 000	-1 600 000	-1 450 000
Antolainasaamisten lisäykset	-5 085	-4 250 000	-3 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Antolainasaamisten vähennykset	71 272	200 000	300 000	400 000	550 000
Lainakannan muutokset	-7 631 283	17 400 000	16 400 000	25 500 000	9 400 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	10 000 000	15 000 000	25 000 000	12 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 631 283	-4 600 000	-4 600 000	-5 500 000	-6 600 000
Lyhytaikaisten lainojen li- säys/vähennys +/-	-3 000 000	12 000 000	6 000 000	6 000 000	4 000 000
Muut maksuvalmiuteen muutokset	-1 899 820	-3 300 000	250 000	250 000	200 000
Rahoituksen rahavirta	-9 464 916	10 050 000	13 950 000	24 150 000	8 150 000
Rahavarojen muutos	-2 338 194	-459 059	87 457	86 230	-418 770

7 INVESTOINTIOSA

Investointiohjelma on yhä mittava. Vuoden 2026 mittavimmat investoinnit ovat jo meneillään olevat Kalajoen varhaiskasvatuskeskus sekä Kalajoen Marina. Marinan alueen sillasta on tehty valtuustoaloite. Sillan toteutusta selvitettiin yhteistyössä Etelänkylän jakokunnan kanssa, mutta siltahanke ei toteudu. Marina rakentuu alkuperäisen suunnitelman mukaisesti, jolloin silta-aukko on suurempi kuin vanhassa sillassa. Lisäksi uuden lukion ja liikuntatilan toteutus suunnitellaan Merenajan yhtenäiskoulun yhteyteen.

Kiinteässä omaisuudessa on varattu vuosittaiset maan myynnin ja oston määrärahat. Osakkeissa ja osuuksissa on varauduttu yhtiöittämissiin mm. sote-kiinteistöjen, muiden vuokrattavien kiinteistöjen ja elinkeinopoliittisten kehittämistoimenpiteiden osalta.

Kalajoen varhaiskasvatuskeskus valmistuu siten, että sen käyttö voidaan aloittaa 1.10.2025. Kalajoki 500 juhluvuoden toteutuksena piha-alueen toteutus on tavanomaista laajempi ja siihen kohdennetaan saatuja perintörahoja rahojen käyttötarkoituksen mukaisesti. Himangan varhaiskasvatuskeskuksen suunnittelu ja toteutus käynnistetään. Sijainti päätetään ennen Raumankarin yhtenäiskoulun monitoimikentän kehittämistöiden aloittamista. Pohjankylän koulun ja liikuntatilan jatkokäytöstä on tehty valtuustoaloite. Purkaminen etenee suunnitellusti, jotta varhaiskasvatuksen käyttöön saadaan riittävät piha-alueet. Uuden liikuntatilan suunnittelulla vastataan poistuvaan liikuntatilarpeeseen.

Vuoden aikana selviää, mitkä kiinteistöt hyvinvointialue Pohde vuokraa jatkossa. Tämän jälkeen laaditaan suunnitelma kiinteistöjen jatkosta. Sote-kiinteistöt tulee yhtiöittää.

Repolan halliin tehtävä IV-muutostyö siirtyi vuodelta 2024.

Sataman Yrityspuisto on yksi kaupungin strateginen kärki. Yrityspuistoon varaudutaan teollisuushallin suunnittelun ja toteutuksen osalta, mikäli pitkäaikaiset vuokrasopimukset kohteeseen toteutuvat. Teollisuushallin toteutus on n. 15 M€ kokonaisuus.

Uimahallin uuden toteutuksen suunnittelu käynnistyy alueen muiden rakennushankkeiden yhteydessä kaavan valmistuttua. Uimahallitoteutukset alueella ovat olleet n. 20 M€ kokonaisuuksia.

Investointiohjelma sisältää lisäksi teknisen lautakunnan päättämät määrärahat sekä rakennuksiin (0,5 M€) että kuntatekniikkaan (0,6 M€).

Kuntatekniikassa uusiin kaava-alueisiin on varattu 5,3 M€ määräraha, josta valtaosa kohdistuu Marinan toteutukseen (valtionavustusta hankkeeseen saatiin 6 M€). Muita kuntatekniikan kohteita ovat mm. Raumankarin museosilta sekä Kalajoki 500 juhluvuoden toteutuksena mäntähöyrykoneen sijoittaminen kuntalaisten toivomalle paikalle sekä yhteishankkeet ELY:n kanssa sataman risteysalueella ja kiertoliittymät.

Investointiohjelma sisältää myös varauman jakovarakohteisiin ja muihin kuntatekniikan kohteisiin, joihin on haettu valtiontukea.

Liikuntapaikkatoteutuksia investointiohjelmassa on paljon:

- Tyngän kaukalon monitoimialusta
- Raution ja Himangan yleisurheilukenttien kunnostaminen
- Raumankarin yhtenäiskoulun monitoimikentän kehittäminen (valtuustoaloite)
- jäähallin kaukalon laidat
- tenniskentän aidat.

Kalajoki 500 juhlavuoden toimenpiteenä panostetaan kiertoliittymien ilmeeseen sekä puistoalueisiin, mm. toteuttamalla kirkkopuiston istutus- ja veistoskokonaisuus. Lisäksi juhlavuoden taidehankintoihin on varattu määräraha.

Perintörahoista kohdennetaan uusien varhaiskasvatuskeskusten aloittaessa investointimäärärahaa päivähoiton leikkivälineiden ja piha-alueen tarvitsemien kalusteiden ja välineiden hankintaan sekä Kalajoen että Himangan toimipisteeseen.

Osallistavan budjetoinnin toteutukset (määräraha 30 000 euroa) ovat onnistuneet hyvin ja lisänneet kuntalaisten mahdollisuutta osallistua lähialueidensa kehittämiseen.

Viemärlaitoksen toiminta-alueen laajentamiseen ja korjausinvestointeihin on varattu 400 000 euroa.

INVESTOINTISUUNNITELMA 2025-2029

Investointiyhteenveto

	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
INVESTOINNIT					
Menot	-23 415 000	-31 150 000	-15 010 000	-3 600 000	-4 350 000
Tulot	4 000 000	1 625 000	1 175 000	800 000	800 000
Netto	-19 415 000	-29 525 000	-13 835 000	-2 800 000	-3 550 000

Investoinnit investointiryhmittäin

	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
Maa- ja vesialueet					
Menot	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Tulot	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Netto	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet					
Menot	-2 000 000	-3 000 000	-50 000	-50 000	-50 000
Tulot	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Netto	-1 950 000	-2 950 000	0	0	0
Koneiden ja kaluston hankinta (irtaimisto)					
Menot	-285 000	-150 000	-150 000	-100 000	-100 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-285 000	-150 000	-150 000	-100 000	-100 000
Rakennusinvestoinnit					
Menot	-7 090 000	-22 600 000	-10 100 000	-900 000	-1 650 000
Tulot	0	375 000	375 000	0	0
Netto	-7 090 000	-22 225 000	-9 725 000	-900 000	-1 650 000
Kuntatekniikan investoinnit					
Menot	-13 540 000	-4 900 000	-4 210 000	-2 050 000	-2 050 000
Tulot	3 450 000	700 000	250 000	250 000	250 000
Netto	-10 090 000	-4 200 000	-3 960 000	-1 800 000	-1 800 000

Irtaimistoinvestoinnit

	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
Koneiden ja kaluston hankinta (irtaimisto)					
Irtaimisto					
Menot	-200 000	-150 000	-150 000	-100 000	-100 000
Netto	-200 000	-150 000	-150 000	-100 000	-100 000
Kalajoki 500 v veistos ja taidehankinnat					
Menot	-85 000				
Netto	-85 000				
Kuvaus	Juhlavuoden veistos ja taidehankinnat				

Rakennusinvestoinnit

	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
Rakennusinvestoinnit					
Kalajoen varhaiskasvatus-keskus					
Menot	-3 620 000	-600 000			
Netto	-3 620 000	-600 000			
Kuvaus	Vuosi 2023 81 854 € ja vuosi 2024 3 000 000 €. Juhlavuoden toimenpiteenä piha-alueisiin panostus 0,1 M€. Kustannusarvio yht. 7,2 M€				
Repolan halli					
Menot	-1 300 000				
Netto	-1 300 000				
Kuvaus	Ilmanvaihdon toteutus, siirtyi v. 2024.				
Himangan varhaiskasvatus-keskus					
Menot	-750 000	-2 000 000	-1 150 000		
Netto	-750 000	-2 000 000	-1 150 000		
Kuvaus	Laajuus noin 1 200 kem2. Kustannusarvio 3,9 M€ sis. ensikertaisen kalustamisen.				
Liikuntatilan rakentaminen					
Menot	-150 000	-2 350 000	-2 000 000		
Tulot		375 000	375 000		
Netto	-150 000	-1 975 000	-1 625 000		
Kuvaus	Kustannusarvio 4,5 M€. Laajuus 2250m2.				
Lukion uudisrakennus					
Menot	-200 000	-4 000 000	-4 300 000		
Netto	-200 000	-4 000 000	-4 300 000		
Kuvaus	Laajuus 2 500 m2. Kustannusarvio 8,5 M€.				
Eläinlääkäritalo					
Menot					-100 000
Netto					-100 000
Kuvaus	Uudisrakentamista tarkastellaan, kun Pohde tehnyt päätöksen vuokrattavista kiinteistöistä ja suunnitelma kiinteistöjen jatkokäytöstä on valmistunut.				
Sotekiinteistöt					
Menot	-150 000				
Netto	-150 000				
Kuvaus	Sotekiinteistöt tulee yhtiöittää. Määräraha on varaama investointien suunnitteluun, joka toteutetaan sen jälkeen, kun kiinteistöihin on hyvinvointialueen sitoutuminen ja esivuokrasopimus allekirjoitettu sekä suunnitelma kiinteistöjen jatkokäytöstä on valmistunut. Antolainoissa on varauduttu lainaamaan miljoona euroa investointien toteutukseen vuosina 26-27.				

	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
Parkkihallin rakentaminen					
Menot				-150 000	
Netto				-150 000	
Kuvaus	Kokonaisvaltainen pysäköintijärjestely ja rakenteellisen pysäköinnin tarkastelu. Investoinnin toteutuseurot suunnittelun valmistumisen jälkeen.				
Sataman yrityspuiston teollisuushallin rakentaminen					
Menot	-270 000	-13 000 000	-2 000 000		
Netto	-270 000	-13 000 000	-2 000 000		
Kuvaus	Toteutuksen ehtona pitkäaikaisia vuokrasopimuksia. Kustannusarvio 15,27 M€.				
Uimahallin suunnittelu					
Menot					-100 000
Netto					-100 000
Kuvaus	Uuden uimahallin rakentaminen. Toteutuseurot suunnittelun jälkeen.				
Liike ja teollisuustilat					
Menot	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Netto	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Jokisuun koulun peruskorjaus					
Menot				-100 000	-800 000
Netto				-100 000	-800 000
Kuvaus	Kiinteistön peruskorjaus, linjattu säilytettäväksi rakennukseksi. Kustannusarvio 0,9 M€.				
Lautakunnan päättämät rakennusinvestoinnit					
Menot	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Netto	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000

Kuntatekniikan investoinnit

	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
Kuntatekniikan investoinnit					
Ylivieskantien ja VT 8 alikulut ja liikennejärjestelyt					
Menot			-2 000 000		
Netto			-2 000 000		
Kuvaus	Varaus ELY:n hankkeeseen, johon kaupunki sitoutuu, yhteensä 5,7 M€, josta kaupunki 2 M€.				
Vt8 ja Satamatien risteysalue					
Menot	-1 000 000				
Netto	-1 000 000				
Kuvaus	ELY:n toteutus ja kaupungin maksuosuus 650 000 € (Rakennesuunnittelu 2025)				

	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
Rantojen kunnostus					
Menot	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Netto	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Raumankarin museosilta					
Menot	-1 000 000	-500 000			
Netto	-1 000 000	-500 000			
Kuvaus	Haetaan avustusta toteutukseen.				
Ampumaradan puhdistus					
Menot	-100 000				
Netto	-100 000				
Kalajoentien päällystäminen					
Menot	-150 000				
Netto	-150 000				
Raution kevyenliikenteen väylä					
Menot	-50 000				
Netto	-50 000				
Kuvaus	Jatkuu vuodelta 2024.				
Uudet kaava-alueet					
Menot	-5 300 000	-700 000	-500 000	-400 000	-400 000
Tulot	2 650 000				
Netto	-2 650 000	-700 000	-500 000	-400 000	-400 000
Kuvaus	Pääosin Marinan vierasvenesataman toteutusta.				
Nykyiset kaava-alueet					
Menot	-650 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Netto	-650 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Kuvaus	Lautakunnan jaon mukaan. Sisältää 50 t€ Hanhitie-Tavitie korotettu risteys-alue.				
Hiekkasärkkien P-paikkojen lisäys					
Menot	-300 000				
Netto	-300 000				
Höyrykoneen perustukset ja katos					
Menot	-100 000				
Netto	-100 000				
Kuvaus	Kalajoki 500 v juhlatoimenpide.				
Repolantien kunnostus					
Menot	-200 000				
Netto	-200 000				
Kuvaus	Sekoitusjyrsintä ja kantavuuden parantaminen				

	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
Lentokentän ja sataman yrityspuiston kuntatekniikka					
Menot	-600 000	-200 000			
Netto	-600 000	-200 000			
Kuvaus	Sataman Yrityspuiston kuntatekniikkaa ja mantereen puolen kaavan toteutuksen mahdollistaminen ja samalla isomprien tapahtumien (esim. Far-marimessut) toimintaympäristön parantaminen.				
Hulevedet ja tulvariskit					
Menot	-200 000	-200 000			
Tulot	75 000	75 000			
Netto	-125 000	-125 000			
Kuvaus	Hulevesien poisjohtaminen ja tulvariskit. Toteutukseen haetaan avustusta, jakautuu 2 vuodelle. Kustannusarvio 0,4 M€.				
Kiertoliittymä					
Menot	-550 000				
Netto	-550 000				
Kuvaus	Kiertoliittymien toteutus yhteistyössä ELYn kanssa. Lisäksi juhlavuoden toimenpiteenä panostus ilmeeseen.				
Jakovarakohteet ja muut kuntatekniikan kohteet, joihin haettu valtiontukea					
Menot	-1 500 000	-1 500 000			
Tulot	375 000	375 000			
Netto	-1 125 000	-1 125 000			
Kuvaus	Toteutuksen ehtona valtiontuki lukuun ottamatta suunnittelua. Tästä voi toteuttaa myös taukopaikat. Kaupunki osallistuu jakovaratoteutushankkeisiin enintään 50 % panoksella.				
Liikuntapaikat					
Menot	-985 000	-650 000	-500 000	-500 000	-500 000
Tulot	350 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Netto	-635 000	-400 000	-250 000	-250 000	-250 000
Kuvaus	Kevyenliikenteen väylissä hankerahoitus on toteutuksen ehtona lukuun ottamatta, valaistusta, lankkupolkuja ja suunnittelua. Liikuntapaikkatoteutukset: Tenniskentän aidan uusiminen, Tyngän kaukalon monitoimialusta, Himangan ja Raution yleisurheilukenttien kunnostaminen ja Raumankarin monitoimikentän kehittäminen. Raumankarin monitoimikentän kehittämisen osalta: varhaiskasvatuksen paikan selvittyä suunnitelmia tarkastellaan ja muutetaan tarvittaessa uudelleen aikataulun siitä muuttumatta.				
Puistot ja leikkikentät					
Menot	-260 000	-40 000	-100 000	-40 000	-40 000
Netto	-260 000	-40 000	-100 000	-40 000	-40 000
Kuvaus	Kalajoki 500 juhlavuoden puistohankkeet (200 000 e). Päivähoidon leikkivälineet ja piha-alueet (Kalajoen varhaiskasvatuskeskus 60 000 e)				

	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
Venesatamat					
Menot	-115 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Netto	-115 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Osallistava budjetointi: lähialueiden kehittäminen					
Menot	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Netto	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Kuvaus	Juhlavuoden osallistavan budjetoinnin toteutus.				
Viemärlaitos					
Menot	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Netto	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000

8 VIEMÄRILAITOS

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkoston pumppaamoinen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Vesikolmion jäteveden vastaanoton puhdistusmaksu nousee vuoden 2025 alusta 0,2€/kuutio, tämän vuoksi jätevesimaksun hintaa tulee nostaa vastaamaan vähintään Vesikolmion tulevaa hinnan korotusta.

VIEMÄRILAITOKSEN TU- LOSLASKELMA	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liikevaihto					
Jätevesimaksut (ulk.)	1 452 134	1 530 300	1 665 300	1 681 953	1 698 773
Jätevesimaksut (sis.)	137 470	115 894	143 081	143 796	144 515
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Valmistus omaan käyttöön	9 529	10 000	10 000	10 000	10 000
Tuet ja avustukset kunnalta					
Liiketoiminnan muut tuotot	5 683	2 000	2 000	2 010	2 020
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-78 048	-79 700	-71 200	-71 912	-72 631
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Palvelujen ostot	-1 102 768	-1 299 671	-1 410 076	-1 424 176	-1 438 418
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-1 180 816	-1 379 371	-1 481 276	-1 496 088	-1 511 049
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-9 545	-16 000	-23 121	-23 468	-23 820
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 986	-3 600	-5 200	-5 278	-5 357
Muut henkilösivukulut	-379	-600	-600	-609	-618
Henkilöstökulut yhteensä	-11 911	-20 200	-28 921	-29 355	-29 795
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-234 437	-217 000	-219 200	-222 000	-226 000
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-234 437	-217 000	-219 200	-222 000	-226 000
Liiketoiminnan muut kulut	-4 727	-100	-100	-100	-100
Liikeliiketoiminta (-) alijäämä	172 925	41 523	90 884	90 216	88 363
Rahoitustuotot ja -kulut					

Muut rahoitustuotot	343				
Korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	-87 617	-87 600	-87 600	-87 600	-87 600
Muut rahoituskulut	-54				
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-87 328	-87 600	-87 600	-87 600	-87 600
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	85 597	-46 077	3 284	2 616	763
Ylijäämä ennen varauksia	85 597	-46 077	3 284	2 616	763
Tilikauden ylijäämä	85 597	-46 077	3 284	2 616	763

VIEMÄRILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toiminnallinen rahavirta					
Liikelyijäämä	172 925	41 523	90 884	90 216	88 363
Poistot ja arvonalennukset	234 437	217 000	219 200	222 000	226 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-87 617	-87 600	-87 600	-87 600	-87 600
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät					
Sisäiset tuotot -	-137 470	-115 894	-143 081	-143 796	-144 515
Sisäiset kulut +		102 372	102 776	104 317	105 882
Toiminnan rahavirta yhteensä	319 745	157 401	182 179	185 137	188 130
Investointien rahavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-367 872	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Käyttöomaisuuden myyntitulot					
Sisäiset katteet					
Investointien rahavirta yhteensä	-367 872	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-48 126	-242 599	-217 821	-214 863	-211 870
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys muilta	-1 785				
Antolainauksen muutokset yhteensä	-1 785	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-262 025	216 000	216 000	310 000	310 000
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-263 810	216 000	216 000	310 000	310 000
Rahavarojen muutos	-311 936	-26 599	-1 821	95 137	98 130

Viemärlaitoksen investoinnit

	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
Viemärlaitos					
Menot	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Netto	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000

9 KESKEISET TYTÄRYHTIÖT

Kalajoen Lämpö Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Lämpö Oy on toimittanut kaukolämpöä jo 50 vuotta. Kaukolämmön ansiosta yli 600 asiakasta nauttii edullisesta lämmöstä ja lämpöisestä vedestä. Yhtiö kehittää toimintaansa ja tukee Kalajoen alueen kasvua.

Konsernitavoitteet

- Lämmön hinta vähintään 10 % alle Energiategollisuuden erillistuotetun kaukolämmön aritmeettisen keskiarvon
- Strategian mukainen energiahinta tiedossa jo tonttimyynnissä
- Kehitetään energijärjestelmää jatkamaan Kalajoen alueen vakaata hintaa ja tukemaan kansainvälisiä ympäristötavoitteita
- Lämpöyhtiön toimitusjohtaja toimii koko kaupunkikonsernin energia-asioiden kehitysjohtajana ja lämpöyhtiö voi toimia resurssiensa mukaan mahdollisesti sijoittajana valikoiduissa energiaratkaisuissa

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027	Muutos	Muutos-%
Liikevaihto t€	3 025	3 134	3 391	3 400	3 450	257	8,20%
Liikevoitto t€	- 48	5	- 30	30	150	- 35	-700,00%
Tilikauden voitto/tappio t€	6	5	18	10	90	13	260,00%
Taseen loppusumma t€	5 891	5 300	5 300	5 350	5 370	0	0,00%
Omavaraisuusaste %	36	34	35	36	37	1	2,94%
Lainakanta t€	388	271	154	38	25	- 117	-43,17%
Investoinnit t€	483	290	300	300	300	10	3,44%

Koy Kalajoen Vuokra-asunnot

Toiminnan kuvaus

Kiinteistö Oy Kalajoen Vuokra-asunnot omistaa ja hallinnoi yhteensä n. 300 vuokra-asuntoa Kalajoen, Himangan ja Raution alueella. Asuntomäärä sisältää 1.5.2025 asumiskäyttöön valmistuvat Rahatie 5 kerrostalohuoneistot ja As Oy Teerenpyrstön 2 omistuksessa olevaa huoneistoa.

Konsernitavoitteet

- Tarjota asukkailleen kohtuuhintaisia, laadukkaita ja turvallisia asumispalveluja
- Vuokra-asuntokantaa lisätään kysyntää vastaavaksi, laaditaan toimenpidesuunnitelma investoinneista.
- Asuntojen käyttöastetavoite yli 95 %.
- Yhtiön taloustilanteen parantaminen

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027	Muutos	Muutos-%
Liikevaihto t€	1 856	1 868	2 039	2 097	2 150	171	9,15%
Liikevoitto t€	196	364	341	390	396	- 23	-6,31%
Tilikauden voitto/tappio t€	- 18	20	0	0	0	- 20	-100,00%
Taseen loppusumma t€	8 990	10 950	12 286	11 785	11 286	1 336	12,20%
Omavaraisuusaste %	4,3	13	19,7	20,6	21,5	6,7	51,53%
Lainakanta t€	8 247	9 690	9 933	9 433	8 933	243	2,50%
Investoinnit t€	31	2 520	1 145	20		- 1 375	-54,56%

Kalajoen Hiekkasärkät Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Hiekkasärkät Oy harjoittaa matkailun kehittämistoimintaa ja kylpyläliiketoimintaa sekä vuokraa matkailutoimialaa palvelevia liiketiloja.

Konsernitavoitteet

1. Marinan konseptin kehittäminen
2. Tapahtumatuotannon kannustimen lanseeraus ja matkailutapahtumien vauhdittaminen
3. Tilastoitujen yöpymisten vuosikasvu +5 % ja parempi kuin matkailutoimialan kehitys
4. Matkailun kansainvälisyyden ja ympärivuotisuuden lisääminen

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027	Muutos	Muutos-%
Liikevaihto t€	780	700	834	877	915	134	19,14%
Liikevoitto t€	27	- 35	- 114	- 54	6	- 79	225,71%
Tilikauden voitto/tappio t€	31	- 32	- 117	- 57	3	- 85	265,62%
Taseen loppusumma t€	853	862	667	625	644	- 195	-22,62%
Omavaraisuusaste %	81	74,5	73,5	69,3	67,8	- 1	-1,31%
Lainakanta t€	0	0	15	25	35	15	100,00%
Investoinnit t€	4	10	30	30	30	20	200,00%

Kalajoen Satama Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Satama Oy tärkein tehtävä on toimia satama- ja logistiikka-alan kehitysyhtiönä, joka mahdollistaa satamassa toimivien ja sataman palveluja käyttävien yritysten liikevaihdon kasvun.

Kalajoen Satama Oy:n toiminnan onnistumisen keskeisin mittari on sataman liikennemäärän kehitys.

Konsernitavoitteet

- Liikennemäärien kasvattaminen 5 % enemmän kuin kasvu keskimäärin Suomen satamissa
- Positiivinen tilikauden tulos
- Uusien avauksien mahdollistaminen tuontiin ja vientiin
- Kalajoen meriväylän ruoppauksen edistäminen
- Sataman näkyvyyden lisääminen ja aktiivinen viestintä yhdessä Sataman yrityspuiston kehittämisen kanssa

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027	Muutos	Muutos-%
Liikevaihto t€	2 143	2 311	2 427	2 499	2 524	116	5,01%
Liikevoitto t€	155	414	451	484	505	37	8,93%
Tilikauden voitto/tappio t€	15	219	264	300	300	45	20,54%
Taseen loppusumma t€	11 643	11 800	11 700	11 800	12 000	- 100	-0,84%
Omavaraisuusaste %	67	66	67	68	68	1	1,51%
Lainakanta t€	3 572	2 925	2 545	1 991	1 558	- 380	-12,99%
Investoinnit t€	28	200	200	400	400	0	0,00%

LIITTEET

Kokouspalkkiot

Palkkiot, €	2022	2023	2024	2025
Kaupunginvaltuuston kokous	82	84	88	90
Kaupunginhallitus ja jaosto	82	84	88	90
Tarkastuslautakunta	82	84	88	90
Lautakunnat ja muut pysyvät toimielimet	61	63	66	68
Johtokunnat ja tilapäiset toimielimet	46	47	50	51
Koulutustilaisuuden päiväpalkkio	46	47	50	51
Informaatiotilaisuudet, seminaarit, katselmukset, iltakoulut	82	84	88	90

Puheenjohtajien palkkiot, €	2022	2023	2024	2025
Valtuuston puheenjohtaja	4 328	4460	4661	4782
Valtuuston varapuheenjohtajat	408	420	439	450
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja	5 412	5577	5828	5980
Kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja	408	420	439	450
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja	1 533	1580	1651	1694
Sivistys- ja kulttuurilautakunnan puheenjohtaja	1 533	1580	1651	1694
Teknisen lautakunnan puheenjohtaja	1 533	1580	1651	1694
Ympäristölautakunnan puheenjohtaja	1 533	1580	1651	1694
Kaavoitus- ja elinvoimalautakunnan puheenjohtaja	1 533	1580	1651	1694
Keskusvaalilautakunnan, vaaliltk ja -toimikunnan pj	205	211	221	227
Keskusvaalilautakunnan, vaaliltk ja vaalitoimikunnan jäsen	153	158	165	170
Laitosäänestys / päivä	43	45	47	48
Kotiäänestys/äänestyspaikka	10	10	10	11

Toimielimen kokouksessa puheenjohtajana ja sihteerinä toimivalle maksetaan kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna.

Sihteerinä, esittelijänä tai asiantuntijana toimivalle viranhaltijalle tai toimihenkilölle maksetaan kokouspalkkio edellä olevan mukaisesti työajan (8.00–16.00) ulkopuolella pidettävistä kokouksista. Yli kolme tuntia kestävästä kokouksesta suoritetaan luottamushenkilöiden hallintosäännön 17 luvun 2 § 2 mom. mukaisesti kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna. Kaupungin edustajana kaupungin konserniyhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokoukseen osallistuville maksetaan informaatiotilaisuuden, seminaarin, katselmuksen ja iltakoulun mukainen palkkio. Puheenjohtajan palkkio on korvaus kokousten ulkopuolisista tehtävistä, joihin kuuluvat mm. edustaminen sekä osallistuminen varsinaista kokousta edeltäviin tai siihen muuten liittyviin neuvotteluihin. Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtajilla on kaupungin omistama puhelin, jonka käyttökulut maksaa kaupunki.

Luottamushenkilöiden ansionmenetykskorvauksen alaraja on 13,00 euroa/h ja yläraja 40,00 euroa/h. Saadakseen korvausta työansion menetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä. Todistuksesta on käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa sekä ansionmenetyksen suuruus. Yrittäjänä toimivan luottamushenkilön ansionmenetys määritellään yrittäjän käyttämän tilitoimiston tekemän laskelman perusteella. Itsensä työllistävän tulee toimittaa valtuustokauden alkaessa todistus yrittäjyydestään (esim. maatalousyrittäjä). Ansionmenetys maksetaan automaattisesti läsnäolon mukaan alarajan mukaan.

Kalajoen kaupungin luottamushenkilöllä on oikeus myös päivärahaan, mikäli kyseessä on matkakustannusten osalta korvaukseen oikeuttava matka ja päivärahan maksamisen yleiset, virkaehtosopimuksella määritellyt edellytykset, täyttyvät. Matka tulee olla hyväksytty etukäteen.

Päivärahan määrän laskemiseksi ja maksamiseksi tarvitaan tiedot mm. matkan lähtö- ja paluukellon ajoista, etäisyydestä asuinpaikkaan ja tarjottujen aterioiden määrästä, tästä syystä päivärahan maksaminen edellyttää lähtökohtaisesti matkalaskun tekemistä Populukseen.

Kaupungin palveluksessa olevalta luottamushenkilöltä ei pidätetä palkkaa Kalajoen kaupunkikonsernin luottamustoimen hoidon ajalta. Työyksiköllä on oikeus laskuttaa palkka luottamustehtävien hoitamisen ajalta ao. luottamustoimielimeltä/yhtiöltä. Mikäli kaupungin palveluksessa oleva luottamushenkilö osallistuu konsernin ulkopuolisen yrityksen tai yhteisön kokoukseen Kalajoen kaupungin edustajana, hakee hän itse ansionmenetystä kyseiseltä toimijalta ko. kokoukseen osallistumisesta.